

విజయ అనుబంధం

అక్షరార్థ

1342

విమలా రామం

పంచాంగ
శ్రీమత గ్రంథాలయం,
కలహస్తి :: కృష్ణా

‘విజయ’ అనుబంధ మాలికలో
వెలువడ్డ ఇరవై రెండవ నవల

విజయ

ఐ.ధనలక్ష్మీ కాలనీ
మద్రాసు. ౬౬

విజయ అనుబంధం

'VIJAYA' SUPPLEMENT No: 24
NOVEMBER 1977
ANNAPURNA
VIMALARAMAM

ముఖచిత్రం : గంగాధర్

వెల : చెల్లింపలేనిది

(ఇది 'విజయ' పత్రికతో పాఠకులకు
యివ్వబడ్డ అమూల్య కానుక)

అన్ని హక్కులూ రచయిత్రివి.

ప్రింటర్స్ :

విజయా గ్రాఫిక్స్,

3. ఆర్కాట్ రోడ్,

మద్రాసు-600 026.

IPLA133MI334

మ. 44/10

1342

వంశాధిపతి
శ్రీమద గ్రంథము
శిలప్రాయము : 1342

అన్నపూర్ణ

విమలా రామం

అన్నపూర్ణ నిద్ర లేచింది. నూతిలో చేద వేసింది.

పాకలో ముడుచుకు పడుకున్న పడమటావు తల యెక్కింది. తల్లి కాళ్ళ మీదకి తలపెట్టి పడుకున్న పెయ్యదూడ ఎవరో తట్టి లేపి నట్టు లేచింది. కాళ్ళు సాచి ఒళ్ళు విరుచుకుని గంతులేసింది.

మామిడిచెట్టు చిటారు కొమ్మ మీద కునుకు తీస్తున్న పిల్లేదో కువ కువ లాడింది. 'ఓహో! నాకు వేళయింది కాబోయి!' అను కంటూ పక్కింటి రామరాజుగారి దొడ్లోని కోడి కూసింది.

ఇక తప్పదనుకుంటూ తూర్పున పొద్దు పొడిచే నన్నాహం చేసింది.

అప్పట్నుంచి ఆ యింట్లో చైతన్యం ప్రారంభం!

ఆ యింట్లోనే కాదు....ఆ వూళ్ళోనే పశు పక్ష్యాదుల కన్నా అన్నపూర్ణ ముందు నిద్ర లేస్తుందంటే అతిశయోక్తి లేదు!

మరికాసేపటికి జగన్నాథం లేచి వచ్చాడు.

అన్నపూర్ణ నీళ్ళ చెంబు అందించింది.

"నేను తీసుకుంటానుగామ్మా!" అన్నాడు.

ఆమె చిరునవ్వు నవ్వింది. అప్పటి ఉషాకాంతుల కన్న తళ తళ మెరిసిందా నవ్వు!....తూర్పున సూర్యుడుదయించటం నార్చి

పోవచ్చునేమో కాని కొన్నేళ్ళుగా ఆ యింట్లో ఇలాగే రోజు మొదలవుతోంది.

ఆమె మీద వాత్సల్యంతో ఆయన గుండె నిండింది. ఆమె మీద ఆయనకి ఎనలేని ఆభిమానం! ప్రొద్దున్నే అన్నపూర్ణ ముఖం చూస్తే ఆ నాడంతా శుభం-జయం-శాంతి-అలా ఆయన కనిపిస్తుంది.

ఆయన చుట్ట ముట్టించుకొని బయటకి నడిచాడు. ఊరు దాటి ఓ రెండు మూడు ఫర్లాంగుల దూరం చేలగట్ల వైపు వెళ్ళటం ఆయన కలవాటు. ఈ నాటిదా?...తరతరాలుగా తాత తండ్రుల నుంచి వచ్చిన అలవాటు.

నిన్న మొన్నటి వరకు ఆసలు మరుగు దొడ్లంటూ కట్టు కుంటారని కూడా తెలియనట్లుండేవారు ఆ పల్లెటూర్లో జనం. పట్న వాసం చూచి వచ్చాక బాగా ఉన్న వాళ్ళు ఇటిక గోడలు లేపించి 'ట్రైన్స్' కట్టించుకున్నారు. తర్వాత తర్వాత కొందరు మధ్య తరగతి కుటుంబాల వాళ్ళు కూడా ఉన్నంతలో తడికలు అడ్డు కట్టించుకొని మరుగు దొడ్లు నిర్మించుకున్నారు.

ఇలాంటి ఏర్పాట్లు చేసుకొన్నాక మగవాళ్ళ మాటకేమీ కాని ఆ యిళ్ళల్లో అడవాళ్ళకి ఒక పెద్ద అవస్థ తప్పింది! అయినా, అదృష్టం ఎందరికీ? ఊళ్ళో మహా ఆయితే నూటికి వది మందికి! తక్కిన వాళ్ళు బంగన బయలుకి పోవల్సివే!

తెల తెల వారకుండా బయలు ప్రదేశానికి పాడవిడిగా పోవడం, లేక సాయంత్రం నీకటి పడేవరకు ప్రాణాలు ఉగ్గపట్టుకోవటం! అలా అందరికీ అన్ని షేళలా సాధ్యం కాదుగదా? ఆ బాధ భరించలేని వాళ్ళు పగలయినా పోక తప్పదు. నీళ్ళెక్కడ పడితే అక్కడుండవు కదా-వాళ్ళెందుకు వెదుతున్నారో చేతుల్లోని చెంబులే చెబుతాయి! అక్కడికేదో తప్పు పని చేయటానికి వెదుతున్నట్లు అడవాళ్ళంతా తలలు దించుకొని పోవటం....అరుగుల మీద కూర్చుని ముఖాలు కడుక్కునే మొగవాళ్ళ చూపుల నెదుర్కోవటం మాటటుంచి వీడిపో పాచిచేసి ముగ్గులు పెట్టుకునే అడవాళ్ళ ముఖాలు చూడటానికూడా విడియమే! ఊరి చివరగా ఉన్న ఇళ్ళ వాళ్ళ కింతచేటు బాధ లేదు కాని....ఇక ఊరి మధ్యనున్న వాళ్ళ అవస్థే చెప్పకోవాల్సింది!

అందులో వాళ్ళంతా కొద్దో గొప్పో ఉన్నవాళ్ళు - లేక మధ్య తరగతి వాళ్ళు! వాళ్ళల్లో చాలామంది అక్షరం ముక్కలు వచ్చిన వాళ్ళు. దాంతో ఆ భావన, ఆ ఫీలింగ్, ఆ స్పృహ మరింత ఎక్కువ.

ఊరు దాటి రెండు మూడు ఫర్లాంగులు పోతారు. అప్పటితో వాళ్ళ కష్టం గట్టెక్కదు. ఇది వరకు రోజుల్లో అయితే ఊరు దాటితే చాలు తుప్పలు, దొంకలు బాగా విస్తారంగా ఉండేవి. అవి ఇలాంటి అడవాళ్ళ పాలిట మరుగ్గా, రక్షగా నిలిచేవి. ఊళ్ళో వాళ్ళ కోసం మరుగు దొడ్లు ఏర్పాట్లయితే చేయించలేదు కాని-గ్రామ పంచాయితీ వారు పట్నం నుంచి గ్రామానికి రోడ్లు వేయించారు. ఆ సందర్భంలో ఆ దొంకలు, తుప్పలు చాలా వరకు కొట్టి వేసారు. వాటి వెనుక చేలుంటాయి. కుప్ప నూర్చిళ్ళ కాలంలో అయితే, అటూ యిటూ అంతా బహిరంగమే. తుప్పలు, పిచ్చి మొక్కలు ఏపుగా పెరిగి నప్పుడు అడవాళ్ళకు రక్షణ. పంచాయితీ వారు మళ్ళీ ఎప్పుడో ఎన్నికలప్పుడు-నిద్ర లేచినప్పుడు-మళ్ళీ వాటి భరతం పడతారు. వాస్తవంగా పంచాయితీ వారి బద్ధకాన్ని హర్షించేది ఇలాంటి అడ వాళ్ళు మాత్రమే. లేకపోతే ఆ రోడ్డు మీద మగవాళ్ళు పెట్రుకుంటే అడవాళ్ళు అవస్తా ఇంతా అంతా కాదు. పాపం! అవేళ్ళప్పుడు ఆ రోడ్డు మీద నడవటం మగవాళ్ళకే ఇబ్బందిగానే ఉంటుంది.

మగవాళ్ళల్లో కాలకృత్యాల కోసం ఇంకా పైకి వెళ్ళే వాళ్ళుంటారు. పొలాలకి పోయే వాళ్ళుంటారు. రాత్రి పొలాల్లో కాస్తుంది తెల్లవారి యిళ్ళకు తిరిగి వచ్చే వాళ్ళుంటారు. తెల తెలవారు తున్న దంటే ఎంతోమందికి ఏదో ఒక పని ఆ రోడ్డు మీద తప్పదు. కాల కృత్యాలు పీర్చుకోవటం అనే పకృతి ధర్మం నెరవేర్చుకోవటానికి రోడ్డు కిరు వైపుల కనిపించే అడవాళ్ళెవ్వరు? ఆ వేళప్పుడు అలా వెళ్ళే మగవాళ్ళల్లోవాళ్ళ భార్యలే ఉండవచ్చు, కూతుళ్ళుండచ్చు, కోడళ్ళుండచ్చు....చివరికి తల్లులే ఉండచ్చు. అయినా అడవాళ్ళకే బాధలు తప్పవు. మగవాళ్ళకా ఇబ్బందులు తప్పవు!

అనాదిగా అందరూ అనుభవిస్తున్నదే! అది ఆ పల్లెటూరి జీవితాల్లో ఒక భాగమయిపోయింది....ఈ మధ్యకాలంలో ఊరివాళ్ళకే

తగ్గిన బాధల్లా ఆవగింజతో ఆరవయ్యో వంతంత. ఈ అవస్త లేవి
వాళ్ళ నా వూళ్ళో వేళ్ళ మీద లెక్క పెట్టవచ్చు.

అయితే, శ్రమపడి బయటకి పోవల్సిన అవసరం జగన్నా
ధానికి లేదు. ఆయన స్కూలు మాష్టరు గిరీ నుంచి రిటయరు కాక
ముందే పెద్దకొడుకు సూర్యం ఇంటి వ్యవహారాలు తలకెత్తుకున్నాడు.
ఆ బాధ్యతల్లో వెనక దొడ్లో మరుగు దొడ్డి కట్టించటం ఒకటి.
పిల్లలతో సహా ఇంట్లో అంతా ఆ దొడ్డినే ఉపయోగించుకుంటున్నా
రిప్పుడు. కాని, ఏళ్ళ తరబడి ఉన్న అలవాటు మార్చుకోవటం జగ
న్నాధకి సాధ్యం కాలేదు.

ఎటొచ్చీ, ఆ రోడ్డు వెంట వెళ్ళేటప్పుడు....ఆయనకిబ్బంది-
ఆడవాళ్ళకి బాధ, అన్నవి ఎప్పుడూ లేవు....ఆయన చీకటి తెరలింకా
లోకావి కడ్డం తొలగక ముందే వెళ్ళి వచ్చేస్తాడు.

అంత తెలవారక ముందే....కోడి కూత వేళకు ముందు....
కోడలు అన్నపూర్ణ-నూతిలో చేద వేయటం తరువాయి ఆయనకి
మెలకువ వస్తుంది. అప్పట్నుంచి ఆయన దిన కృత్యాలు ప్రారంభ
మవుతాయి.

ఆయన తిరిగి వచ్చేసరికి అన్నపూర్ణ స్నానం పూర్తయి
పోయింది. నూతి చప్టా దగ్గర పనిమనిషి వెంకమ్మ అంట్లు తోము
తోంది.

ఆయన దారి వెంట వస్తూనే పలుతోము పుల్ల నములుతూ
వస్తాడు. వెంకమ్మ చేదనీళ్ళు తోడబోతుంది- అన్నపూర్ణ వేన్నీళ్లు
చెంబుతో ఇవ్వబోతుంది.

దేగిసా క్రింద మందే మంట వెలుగు వాళ్ళందరి ముఖాల
మీదా పడుతుంది. ఆ వెలుగులో వాళ్ళ వైపు చూపి“....నాడీ మాత్ర
మయినా ఒక్కొంగక పోతే ఎలాగ?” అని ఆయన నవ్వుతాడు....
పనిమనిషి చేతిలోంచి చేద లాక్కుని తనే నీళ్ళు తోడి ముఖం కడు
క్కుంటాడు.

“....నూతిలోని నీళ్ళకున్న సుఖం వేన్నీళ్ళకిలేదు!” అంటాడు.
వెంకమ్మ నవ్వుతుంది. అన్నపూర్ణ నవ్వుతుంది. జగన్నాధం

వప్పుతాడు....ఇలాగే జరుగుతుంది ప్రతి రోజూ! ఆ రోజున అలాగే జరిగింది.

“నీళ్ళు కాగాయి మామయ్యా! పోసుకుంటారా!” అని అడిగింది అన్నపూర్ణ.

“చేన్నీళ్ళు కొంచెం ఆలశ్యంగా కాస్తావేమో-చటుక్కున చన్నీళ్ళు పోసుకుందామని చూస్తాను. ఈ మధ్య కాలంలో నాకు నూతి నీళ్ళ భాగ్యమే దక్కటం లేదమ్మాయ్!” అని నవ్వాడు జగన్నాథం.

“బలే వారే బాబుగారూ!” అని పకపకా నవ్వింది వెంకమ్మ. ఆయన స్నానం చేసి వచ్చేసరికి పనిమీస అంట్లు తోడుటం పూర్తయింది. దొడ్డి ఊడుస్తోంది. అన్నపూర్ణ చిట్టు తప్పడు గోరెంలో కరిగిపోతోంది.

ఆయన పంచె కట్టుకు వచ్చి తడి తువ్వలు బయట తాడుమీద ఆరవేశాడు. అన్నపూర్ణ పాలు పితుకుతోంది. వెంకమ్మ దూడని గట్టిగా పట్టుకుంది. “ఉండవే ముండకానా!....” అని దూడని ముద్దు ముద్దుగా తిడుతోంది.

అప్పటికి బాగా తెల్ల వారింది. సూర్య కిరణాలు చెట్ల సందుల్లో నుంచి చొచ్చుకు వస్తున్నాయి. మొక్కలు తరిలూచుతున్నాయి.

జగన్నాథం పది నిమిషాల సేపు అక్కడే నిలబడి సూర్య నమస్కారాలు చేసాడు.

“ఇక చాలు దాన్ని వదిలెయ్య్!” అని పాల చెంబు తీసుకుని లేచింది అన్నపూర్ణ.

“అదేంటమ్మగోరూ! చెంబు మీంచి పాలు పొర్లాల. అన్ని పాలు దూడ కొడిలేత్తారేంటి?” అంది వెంకమ్మ.

అన్నపూర్ణ నవ్వింది. “ఫర్వాలేదే....దానిక్కూడా కొంచెం ఉంచాలిగా!” అని పాలచెంబుతో పాక దాటి బయటకు వచ్చింది.

“లోకాని కంతా తెల్లారింది. కాని మీ అత్తగారికి మాత్రం....” జగన్నాథం మాటలింకా పూర్తి కాలేదు.

“....ఆం ఆం....యిక్కడే ఉన్నాను!”

అన్నపూర్ణ

అంతా అటు తిరిగారు. గుమ్మంలో నిలబడి వుంది మహా-
లక్ష్మి.

“అబ్బోబ్బో! అప్పుడే లేచేసారే!....మరో క్షణంలో మహా-
లక్ష్మి సుప్రభాతం పాడదామనుకుంటున్నాను!” అన్నాడు జగన్నాథం
పరిహాసంగా.

“ఇప్పుడయితేనేం పాడండి....మరి కాసేపు పడుకుంటాను!”
అందినద మూతి త్రిప్పుతూ.

అంతా నవ్వుకున్నారు.

“పడుకుంటావ్—నీకేం మహారాణివి!” అన్నాడు జగన్నాథం
ఎగతాళిగా.

“ఊ! నాతో ప్రొద్దున్నే వాదం వేసుకోపోతే....వెళ్ళి మీ
మనవడ్ని, మనవరాల్ని లేపకూడదూ!”

“పొరపాటున నాకు పెళ్ళాని వయ్యావు కాని....డి. యి. వో.
కావల్సిన వానివి!”

“ఇప్పుడయినా లాభం లేదు-మీరు రిటయరై పోయారు!”

మళ్ళీ వాళ్ళ నవ్వులు దొర్లాయి. జగన్నాథం భార్య వైపు
కొంపెనా చూసి లోపలికి నడిచాడు.

“రామ్మా!....ప్రొద్దున్నే పాలచెంబుతో దర్శనం ఇచ్చావ్
మహాలక్ష్మి లాగ!” అంటూ దొడ్డి గుమ్మం మెట్లు దిగికోడలి దగ్గరికి
నవ్వింది మహాలక్ష్మి. అవిడ కళ్ళల్లో కోడలి మీద వాత్సల్యం
లొంగికిసలాడింది.

“మేహం కడుక్కు రండ తయ్యా! కాఫీ కలుపుతాను....”
అంది అన్నపూర్ణ.

ఆమె చూపులతో హెచ్చరించింది. వెంకమ్మ నీళ్ళ చెయి
తెచ్చి మహాలక్ష్మికిచ్చింది. “ఏమే వెంకీ! మీ అయ్యగారలా అంటూ
లేమిడే?...తెల్లగా తెల్లారేదాకా పక్కమీద నుంచి లేవటానికి నీళ్లే
దని కోడలు శాసినే నేనేం చెయ్యను చెప్పు?” అంది మహాలక్ష్మి.

“తండ్రు కూడా పించెను పుచ్చుకుంటున్నానని పెప్పెయ్యం
డమ్మా!” అని వెంకమ్మ నవ్వింది.

“ఇక వేరే చెప్పాలేమిటి? కోడలే ఇచ్చేసింది.” అని తనూ నవ్వి ఆవిడ కడిలింది.

జగన్నాథం ఆదమరచి నిద్రపోతున్న మనవడ్ని తట్టిలేపాడు.

“అప్పుడే తెల్లారిందా?” అంటూ విసుగ్గా లేచాడు మనవడు జగదీష్.

“సూర్యుడ్ని వెనక్కి వెళ్ళమని చెప్పాలేమిటా కాసేపు!” అని గలగల నవ్వాడు జగన్నాథం.

ఉడుకుమోతనంతో జగదీష్ పెద్ద పెద్ద అంగలు వేసుకుంటూ దొడ్లోకి వెళ్ళిపోయాడు. ఈ హడావిడికి మనవరాలు లక్ష్మి కూడా లేచింది.

“నువ్వు కాసేపు బచ్చోమ్మా!”

తాతవైపు చురుగ్గా చూసింది లక్ష్మి. “ఏం? అన్న లేచి పోయాడు కాని, నే బచ్చోవాలా?”

“అమ్మమ్మా!....లచ్చి తల్లి కంత కోపం వచ్చేసిందే!” అంటూ ఆ పిల్ల నెత్తుకొని దొడ్లోకి తీసుకువెళ్ళాడు జగన్నాథం.

అప్పటికి వీధరుగులు తుడిచి....ముంగిల్లో కల్లాపి బట్టింది వెంకమ్మ. వాకిల్లో పక్కలు ఎత్తుతున్న అన్నపూర్ణ దగ్గరకువచ్చి “ముగ్గేసి రండమ్మా!” అంది.

“నువ్వేయకూడదే?” అని అన్నపూర్ణ.

“మీరే ప్తేనే బావుంటుంది!” అని నవ్వింది వెంకమ్మ ముగ్గు బుట్ట చేతికందిస్తూ.

ఇద్దరికీ నిత్యం ఇదే వాదులాట! అన్నపూర్ణ పీడిగుమ్మంలో ముగ్గుపెడుతుంటే ఎదురిళ్ళ వాళ్ళు, పక్కిళ్ళవాళ్ళు....కళ్ళింత చేసుకొని చూస్తుంటారు. రోజూ చూసే దృశ్యమే అయినా ఏనాటికానాడు అది ఒక వింతే వాళ్ళకి!....అందులో పొరుగిళ్ళ ఆడవాళ్ళకి కలిగే ముచ్చటేమంటే....ఆ ముంగిల్లో నిన్న కనిపించిన ముగ్గు ఈవేళ కనిపించదు. ఈ వేళది రేపు కనిపించదు! పెట్టిన ముగ్గు పెట్టకుండా ఎన్నాళ్ళయినా క్రొత్త క్రొత్త ముగ్గులు పెట్టగలదు అన్నపూర్ణ! సరదా ఉంది, చాకచక్యం ఉంది.

మరో ముచ్చటేమిటంటే—ముగ్గుపెట్టేవేళ అనేక ఇళ్ళ

ముందరి ఆడవాళ్ళల్లా చింపిరి తలతో, నలిగిన బట్టలతో ఉండదామె. అప్పటికే స్నానం అదీ చేసి, జుట్టు ఒబ్బిడిగా ముడివేసుకొని ఉంటుండేమో.... లక్ష్మికళ ఉట్టిపడుతూ ఉంటుంది! ఆమె పెట్టే ముగ్గునేకాదు.... ముగ్గుపెట్టే ఆమె చేతిని కూడా చూసి కన్నుల పండుగ చేసుకుంటారు ప్రేక్షకులు.

మహాలక్ష్మి ముఖం కడుక్కుని వీధి గుమ్మంలోకి వచ్చింది. పూజారిగారి కోడలు కామాక్షి బిందె పట్టుకొని అలాగే నిలబడింది. వీధి చివరి రాయప్పచౌదరిగారి పెద్దకూతురు రత్తాలు ఉన్నచోటనే బొమ్మలా నిలబడిపోయింది!.... ఇంక ఎదురిళ్ళవాళ్ళు, పక్కిళ్ళవాళ్ళు సరేసరి... రానా మాన్నా.... అన్నట్టు మెట్లమీద నిలబడి పోయారు. పాలమ్మి నూకాలు బుట్ట క్రిందికి దింపి మరీ కూర్చుండిపోయింది! దీనికంతకీ కారణం అన్నపూర్ణ ముగ్గుపెట్టటం!

“ఏమే రత్తయ్యా! ఎక్కడికెడుతున్నావేమిటే?” అంది మహాలక్ష్మి నవ్వుతూ.

చేతిలో చెంబు చూసుకుని, “మర్చిపోయాను!” అని సిగ్గుగా నవ్వుకుంటూ హడావిడిగా వెళ్ళిపోయింది రత్తాలు.

ఆ మాటలు విన్న కామాక్షి బిడియంగా మహాలక్ష్మి వైపు చూసి నవ్వి తనూ కదలి చెంబువు వైపు వెళ్ళిపోయింది.

“మాకు పాలక్కర్లేదే నూకాలూ!” అని మేలమాడింది మహాలక్ష్మి.

“ముగ్గు సూత్తున్నా నమ్మగోరూ!” అని ముసిముసిగా నవ్వింది నూకాలు.

అన్నపూర్ణ ముగ్గుపెట్టడం పూర్తయింది. అత్తగారివైపు చూసి నవ్వి లోపలికి నడిచింది.

“ఓయి మీ యిళ్ళు బంగారంగానూ! అలా నిలబడి పోయా రేంట్రా? మీ పన్ను కానివ్వండి!” అని వీధిలో నిలబడిపోయిన అమ్మాయిలందరినీ హెచ్చరించింది మహాలక్ష్మి.

ఈ చోద్యమంతా చూస్తున్న పక్కింటి రామరాజుగారి ఇల్లాలు మంగమ్మ ఓ అడుగు వీళ్ళ గుమ్మంలోకి వేసి, “చూడు చదినా! ఈ తప్పు వాళ్ళదికాదు.... నీ కోడల్ని!” అని నవ్వింది.

“పోనీ, వాళ్ళని నేర్చుకోమనరాదూ?” అంది మహాలక్ష్మి.

“ఎందుకులే! అన్ని వనులూ మానేసి ఇక ముగ్గులెడుతూ కూర్చుంటారు.... నీ కోడలికున్న ఓర్పు, చురుకుతనం ఎవళ్ళ కొస్తుం దమ్మా!.... ఏమయినా నువ్వదృష్టవంతురాలివి!”

“ఊ! నీ దిష్టే తగిలేను-పోమా!”

“నా దిష్టి తగిలేది నీ కోడలికా? నీకా?”

ఇదరూ పగలబడి నవ్వుకున్నారు.

“వస్తా మరి! కోడలు కాఫీ కలుపుతోంది....” అని లోపలికి నడిచింది మహాలక్ష్మి.

అప్పటికి సూర్యం పడుకున్న గది తప్పించి ఇల్లంతా ఊడ్చింది వెంకమ్మ.

“మరిక నేనెళ్ళొత్తా నమ్మగోరూ!”

“ఉండవే! నువ్వు ఓ గుక్క కాఫీ తాగి వెడుదువుగాని” అంది అన్నపూర్ణ.

అప్పటికి పాలదొలిలో పాలు బాగా కాగాయి. ఫిల్టరులో డికాషన్ ఓగింది. గిన్నెడు కాఫీ కలిపింది అన్నపూర్ణ.

ముఖాలు కడుక్కుని అంతా వచ్చారు

“నీళ్ళు మరిగిపోతున్నాయి. నేనుకూడ నీళ్ళు పోసుకోనేమిటే పూర్ణా!” అంది మహాలక్ష్మి.

“కాఫీ తాగి మరి వెళ్ళండ తయ్యా!”

“వెళ్ళనియ్యమ్మా! కూర్చుందంటే మరిహాకదల్దు....” అన్నాడు జగన్నాథం.

“మరి కాసేపట్లో ఆరుగుమీదకి చేరతారు. అప్పుడు రోజంతా కదలనిది మీరో నేనో చూస్తానుగా!” అని భర్తని పరిహాసం చేసింది మహాలక్ష్మి.

ముసిముసిగా నవ్వుకుంటూ కాఫీ గ్లాసుతో వీధరుగుమీదకి వెళ్ళిపోయాడు జగన్నాథం.

“అమ్మా! నాకూ కాఫీ యియ్యవే!” అన్నాడు జగదీష్.

అన్నపూర్ణ గ్లాసు అందించింది.

“ఇవి పాలు!” అన్నాడు వాడు ముఖం ముడుచుకుంటూ.

“అవును. చిన్నపిల్లలవే తాగలి!” అంది అన్నపూర్ణ.

“రోజూ పాలేనేంటి?”

“పోనీ, ఓ చుక్క కాఫీ పోయ్యమ్మా!” అంది మహాలక్ష్మి.

“మీరలా గారం పెట్టకండ తయ్యా!....” అంది అన్నపూర్ణ.

ఆమె దేనికో అటు తిరగ చూసి జగదీష్ పాలగ్లాసులో చిన గ్లాసులోని కాఫీ కొంచెం వొంచి త్రాగమన్నట్టు మనవడిని సంజ్ఞ చేసింది మహాలక్ష్మి. వాళ్ళ ముఖభావాలు గుర్తించి సంగతి గ్రహించింది అన్నపూర్ణ. ఇద్దర్నీ మార్చిమార్చి చూసి చిన్నగా నవ్వింది. పట్టుపడిన దొంగలుకూడా నవ్వారు.....వాళ్ళంతా ఎందుకు నవ్వారో తెలియకపోయినా తనూ నవ్వాలనుకొని చంటిపిల్ల లక్ష్మికూడా నవ్వింది.

2

ఎనిమిది గంటలు కావస్తోంది.

కుడివైపు అరుగుమీద పిల్లలకి పైవేటు చెపుతున్నాడు జగన్నాథం. పిల్లలంతా ఎంతోమందిలేరు. నలుగురైదుగురు. పక్క పక్క యళ్ళవాళ్ళు. చిన్నల్లాసు పిల్లలు. జగన్నాథం మాస్టారంటే పిల్లలకి గురి ఉంది, వాళ్ళ పెద్దవాళ్ళకి గురి ఉంది. స్కూల్లో పని చేసే రోజుల్లో ప్రొద్దున్నపూట పిల్లల పైవేటు ఓ చెడవగా ఉన్నా ఆయన రిటయరయ్యాక అప్పటి ఆలవాటు ఇప్పటి కాలక్షేపానికి పనికి వస్తోంది.

అందుకు ప్రతిఫలంగా ఆయనెప్పుడూ అశించిందీరేదు. పిల్లల తల్లిదండ్రుల్ని అడిగిందీరేదు. అయితే వీళ్ళు ఏదో ఒక దీధంగా పీలయినప్పుడల్లా వస్తురూపంలో ఆయనకి ప్రతిఫలం ముద్దుచెపు తుంటారు. ఈ విషయంలోనే కాదు, ఏ విషయంలోనయినా పల్లెటూళ్ళలో డబ్బుకంటే వస్తువుకే విలువెక్కువ. ఒరకి దొడ్లో ఉండి అనపకాయలు కాస్తే పదిళ్ళవాళ్ళు పంచుకొంటారు. మునగచెట్టు ఒక్కరిదన్న పేరేరాని దాని కాడలు అంతా రుచిచూసేవాళ్ళే. కొన్ని కొన్ని పట్నంనుంచి వచ్చే కూరల వాళ్ళకి ఆమ్మినా, ఇంకా కొంత

పంచిపెట్టుకుంటానికి ఉంచుకుంటానే ఉంటారు. తరతరాలుగా వస్తున్న మంచి అలవాటది:.... అందుకనే ప్రతిఫలం వస్తురూపంగా చూపించటంలో ఇచ్చేవాళ్ళకేకాదు. పుచ్చుకునే వాళ్ళక్కూడా మక్కువే! కారణం ఆ వస్తువు వెంట వాళ్ళ అభిమానంకూడా తోడు ఉంటుంది. ఇది పల్లెటూళ్ళలోని మనుషులకు మనుషులకు మధ్యనున్న అనుబంధాలకి ప్రతిరూపం.

“దండాలు బాబుగారూ!”

మనవడు జగదీష్ చేసిన లెక్కని చూస్తున్న జగన్నాథం తల ఎత్తాడు. “ఓహో బ్రహ్మం! రా రా. ఇంకా రాలేదేమిటా అని చూస్తున్నాను”. అని అతని చేతిలోని బుట్టచూపి నవ్వి రోపలికి పెళ్ళి మన్నట్టు చేయిఉపాడు.

చిరునవ్వు నవ్వి, కంసాలి వీరబ్రహ్మం మెట్లెక్కి ఇంటి రోపలికి వెళ్ళాడు.

“అమ్మగారూ!” అని పిలిచాడు. అన్నపూర్ణ వచ్చింది. కూరల బుట్ట అందించాడు బ్రహ్మం.

“ఎందుకయ్యా ఇన్ని?” అంది అన్నపూర్ణ.

“అదేమో నాకు తెలీదు. మాణిక్యం ఇచ్చిరమ్మంది. మీకిచ్చాను, నా పనయిపోయింది.” అని ద్వారబంధం ప్రక్కన గోడకు వ్రేలాడుతున్న తాళంచెవి తీసుకున్నాడు బ్రహ్మం.

“ఉండు, కొంచెం కాఫీత్రాగి పనిలోకి దిగుదువుగాని.”

“ఇప్పుడే మాణిక్యం ఇచ్చింది అమ్మగారూ! తాగొచ్చాను.”

“మీ ఆవిడి స్తేనేంలే, మళ్ళీ త్రాగకూడదా?” అంది అన్నపూర్ణ నవ్వుతూ.

“అప్పుడే అయిందేంటి లెండి? మళ్ళీ ఓ గంటలో పెద్దయ్య గారికి ఇస్తారుగా! అప్పుడు నావాటా నాకెలాగా ఉంటుంది!” అని నవ్వి అరుగుమీదకి నడిచాడు వీరబ్రహ్మం.

ఎడంవైపు అరుగు నానుకొని కొట్టుగది ఉంది. జగన్నాథం గారి పాత సామానుతోపాటు కంసాలి వీరబ్రహ్మం బంగారం పని ముట్లుకూడా అందులోనే ఉన్నాయి. తాళంతీసి సామాను బయట పెట్టుకొని అనాటి పని ప్రారంభించాడు బ్రహ్మం. తన యింటికి

వచ్చిన మొదటిరోజు గుర్తుండని రోజుండదతనికి. అన్నపూర్ణకి మనసులో దండం పెట్టుకున్నాకనే తన బంగారం పనిముట్లని కళ్ళ కద్దుకుంటాడు! అతనికి అన్నపూర్ణ ఆరాధ్యదేవత! దానిక్కారణం వుంది

వీరబ్రహ్మం బ్రతికి చెడ్డవాడు. పూలమ్మిన చోటనే కట్టె లమ్మలేక ఉన్న పూరొదిలిపెట్టి ఈ పూరొచ్చాడు. ఎక్కడైనా తల దాచుకోటానికి కాస్త జాగా ఉండేదాట అని అనుకున్నాడు. కాని, ముక్కు మొహం తెలియని వాడికి ఆశ్రయం ఇవ్వటానికి ఆ ఊళ్ళో ఎవ్వరూ ముందుకు రాలేదు.

అన్నపూర్ణ అత్తవారింటికి వచ్చిన క్రొత్త రోజులవి. వీధి గుమ్మంలో వీరబ్రహ్మం తనుపడ్డ అగచాట్లు గురించి అత్తమామల తోటి, భర్తతోటి చెపుతుంటే రోపలి గుమ్మంలో నిలబడి అన్నీ వింది అన్నపూర్ణ. బ్రహ్మాన్ని ఉండమనలేక-పొమ్మనలేక సందిగ్ధంలో పడివున్న అత్తింటివారిని చూసింది. తలదించుకొని బ్రహ్మం పక్కన నిలబడిన మాణిక్యం చిన్నబోయిన ముఖంచూసింది....అమె చేతుల మధ్య బక్కచిక్కిన చిన్నపిల్లవాడినీ చూసింది.

చటుక్కున గుమ్మంలోకివచ్చి “నేనొక్కమాట చెప్పనా అత్తయ్యగారూ?” అంది.

“చెప్పమ్మా?” అంది మహాలక్ష్మి.

“వాళ్ళముఖాలు చూస్తుంటే నిజం చెపుతున్నారనే నా కనిపిస్తోంది. మనం కాస్త జాగా చూపిద్దాం. ఆ మంచిని నిలబెట్టుకోవటం వాళ్ళ బాధ్యత.” అంది అన్నపూర్ణ.

అమె చెప్పిన మాటలు అందరికీ నచ్చాయి.

“మీపేరు చెప్పుకొని రోజూ మాయంట దీపం పెట్టుకుంటాం అమ్మగారూ!” అంది మాణిక్యం ఆనందబాష్పాలతో.

అప్పట్నుంచీ అరుగుమీదే తనకొట్టు పెట్టుకున్నాడు వీర బ్రహ్మం. దొడ్డివైపు పంచక్రింద మాణిక్యం వంటావార్చూ కాని చేబడి....ఇది పదేళ్ళక్రితం నాటి మాట.

వాళ్ళమాట వాళ్ళు నిలబెట్టుకున్నారు. అన్నపూర్ణ మాట మంచి తనం కాపాడారు. ఆ యింటి మర్యాద నిలబెట్టారు. చూస్తుండగానే

ఊళ్ళో అందరిదేతా నమ్మకస్తు లనిపించుకున్నారు. పదిహేనుల బంగారం పనికూడా అతని చేతిలోపెట్టి ఊళ్ళుమూసుకోవచ్చునని ఊళ్ళోవాళ్ళనుకుంటున్నారప్పుడు.

దానితో జగన్నాథం మాటమీద ఎవరో పుణ్యాత్ములు కాస్త కాళీజాగా చూపించారు. అక్కడ పాక వేసుకొని కాపురం మార్చాడు బ్రహ్మం. తర్వాత తర్వాత కొంచెం కొంచెం డబ్బు చెల్లిస్తూ ఆ స్థలాన్ని కొనుక్కున్నాడు. ఎంతోకాలం ఆపాక పాకలా ఉండిపోలేదు. ఇంటి కప్పుమీద వేసినవి తాటాకులే అయినా ఇల్లు ఎత్తు చేసుకున్నాడు. చుట్టూ మట్టిగోడలు పెట్టుకున్నాడు. తనకూ ఒక మంచి యిల్లు ఉందన్న తృప్తికలిగింది. దైర్యం వచ్చింది.

బంగారం పనికూడా ఇంటికే మార్చుకుందామని అనుకున్నాడు కాని-ఆ మాటచెప్పిన రోజున. "ఇప్పుడు మాయిల్లు నన్న లేదోందోయ్?" అని జగన్నాథం అనేసరికి తెల్లబోయాడు బ్రహ్మం.

"ఎంత మాట బాబుగారూ! ఇన్నేళ్ళు మీ పంచనబడి బతికాను. ఇంక మీకిబ్బంది కలిగించడం ఎందుకని మాయింట్లో పెట్టుకుంటానన్నాను. కాని నాకుమాత్రం వెళ్ళాలని ఉందా?" అన్నాడు.

"మాకంతగా ఇబ్బందిగా ఉంటే అప్పుడే వెదురుపుగానిలే!" అంది మహాలక్ష్మి.

"ఊరు చివరుంది మీయిల్లు. ఇక్కడుంటే నలుగురూ వచ్చే పోయేవాళ్ళు కనిపిస్తారు. మంటజేరాలు వస్తాయి" అంది అన్నపూర్ణ.

వీరబ్రహ్మం. అవాక్కయిపోయాడు. మాణిక్యం కళ్ళలో అప్పుడూ ఆనందబాష్పాలు నిలిచాయి. "మా చర్మంతో చెప్పులు కుట్టిచ్చినా మీఝుణం తీరదమ్మగారూ!"

"పోవే పిచ్చిమొద్దూ!" అని మందలించింది మహాలక్ష్మి.

ఆ విధంగా వీరబ్రహ్మం ఆ అరుగుమీదే స్థిరపడిపోవటం జరిగింది. 'అన్నపూర్ణ' మాయింటి ఇలవేలుపు అని చెప్పుకుంటుంది మాణిక్యం. తెలియనివాళ్ళు కాళీ అన్నపూర్ణ కబోలనుకుంటారు. తెలిసిన వాళ్ళకి ఆమె పూర్తిపేరు 'కాళీ అన్నపూర్ణ' అనికూడా తెలుసు! వీరబ్రహ్మం కుటుంబానికి, ఆ యింటికి అంతటి బంధం ఏర్పడింది. మాణిక్యం ఊర్కే కూర్చోడు. ఎక్కడో తోటలో పని

అన్నపూర్ణ

చేస్తుంది. వచ్చేటప్పుడు ప్రతిపూటా ఏదో ఒక కూరతెస్తుంది. బ్రహ్మం చేతికిచ్చి పంపుతుంది. గుళ్ళోకివెళ్ళే ముందు భక్తుడు పూలు తీసుకువెళ్ళినంత సరిబరంతో అవి తెచ్చి యిస్తాడు బ్రహ్మం!

కుడి అరుగుమీద జగన్నాథం పైచీవేట్లు, ఎడమ అరుగుమీద వీరబ్రహ్మం బంగారం పని-అప్పటికా అరుగులకి నిండు తనం వస్తుంది. దారివెంట పోయేవారికి ప్రొద్దుటివేళ అదొక చూడ మువ్వట! తర్వాత మాస్టారు స్కూలుకి వెళ్ళిపోయినా వీరబ్రహ్మం పనిమాత్రం అపరామంగా సాగిపోతూనే ఉండేది. వచ్చేపోయే జనంతో ఆ అరుగులమీద రోజంతా సందడిగానే ఉండేది. వాళ్ళిద్దర్లో ఎవరయినా ఊరికివెళ్ళో, ఒంట్లో బాగుండకనో ఆపూట కనిపించకపోతే అరుగులు బోసిపోయినట్లుండేవి. అంతలా చూడ్డానికి ఏళ్ళ తరబడి అలవాటు పడిపోయారు జనం.

ఆ మధ్య జగన్నాథం రిటయరయినాక మరింత సందడిపెరిగింది. పైచీవేట్లయి పోయాక పిల్లలు బడికి వెళ్ళిపోయాక....ఆయనకి బొత్తిగా ఏమీ తోచేదికాదు! ఒక్కడూ ఎంతసేపని బ్రహ్మంతో కబుర్లు చెప్తాడు? అందుకని, ఇదివరలో రామాలయం అరుగులమీద కూర్చుని కబుర్లాడుకునే చిరకాల మిత్రుల్ని తిన్నగా ఇంటికే లాక్కువచ్చి కూర్చోపెట్టుకున్నాడు. చతుర్ముఖ పారాయణం ఆరంభమయింది! దానితో యిక రోజంతా ఎడాపెడా సందడే!

“ఏవోయ్ బావా! ఇంకా పైచీవేట్లు చాలేదూ!” అంటూ వచ్చాడు పక్కంటి రామరాజు.

“అః! అయిపోవచ్చే! రా కూర్చో!....” అని చాపమీద జరిగి చోటిచ్చాడు జగన్నాథం.

జేబులోంచి చుట్టతీసి ముట్టించుకొని మరోటి జగన్నాథం నోట్లోపెట్టి తానే నిప్పు ముట్టించాడు రామరాజు. “ఇంక చదువులు చాలు కాని వెళ్ళండ్రా! బడికి బయిమవుతోంది!” అన్నాడు.

అందుకోసమే చూస్తున్నట్టున్నారు పిల్లలు. సంతోషంగా పుస్తకాలు పుచ్చుకొని పరిగెత్తుకు పోయారు.

అప్పుడే గుమ్మంలోకి వచ్చింది మహాలక్ష్మి.

“కులాసాగా ఉన్నావా చెల్లమ్మా?” అని పలికరించాడు రామ రాజు.

“అయి....నీకూ, మీ బావగారికీ తెల్లారిందా?” అని నవ్వింది ఆమె.

“ఏదీ? ఇంకా రావల్సిన వాళ్లు రాందే?” అన్నాడు జగన్నాథం అరుగుమీదనుంచి వీధిలోకి తొంగిచూస్తూ.

“పోనీ, అందాకా నువ్విలా రావోయ్ బ్రహ్మాం! ఓ ఆట వేద్దాం.” అన్నాడు రామరాజు.

“ఏదో సామెత చెప్పినట్లు కుత్రంగా పని చేసుకునే వాడైందుకు చెరువుతా రన్నయ్యా?” అంది మహాలక్ష్మి.

“చూసావోయ్ రాజూ! మీ చెల్లెలు నన్నూ నిన్నూ గావించలం బోంది!”

“గుమ్మడికాయ దొంగలంటే భుజాలు తడుముకుంటా రెందుకు?” అని భర్తని ఎగతాళిచేసింది మహాలక్ష్మి.

“పోనీ, కాసేపు నువ్వు కూర్చో కూడదూ?” అన్నాడు జగన్నాథం నవ్వుతూ.

“ఇంకా నయం?....రోడ్డుమీద వచ్చేపోయే వాళ్ళంతా మనర్సే చూస్తూ కూర్చుంటారు!” అని నవ్వింది ఆమె.

అప్పుడే సూర్యం సైకిలు తీసుకొని బయటకు వచ్చాడు.

“ఏంరోయ్! అప్పుడే బ్యాంకుకి వెళ్ళే వేళయిందేంటి?” అని రామరాజు పలికరించాడు.

ఆ ఊరికి ఐదుమైళ్ళ దూరంలో వెంకటాపురం ఉంది. అక్కడ కో ఆపరేటివ్ బ్యాంకులో ఆక్కోంటెంటుగా పని చేస్తున్నాడు సూర్యం. బ్యాంకు వనయపోయాక ఓ బట్టలకొట్లో పద్దులు రాస్తుంటాడు.

“ఈవేళ కొంచెం కొట్లో పనుంది మామయ్యా!” అన్నాడు సూర్యం సైకిలువైపు చూసుకుంటూ.

“అయి ఏంలేదు....నీ కంతగా అర్జంటు లేకపోతే ఓ ఆట వేద్దామని!” అని నవ్వాడు రామరాజు.

“వాడికి పేకాట వదదులే అన్నయ్యా! వెళ్ళనీ!” అంది మహాలక్ష్మి.

ఎందుకో సూర్యం ముఖం ఎర్రనయింది. చటుక్కున తల త్రిప్పుకొని సైకిలెక్కాడు. మరుక్షణంలో సైకిలు కను మరుగయి పోయింది.

“ఏమిటోయ్ బావా! ఈపూట మనకంతా చుక్కెదురయ్యేలా ఉందే?”

“మరేం తయం లేదన్నయ్యా!....ఇంకోక్షణంలో నీ నారాయుడో రానే వస్తాడు.”

మహాలక్ష్మి మాటలింకా పూర్తికాలేదు. తల్చుకున్న మనిషి రానే వచ్చాడు.

“చెల్లెమ్మ ఇప్పుడే అంటోంది నీమాట. నీకు నూరేళ్ళాయుష్యోయ్ నారాయుడా!” అన్నాడు రామరాజు.

“దేశ నాయకులంతా జనాభా పెరిగిపోతోందని గోలవెత్తేస్తుంటే మేం ఒక్కొక్కళ్ళం వందేళ్ళు బతికేస్తే ఎలాగ మా లక్ష్మమ్మ తల్లీ?” అని నవ్వి నారాయుడు కూడా చాపమీదకి చేరాడు.

మహాలక్ష్మి నవ్వి లోపలికి వెళ్ళిపోయింది.

మరుక్షణంలో పరంధామయ్య కూడా వచ్చాడు. నాల్గవేతులూ కలిసాయి. పేకాట పారాయణ ప్రారంభమయింది.

రామరాజుకి బంగారంలాంటి మాగాణీ పొలంఉంది. కొడుకు లిద్దరూ పొలం పనులు చూసుకోవటం మొదలుపెట్టాక తనకు తానే రిటయిరుమెంటు ఇచ్చేసుకున్నాడతను.

నారాయుడు చీకటితో పొలంవెళ్ళి పని చూసుకొని వచ్చేస్తాడు. నలభయ్యేళ్ళుగా అతని టైంజేబిల్లో మార్పులేదు. ఎటొచ్చి ఇదివరకు రామాలయం అరుగుమీద కూర్చుని ఎవరితోనో కబుర్లేసుకునేవాడు. ఇప్పుడు జగన్నాథంగారి అరుగుమీద కాలక్షేపం-అంతే తేడా! వళ్ళీ మధ్యాహ్నం భోజనం వేళదాకానే ఆ తీరిక. అప్పుడు పొలం వెళ్ళాడంటే మరిక సాయంత్రం చీకటి పడేదాకారాడు.

పరంధామయ్య కూడా స్కూలు మాస్టరుగాచేసి రిటయిరయ్యాడు. జగన్నాథంకీ, అతనికీ చదువుకున్న రోజులప్పట్నుంచి

స్నేహం....మధ్యాహ్నంవేళ నారాయణుడు లేనప్పుడు, మరెవరయినా అటొస్తే కూర్చోపెట్టేస్తారు వాళ్ళు. లేకపోతే....జగన్నాథం, రామ రాజు, పరంధామయ్య... ఆ ముగ్గురే అటలేస్తారు. రోజంతా అడినా వాళ్ళకి విసుగనిపించదు. మధ్యాహ్నం భోజనాలుచేసి కాసేపు కునుకు తీస్తారన్న పేరేకాని....మళ్ళీ ఏదో అర్థంతరంగా 'అఫీసు డ్యూటీ' వదిలిపెట్టిపోయిన ఉద్యోగస్తుల్లా హడావిడిగావచ్చి పడతారు. బయట మండు పెండలియినా సరే-వర్షం కొట్టి కురుస్తున్నా సరే....అంత అలవాటయిపోయింది వాళ్ళకీమధ్య!

ఇంటి రోపలికివచ్చిన మహాలక్ష్మి కోడల్ని అడిగింది. "ఏమిటే అమ్మాయ్! పెద్దాడు అన్నం తినకుండానే వెళ్లాడు?"

"కొట్లో పనుందట!" అంది అన్నపూర్ణ తల త్రిప్పుకుంటూ.

"ఆ మాట రాత్రి చెప్పకపోయాడా? ప్రొద్దున్నే ఇంత ఉడకేసే దానివి!"

అన్నపూర్ణముఖం ఎర్రనయింది. ఆమె పలకలేదు.

"ఏం పనులో ఏమిటో? అన్నం వీళ్ళకూడా మావి సంపాదించాలా?....నర్లే ఏమయినా పెట్టావా?"

"ఉప్పా చేసిపెట్టాను."

గాఢంగా విట్టూర్చింది మహాలక్ష్మి.

మరి కాసేపటికి కాఫీలు కలిపింది అన్నపూర్ణ. అవి తీసుకొని అరుగుమీదకివచ్చింది మహాలక్ష్మి. "తీసుకోండన్నయ్యా!" అని ముందు కూర్చున్న రామరాజు దగ్గర పెట్టింది.

"చూడండయ్యా! మహాలావు కష్టపడి పోతున్నామని కాఫీలు పట్టుకు వచ్చింది మాలక్షమ్మ!" అన్నాడు నారాయణుడు.

"ఓయి వీ అసాధ్యం కూల! ఇదిమాత్రం కష్టం కాదటోయ్!" అన్నాడు జగన్నాథం నవ్వుతూ.

"ఇన్ని మాటలెందుకు? అవిడ ఇవ్వక మానుతుందా-మనం త్రాగక మానతామా?....తాగండి - తాగండి!" అని పరంధామయ్య తనో గ్లాసందుకోబోయాడు.

"ముందు ముక్కేసి మరీ గ్లాసందకోవోయ్!" అన్నాడు రామ రాజు.

“చిన్న పిల్లల్లా మీ తగవులాటలు బాగున్నాయి. ముందు కాఫీలు తాగండి. చల్లారిపోతాయి....” అని నవ్వింది మహాలక్ష్మి.

మరో గ్లాసుతో ఆమె రెండో అరుగుమీదికి రాబోతుంటే “....నేనే వస్తున్నానుండండమ్మా!” అని వచ్చి అందుకున్నాడు వీర బ్రహ్మం.

కాఫీలు త్రాగారో లేదో కూడ తెలియకుండా వాళ్ళు మళ్ళీ పేకాటలో పడిపోయారు. ఎవరో ఒకామె నగ బాగుచేయించుకోటానికి వచ్చింది. ఆమెతో కబుర్లలో పడింది మహాలక్ష్మి.

ఇంతలో పెద్ద శబ్దంచేస్తూ సైకిలొకటి వచ్చి గుమ్మంలో ఆగింది. అందరిదృష్టి అటు తిరిగింది. సైకిల్ మీద వచ్చిన కుర్రాడు శేషగిరి. పద్మనాభం కొడుకు. పద్మనాభం పరంధామయ్యగారి కొడుకు. ఆయన కోడలు రుక్మిణి.

“ఏంరా శేషా! ఏమిటా హడావిడి? పడిపోతావ్!” అంది మహాలక్ష్మి.

“వాడెప్పుడూ అంతేనమ్మా!....ఏంరా ఏమయింది?” అడిగాడు పరంధామయ్య.

“నాన్న వచ్చేసాడు తాతయ్యా! పట్నంలో సీనుమామయ్యా. పిన్ని కన్పించారంట. రేపొస్తారట!” అని చెప్పాడు శేషగిరి.

ఆ కబురు విని మహాలక్ష్మి పరమానందపడింది. “ఒరేయ్! ఒక్క షణం విలబడరా....”

ఆమె మాటలు పూర్తి కాకుండానే, “....ఇంకాసేంట్లో మా నాన్నన్నోచ్చి అన్నీ చెబుతాడటలే అమ్మమ్మా!” అని తర్రుమని సైకిలు పోనిచ్చేసాడు శేషగిరి.

“ఒరి వీడి యిల్లు బంగారంకాను! చెప్పేదేదో పూర్తిగా చెప్పకుండా పోయాడు.” అని గొణుక్కుంది మహాలక్ష్మి.

“కావల్సిన కబురేదో చెప్పనే చెప్పాడుగా చెప్తమ్మా! శ్రీనువాసు, భవాని వస్తున్నారు. ఇక ఇల్లంతా కావల్సినంత సండడి!” అని నవ్వాడు రామరాజు.

“ఏవోయ్ బావా! తెలియకడుగుతాను....మన శ్రీనువాసు డాక్టరీకోర్సు ఇంకయిపోయినట్టేగా?” అన్నాడు నారాయణు-జగ

న్నాధంవై పు చూస్తూ.

“ఇంకెంత? ఆరైల్లు!” అన్నాడు పరంధామయ్య-అవునా-
అన్నట్టు జగన్నాధంవై పు చూస్తూ. జగన్నాధం తల పంకించాడు.

“మరి ప్రాక్టీసు ఎక్కడ పెడతాడు?” అని అడిగాడు
నారాయుడు.

“ఇంకెక్కడ పెడతాడు? పట్నంలోనే!” అన్నాడు రామరాజు.

“నువ్వూరుకో రాజూ! బావని చెప్పనీ”

జగన్నాధం నవ్వాడు. కాని, జవాబు చెప్పలేదు.

“అహ! అలా నవ్వి వూరుకుంటే లాభంలేదు. మనసులోని
మాట చెప్పవోయ్ బావా!....పోనీ, నువ్వయినా చెప్పు చెల్లమ్మా?”
అన్నాడు నారాయుడు.

“ఏమో అన్నయ్యా! వాడిష్టం-వాళ్ళ నాన్నగారిష్టం? నాకేం
తెలుస్తాయివన్నీ?” అంది మహాలక్ష్మి.

“మన పిచ్చికాని, జగన్నాధం బావ కొడుకుచేత! ఈ పల్లె
టూళ్ళో ప్రాక్టీసు పెట్టిస్తాడనుకుంటున్నావా? మన సంగతి వాళ్ళకి తెలి
యదాయేం? ఈ ఊళ్ళో అయితే అన్నీ అరువు బేరారే!” అన్నాడు
రామరాజు నవ్వుతూ.

“అవును. ఇన్ని మొహమాటాలున్నచోట ప్రాక్టీసు పెట్టమని
చెప్పటం కూడా మనకి న్యాయంకాదు!” అన్నాడు నారాయుడు.

“మీరిన్ని మాటలు మాట్లాడారుకాని, జగన్నాధం పెదవి కది
పాడా?” అన్నాడు పరంధామయ్య నొసరెగరేస్తూ.

“సమయం వచ్చినప్పుడు తనే బయట పెడతాడులే. ముందు
ఆట కానివ్వండి.” అన్నాడు రామరాజు నవ్వుతూ.

భార్యవై పు చూసి నవ్వాడు జగన్నాధం. “వెళ్ళి కోడలికి
కబురుచెప్పు!” అన్నాడు. మహాలక్ష్మి గబగబా రోపలికి నడిచింది.

3

వెంకట్రావు న్యూస్ పేపరు చూస్తున్నవాడల్లా గుమ్మంలోని అడు
గుల చప్పుడికి తలెత్తాడు.

అన్నపూర్ణ

భవాని చిరునవ్వులతో రోపలికి అడుగుపెట్టింది. “కులాసాగా ఉన్నావా మామయ్యా?”

“అః! విజేపంలా ఉన్నాను....ఏమేవ్! మేనకోడలొచ్చింది.” అని పొలికేక పెట్టాడతను.

“వస్తున్నా!” అని రోపల్కుంచి మరికేక పెట్టింది వరలక్ష్మి.

“కూర్చోమ్మా!” అని సోఫాలో జరిగి చోటిచ్చాడు వెంకట్రావు.

“వదినేది మామయ్యా?” అంది భవాని కూర్చుని ఇల్లంతా కలయచూస్తూ.

“బట్టలారవేయటానికి దాబామీదికి వెళ్ళిందమ్మా! వస్తుంది... ఏమిటి విశేషాలు?”

“అన్నయ్యా, నేను ఇంటికి వెడుతున్నాం.”

వంటింట్లోంచి చీరకొంగుకి చేయి తుడుచుకుంటూ వచ్చిన వరలక్ష్మి ఆ మాటలు వింది. “ఏడీ మీ అన్నయ్యా! సామాను తీసుకొని స్టేషనుకి వెళ్ళిపోయాడాయేం?” అంది నవ్వుతూ.

“లేదత్తయ్యా!....వాళ్ళ ప్రొపెనర్ తో ఏదో మాట్లాడాలని వెళ్ళాడు. నన్ను సామాను తీసుకొని స్టేషనుకి రమ్మన్నాడు. తానటు వస్తానన్నాడు. ఇంకా బండికి గంటపైనే టైముందిగా? ఈరోగ మీతో చెప్పి వెడదామని వచ్చా.” అంది భవాని.

“ఊరికి వెడుతున్నారా?”

అంతా అటు తిరిగారు.

దాబా మెట్లు దిగి ఖాళీ బకెట్ చేతబట్టుకొని వచ్చిన సునంద విర్వాంతపోతూ నిలబడిపోయింది.

భవాని లేచి ఆమె కెదురు వెళ్ళింది. “అవును వదినా! కాలేజీకి పెరివులిచ్చారుగా! ఇంటికి వెళ్ళి చాలా రోజులయిందని వెడదామన్నాను. అన్నయ్య సరేనన్నాడు”

“వెళ్ళండి!” అంది సునంద ముఖం ముడుచుకుంటూ.

భవాని నవ్వింది. “కోపం వచ్చిందా?”

“నాకెందుక్కోపం?” అంటూ బకెట్ అక్కడ పడేసి రుసరుసలాడుతూ రోపలికి వెళ్ళబోయింది సునంద.

“అమ్మలూ! ఏమిటమ్మా? ఏమయిందసలు?” అని పిలిచాడు వెంకట్రావు.

అదే విసురుతో తండ్రిదగ్గరికి వచ్చింది సునంద. “చూడు నాన్నా, భవానేం చేసిందో? నేనిదివరకే చెప్పాను. అత్తయ్యగా రూరికి వెళ్లేముందు నాకు చెప్పమని.... నేనూ వస్తానని, ముందు చెప్పలేదు సరిగదా అఖరు ఉణంలో వచ్చి వెదుతున్నానని చెప్పతోంది. నేరావటం ఇష్టం లేదనేగా?....”

భవాని ముఖం చిన్నబోయింది. “ఛ! అదేంమాట వదినా! మాతో నువ్వు రావటం నాకిష్టంలేదా? అదేమాట నా ముఖంలోకి చూసి చెప్పు!”

“మరి విన్న సాయంత్రమే వచ్చి నాకెందుకు చెప్పలేదు?” అంది సునంద ఇంకా కోపం తీరనట్టు ముఖంపెట్టి.

“అసలీ శలవులకి వెడదామని నేననుకోలేదు. కోర్సు చాలా ఉండిపోయింది.... నేను బెంగపెట్టుకుంటానని అన్నయ్యెప్పుడూ ఇంటి విషయాలే ఎత్తడు. నీకు తెల్పిందే కదా! ఎందుకో నిన్నరాత్రి అమ్మగురించి, వదినగురించి షాట్లాడం మొదలుపెట్టాడు. పోనీ వెడదామేంటన్నయ్యా-అన్నాను మాట వరసకి. వెంటనే వెడదా మన్నాడు. అనుకోకుండా ఇలా ప్రయాణమయ్యాం.... వచ్చి నీతో చెప్పే వ్యవధి కూడా లేకపోయింది.”

సునంద ముఖంలో విరుత్సాహం గూడుకట్టింది.

“నన్ను ఉమించు వదినా!” అంది భవాని బాధగా.

“ఓపి నీ ఇల్లు బంగారంగాను! ఈ మాత్రందానికే ఉమాప ఇల్లా అవీ ఎందుకమ్మా? నీకు వదిన్ని తీసుకువెళ్ళాలని వుంది.... నీకు భవానితో వెళ్ళాలని వుంది! అంతేగా?” అన్నాడు వెంకట్రావు....వాళ్ళని మార్చి మార్చి చూస్తూ.

ఒకరి ముఖాలింకొకరు చూసుకొని తలలూపారిద్దరూ.

“దీనికి పెద్ద సమస్యేముంది?.... బండికింకా డ్రైముంది. త్వరగా ముస్తాబయితే ఎంతసేపు?”

ఇద్దరి ముఖాలు వికసించాయి.

“మా నాన్న మంచినాన్న!” అని అమాంతం తండ్రి చేతులు

రెండూ పట్టుకొని ముద్దుపెట్టుకొని భవాని చేయి పట్టుకొని, తన గది లోకి లేదిలా పరుగెత్తిపోయింది సునంద.

వరలక్ష్మివైపు చూసాడు వెంకట్రావు. “ఏమిట! అలా బొమ్మలా నిలబడిపోయావ్?”

గాఢంగా నిట్టూర్చి సోఫాలో కూలబడింది ఆమె. “చూస్తున్నాను....మీ తండ్రి కూతుళ్ళ హడావిడి చూస్తున్నాను!”

ఆమె ప్రక్కన కూర్చుంటూ, “వెళ్ళనిదూ. పాపం! దాన్ని నితుత్సాహపర్చటం ఎందుకు?” అన్నాడు వెంకట్రావు.

“అంటే, మీకింకా ఆ ఆశ మిగిలే ఉందన్నమాట?” అందామె పెదవి విరుస్తూ.

“మా అక్కయ్యకి సునందంటే ఎప్పుడూ ఇష్టమే!” అన్నాడతను బింకంగా.

“ఇష్టం వేరు, చేసుకోవటం వేరు. అయినా, ఆవిడ కిష్టం వుంటే సరిపోదు....మీ మేనల్లుడి కిష్టంకావాలి. ముందాసంగతాలో చించండి!”

“అమ్మాయంటే వాడికి ఇష్టమే.”

“ఆ! తెలుస్తూనే ఉంది ఎంతిష్టమో? ఇంట్లోవుండి చదువుకోమన్నాం. మరి ముందిష్టపడి వచ్చినవాడు ఏదాదిపాటున్నాడో లేదో హాస్టలుకి వెళ్ళిపోయాడు. మనమేమన్నామని వెళ్ళిపోవాలి? పోనీ, భవాని కారేజీలో చేరాకయినా ఇంట్లోవచ్చి వుండమంటే వేరే కప్పరం పెట్టుకున్నాడు. మొదట్నుంచీ అతనికి దూరంగా ఉండాలనే వుంది....ఇంకా ఏం ఆశ పెట్టుకోమంటారు?” అందామె మూతి ముడుచుకుంటూ.

“ఊ! ఆ పాత గొడవన్నీ ఎందుకిప్పుడు? వెళ్ళిన వాడు వెళ్ళినట్టే ఉండిపోయాడా? వారానికోసారి ఇంటికి వస్తూనే వున్నాడుగా! అమ్మాయి, వాడూ ఎంత సరదాగా ఉంటారో చూస్తున్నా నీకింకా సందేహమేనా?”

“మీరిలా మీనమేషాలు లెక్కపెడుతూ కూర్చోండి. ఆ దాక్టర్ పూర్తయిపోతుంది. ఏ రోజునో ఎవరో అమ్మాయి మెళ్ళో పుస్తా

కట్టేసి....తీసుకొచ్చి ఆశీర్వాదించు మామయ్యా అంటాడు! అప్పుడు తెలిసొస్తుంది!" అందామె వెటకరంగా.

వెంకట్రావు చిరాకుపడ్డాడు. "ఊ! ఎప్పుడు చూసినా వాడి నాడిపోసుకోవటమే. నీకు కాబోయే అల్లుడని కొంచెం మంచీమర్యాదా లేదు, అమ్మాయి బాధపడుతుందన్న జ్ఞానమూ లేదు."

"నాకు జ్ఞానోపదేశం చేస్తున్నారు.....మీకు జ్ఞానోదయమవుతుంది త్వరలో. మీకే తెలుస్తుంది లెండి!" అందామె వంటింటివైపు వెళ్ళిపోతూ.

"తీరిగ్గా తర్వాత నాతో తగవులాడుదుగాని, ముందమ్మాయి పట్టుకు వెళ్ళటానికేదయినా యివ్వు!" అని కేకపెట్టాడు వెంకట్రావు. మరికాసేపట్లో సునంద సూటుకేసుతో హడావిడిగా బయటకు వచ్చింది.

"చూశావా మామయ్యా! కంగారులో వదిన బట్టలుకూడా నరిగా చూసుకోవటంలేదు?" సునంద వెన్నుమీద జాకెట్ హుక్స్ పెడుతూ నవ్వింది భవాని.

"వెనక నువ్వున్నావు కదాని!" అంది సునంద ఎర్రబడ్డ ముఖంతో.

"ఒక్క టడుగుతా చెప్పు మామయ్యా! కాలేజీకి వెళ్ళే రోజుల్లో ఏనాడయినా ఇంత త్వరగా తయారయిందా వదిన?" అంది భవాని.

"అత్తవారిల్లంలే అంత మోజమ్మా ఈ కోడలికి!" అని వెంకట్రావు కూడా వంతపాడాడు.

"పో నాన్నా!" అని గారాలుపోయింది సునంద.

"పోయేది మామయ్యకాదు....మనం....పదపద!" అని తొందరపెట్టింది భవాని.

"అమ్మతో చెప్పాలి...."అంటూ వంటింటివై పో అడుగు వేసింది సునంద.

టిఫిను కేరియరుతో ఎదురు వచ్చిన వరలక్ష్మి. "....అమ్మ ఇప్పటికై నా గుర్తుకు వచ్చింది. మంచిదే!" అంది.

సునంద ముఖం చిన్నబుచ్చుకుంది. “నువ్వొద్దంటే మానేస్తానమ్మా!” అంది.

“నిన్ను బాదపెట్టిన పాపం నాకెందుకులే! మీ నాన్న పంపుతున్నారు. నువ్వు వెదుతున్నావు....పోనీ, ఎప్పుడొస్తావు? అదయినా చెప్పు?”

భవానివై పు చూపింది సునంద.

“నేను మాత్రం మూడు వాలుగు రోజుల్లో వచ్చేస్తాను అత్తయ్యా!....వదిన సంగతి నాకు తెలియదు!” అంది భవాని ముసిముసిగా నవ్వుతూ. ఆమెను మోచేత్తో పొడిచింది సునంద.

“మరి త్వరగా బయలుదేరండమ్మా!” అంటూ కొంతదబ్బు కూతురు చేతుల్లో పెట్టాడు వెంకట్రావు.

“వెళ్ళొస్తానమ్మా!” అంది సునంద.

“వదిన్నీ....అన్నపూర్ణనీ అడిగానవి చెప్పు!” అంది వరలక్ష్మి ప్రసన్న వదనంతో.

అప్పటికి సునంద ముఖం తేటపడింది. “అలాగేనమ్మా! త్వరగానే వచ్చేస్తాము!”

“స్తేషనుదాకా నేనూ రానామ్మా?” అన్నాడు వెంకట్రావు.

“అక్కర్లేదు మామయ్యా!....రిక్క వేసుకుంటాం... దాల్లో మా సామాను కూడా ఎక్కించుకొని వెళ్ళిపోతాం....” అంది భవాని సునంద చేయి పట్టుకుంటూ.

వీధిలోదాకా వచ్చి కూతుర్ని, మేనకోడల్ని సాగనంపారాదంపతులు.

“చూడు అమ్మలెంత సంబరపడుతూ వెళ్ళిందో!” అన్నాడు వెంకట్రావు.

“అది సుఖపడటం-సంతోషపడటం నా కిష్టంలేదంటారా?” అంది వరలక్ష్మి ముఖం చిన్నబుచ్చుకుంటూ.

“ఛ! అలా అవి నేనెప్పుడేనా అంటానక్కే? తల్లిగా నీ బాధ నువ్వు చెప్పుకున్నావు.....శీనుమీద నాకున్న నమ్మకం నేను చెప్పాను. అంతే! ఏమయినా, వాళ్ళకి రాసిపెట్టి ఉంటే ఎవ్వరూ వాళ్ళ పెళ్ళిని కాదనలేరు!” అన్నాడతను.

వాళ్ళ రిజిస్ట్రేషన్ చేరేసరికి శ్రీనివాస్ ఎదురు చూస్తూ నిలబడ్డాడు. రిజిస్ట్రేషన్ దిగిన భవానిని చూసి, “....రావే చెల్లాయ్! బందోస్తోంది....” అని దగ్గరగా వచ్చి చేతిలోని సూటుకేసు అందు కున్నాడు. కదలబోయి అదే రిజిస్ట్రేషన్ మరెవరో దిగటం చూసి ఆశ్చర్యపోయాడు.

సునంద ముసిముసిగా నవ్వింది.

భవానివైపు ప్రశ్నార్థకంగా చూశాడతను.

“ఈ అమ్మాయెవరో అత్తారింటికి దారెటు అని అడిగింద న్నయ్యా! ఇటు- అని తీసుకువచ్చాను!” అని కిలకిలా నవ్వింది భవాని.

చెల్లెలి నెత్తిమీద మొట్టి, “....ఈ కాసేపట్లో ఇంత ఘన కార్యం చేసొచ్చావా?” అన్నాడు.

“చూడు నీ మూలంగా!” అంది భవాని సునందవైపు తిరిగి తల పట్టుకొని బాధ నటిస్తూ.

“నిన్ను రమ్మని నేను చెప్పలేదు!” అన్నాడు శ్రీనివాస్ చిరుకోపం ప్రకటిస్తూ.

“నువ్వు రమ్మనేదేమిటి? నా యిష్టం.... నా టిక్కెట్టు నేను పెట్టుకు వస్తున్నాను!” అంది సునంద బింకంగా.

శ్రీనివాస్ కి నవ్వాగలేదు. “సంతోషించారే, బందోస్తోంది ప్లాట్ ఫారం మీదికి నడవండి....” అంటూ తను బుకింగ్ ఆఫీసు దగ్గరకి పరిగెత్తాడు.

“అమ్మయ్యా! నా బరువు తీరింది” అంది భవాని ఆధీనయిస్తూ. సునంద మురిపెంగా నవ్వింది.

ఇద్దరూ ప్లాట్ ఫారం మీదికి నడిచారు. శ్రీనివాస్ వచ్చి వాళ్ళని కలవటం, బండి రావటం దాదాపు ఒకేసారి జరిగింది.

ఎలాగో ఓ కంపార్ట్ మెంటులోకి జొరపడ్డారు. శ్రీనివాస్

టిప్ టాప్ డ్రస్సు చూసి కిటికీ దగ్గర కూర్చున్న పల్లెటూరి ఆసామి
కొంచెం జరిగి చోటిచ్చాడు.

“ఫర్వాలేదు. మీరు వీలుగా , కూర్చోండి.” అన్నాడు
శ్రీనివాస్.

“వర్లేదు బాబూ! నర్దుకుందాం.”

ఆ మాటలు విని, “పోనీ, కూర్చో అన్నయ్యా!” అంది
భవాని.

కాదనలేక- తను నిరాకరిస్తే ఆ ఆసామి నొచ్చుకుంటాడని
పించి కూర్చున్నాడు శ్రీనివాస్.

వాళ్ళదక్కుందానే, ఎదురెదురు బెంచీల మీద ఆడవాళ్ళు
నర్దుకుని, సునందకి, భవానికి చోటిచ్చారు. వాళ్ళ మనస్సుల్లోని
ఆనందం ముఖాల మీద చిరునవ్వులు దొర్లించింది.

“ఏవూరెడుతున్నారమ్మా?” అని అడిగింది భవాని ప్రక్కన
కూర్చున్న ముత్తయిదువ.

భవాని చెప్పింది “మావూరు గోపాలపురం.”

“ఆ యమ్మ నీకేమవుతుంది?”

“వదిన”

“ఓహో! నీ పెనిమిటి అత్తారింటికి తీసుకువెడుతున్నాడమ్మా?”
అందావిడ సునందవైపు చూస్తూ.

ఆమె ముఖం ఎర్రనయింది. భవాని కొంచె చూపులికి తట్టు
కోలేక తల దించుకుంది.

“మీ అన్నయ్యేం చేస్తున్నాడమ్మాయ్?” అని మళ్ళీ అవిడ
భవాని నడిగింది.

“మెడిసిన్ చదువుతున్నాడు.”

“అంటే?”

“అదే- డాక్టర్ అవుతాడండి!”

“మరికనేం? రెండు చేతులా సంపాదిస్తాడు!” అందావిడ
సంబర పడిపోతూ.

శ్రీనివాస్ చెవుల్లో ఈ మాటలే పడ్డట్టున్నాయి. అతను నొసలు

చిట్లించటం చూసింది భవాని. ముసలావిడ అంతటితో వదిలిపెడితే చాలనుకుంది కాని, ఆమె కోరిక తీరలేదు.

“మీ వదినేం చదివింది?” అని మళ్ళీ అడిగిందావిడ.

“బియ్యే చదివింది.”

“మరి నువ్వు?”

“బియ్యేస్సీ చదువుతున్నా.”

“పెళ్ళెప్పుడు చేసుకుంటావ్?”

ఈ ప్రశ్నాకే అంతం లేకపోయే ఒప్పటికి భవానికి చిరాకెత్తిపోయింది. ప్రస్తావన తన మీదికి వచ్చేసరికి ఒళ్ళు మండిపోయింది. ‘అయినప్పుడు’ అని అందామని నోటి చివరివాకా వచ్చి అతికష్టం మీద నిగ్రహించుకుంది. “నాకు తెలియదండి.... జాత్ రూమ్ కి వెళ్ళాలి.” అని అక్కడ్నించి రేచిపోయింది.

తల దించుకుని ఆ మాటలన్నీ వింటున్న సునంద, ప్రశ్నల వెల్లువ తన మీదికి దండెత్తి రాకముందే చేతిలోని పత్రిక తెరిచి ముఖాని కడ్డు పెట్టుకుంది. ఇదంతా క్రీగంట గమనించిన శ్రీనివాస్ తనలో తను నవ్వుకున్నాడు.

పాఠశాల
శ్రీనివాస్

5

ఆ పూట మహాలక్ష్మికి ఒంట్లో కులాసాగాలేదు... ఈ మధ్యకాలంలో ఆవిడ కలాగే ఉంటోంది. ఒకపూట రేచి తిరిగితే మరో పూట పక్క వేయడమే. అందుకనే, ఆవిడ విషయంలో అన్నపూర్ణ అతి జాగ్రత్తలు తీసుకుంటుంది. ప్రొద్దెక్కితేకాని పక్కమీదనుంచి రేవవివ్వదు. ఇంట్లో బరువైన పనులేవీ చెయ్యనివ్వదు. ఇక వంటింట్లోకి ఆవిడవచ్చి కొన్ని నెలలయిందంటే అతిశయోక్తి కాదు. రాత్రి కూడా మామగారికంటే ముందు ఆవిడకి త్వరగా అన్నంపెట్టి పక్క వేసి పడుకోమంటుంది అన్నపూర్ణ. ఆమె ఇన్ని జాగ్రత్తలు తీసుకోబట్టే ఆవిడ ఆమాత్రం రేచి తిరుగుతోంది.

ఆవేళ ప్రొద్దున్న అరుగు మీద నండీ యధావిధంగా మొదలయింది.

అన్నపూర్ణ

“ఏవోయ్ బావా! చెల్లెమ్మ ఈ పూట బయటికే వచ్చింది కాదు?” అన్నాడు రామరాజు రోపలి గుమ్మంలోకి తొంగిచూస్తూ.

“అలా అనకపోతే, కాఫీకి వేళయిందని సూటిగా చెప్పకూడ దోయ్!” అన్నాడు పరంధామయ్య నవ్వుతూ.

“బ్రహ్మం....” అని కేకపెట్టాడు జగన్నాథం.

“అయ్యో....” వాళ్ళ మాటలు విని పనిలోంచి వచ్చాడు వీరబ్రహ్మం.

“నే తెస్తారేండి!” అని రోపలికి వెళ్ళబోయాడు.

ఇంతలో కాఫీ గ్లాసులతో అన్నపూర్ణ గుమ్మంలోకి వచ్చింది.

“అరే, నువ్వు తెచ్చావామ్మా!” అన్నాడు రామరాజు నొచ్చుకుంటూ.

“ఈ పూట అత్తగారికి కొంచెం కులాసాగా లేదండి!” అని రెండు గ్లాసులు బ్రహ్మాని కందించి వాళ్ళకివ్వమన్నట్టు సంజ్ఞ చేసి తక్కిన గ్లాసులు తీసుకు రావటానికి రోపలికి వెళ్ళింది అన్నపూర్ణ.

చీరచెంగు చెవుల మీదుగా తీసుకొని శాలువా కప్పుకుని గుమ్మంలోకి వెచ్చింది మహాలక్ష్మి.

“అరెరే! ఎందుకు లేచి వచ్చావమ్మా?” అన్నాడు నారాయణుడు.

“ఎంత పేపని అలా మంచం మీద పడుండనన్నయ్యా?....”

అవి మళ్ళీ వచ్చిన అన్నపూర్ణని చూసి, “ప్రొద్దుబిచ్చిందీ కాలు క్రింద పెట్టనిచ్చిందికాదు. అబబ్బ! ఈ కోడలు పెట్టే బాధ భరించలేకపోతున్నాననుకో!” అంది మహాలక్ష్మి.

అంతా గలగల నవ్వారు.

“పోనీ, పడక్కుర్చీతెచ్చి ఇక్కడ వేయనా అమ్మగారూ?” అన్నాడు బ్రహ్మం.

“అక్కర్లేదు నాయనా! నా ప్రాణానికి నువ్వొకడివి.... అసలు మీసేవ లెక్కువయ్యే నాకీరోగం తగ్గటంలేదు!”, అందావిడ చిరాకుపడుతూ.

అన్నపూర్ణ నవ్వి రోపలికి వెళ్ళిపోయింది. బ్రహ్మం తన చోట్లోకి పోయాడు. కాఫీ చప్పరిస్తూ మళ్ళీ అటలోకి దిగిపోయారు పెద్దలు.

మహాలక్ష్మి అరుగు మీదకి జరిగి వీధిలోకి తొంగిచూసింది. క్రీగంట ఆమెను చూస్తూనే ఉన్నాడు జగన్నాథం. “ఏవోయ్ బావా! ఈవిడకింత ఓపికెందుకొచ్చిందో తెలుసా?”

“ఎందుకు?” రామరాజు నవ్వుతూ అడిగాడు.

“ఇంకెందుకు? కొడుకు, కూతురు వస్తున్నామని నిన్న కబు రెబ్బారుగా.... అందుకు.” అని జగన్నాథం నవ్వాడు.

“మీ పనికేమన్నా నేనడ్డొచ్చావా? నా గొడవ మీకెందుకు?” అంది మహాలక్ష్మి మూతి ముదుస్తూ.

“అహ! వచ్చినవాళ్ళు పీధిలోనే ఉండిపోరుగదా.... నీకీ తాపత్రయం ఎందుకూ అవి?.... రాగానే నేనోకేక వేస్తాను కాని, వెళ్ళు. హాయిగా పడుకో!”

“బాగానేవుంది. మీకు పేకాటుంటే అంతా నిశ్చింతే! వస్తానన్న వేళకి పిల్లలు రాలేదేమని ఎక్కడా ఆ యిదిలేదు!”

ఓ నిమిషం పేకాట మాని అంతా ఆమెవైపు తిరిగారు.

“కంగారుపడకు చెల్లెమ్మా! ఈ షడానో, ఆ షడానో రానే వస్తారు. బండి లేటయిందేమో!” అన్న రామరాజు మాటల్ని అంది పుచ్చుకొని “....బండి దిగ్గానే సరిపోయిందా? వెంటనే బస్సు దొరకాలి. రావాలి. మరి కాసేపట్లో వస్తారేమ్మా!” అన్నాడు నారాయణుడు.

మహాలక్ష్మి మనస్సు కొంచెం కుదుటపడింది. గాఢంగా నిట్టూర్చింది.

“ఆ మాటలు మీరిద్దరూ అన్నారు కాబట్టి సరిపోయింది. లేక పోతే, నా మీద గయ్మని లేచి ఉండేది!” అన్నాడు జగన్నాథం భయం నటిస్తూ.

ఆమె ఏదో అనేలోగా ఆచారిగారు వచ్చారు. “నమస్కార మండీ....” అని పెద్దలని పలకరించి. “ఏమిటమ్మా? కోడలుగారు కబురంపారని ఉన్నవాటున వచ్చాను.” అన్నాడు.

“ఏం లేదు బాబూ! మళ్ళీ ఈ పూట ఏమిటో ఆయానంగా ఉంది. అంతే!” అంది మహాలక్ష్మి.

“ఏది చెయ్యాలా ఇవ్వండి” అని ఓ నిమిషం నాడి పరీక్షచేసి.

“....మరేమీలేదు. రాత్రి సరిగా నిద్రపట్టి వుండదు. ఏదో ఆలోచిస్తూ పడుకొని ఉంటారు!” అన్నాడు ఆచారిగారు.

“ఈపూట పట్నంనుంచి ఆబ్బాయి, అమ్మాయి వస్తున్నారు... అందుకని ఆ ఆలోచనలు!” అన్నాడు జగన్నాథం.

“అలా అయితే ఫర్వాలేదు లెండి....వాళ్ళు రాగానే అంతా సరుకుంటుంది. అందాకా ఈ మందు వేసుకోండి!” అని నవ్వి తన పంచీలోని మాత్ర యిచ్చాడు ఆచారిగారు.

అన్నపూర్ణ నీళ్ళు తెచ్చిచ్చింది. మహాలక్ష్మి మాత్ర వేసు కుంది.

“ఏమయినా, ఆచారిగారి మాత్రంతే మహాలక్ష్మమ్మకి మహా గురి!” అన్నాడు పరంధామయ్య.

“అందుకనే, ఊళ్ళో సమితివారి హాస్పటలు ఉన్నా వెళ్ళను వసేమిరా అంటుంది” అన్నాడు రామరాజు.

“ఆచారిగారిక్కడికి రావటం మాత్రం ఎన్నాళ్ళులే...వస్తున్నా డుగా డాక్టరు కొడుకు! ఇకనుంచీ తల్లికన్నీ తనే చూసుకుంటాడు” అన్నాడు నారాయణుడు.

ఆచారిగారివైపు అంతా చూసారు. ఆయన ముఖం కొంచెం కళ తప్పినమాట విజమేకాని. అంతలోనే ఆయన నవ్వు తెచ్చు కున్నాడు. “అంతకన్నా మనం మాత్రం కోరుకునేదేముంటుందండీ?”

జగన్నాథం వెంటనే అన్నాడు - “అలోపతీ వైద్యం ఎంత పెరిగినా, కుర్రాళ్ళు ఎన్ని డాక్టరు డిగ్రీలు తెచ్చుకున్నా....ఆచారిగారి అనుభవం, ఆయుర్వేదం మంచి లక్షణం వృధాపోతాయా? ఆ అవ సరం ఉన్నవాళ్ళు సవాలక్షమంది ఉంటారు.”

“అవునవును....” అన్నాడు రామరాజు.

“కొడుకు డాక్టరవుతున్నాడని తెల్సినా....ఉన్నమాట నిష్పక్ష పాతంగా చెప్పాడు జగన్నాథంబావా!” అన్నాడు నారాయణుడు మెచ్చు కోయగా.

ఇంతలో ఇంటిముందు రిజ్జె ఆగింది. రిజ్జెలోంచి డిగ్రీస్ మనిషిని చూపి అంతా ముఖాలు చూసుకున్నారు.

“నువ్వే!” అంది మహాలక్ష్మి.

“అవునమ్మా! ఏమిటంతా అలా చూస్తున్నారు?....”

ఇంతలో గుమ్మంలోకి వచ్చిన అన్నపూర్ణ. “ఏం లేదు సుశీ! ఈవేళ శీను. భవాని వస్తున్నారవి పద్మనాభం అన్నయ్య వచ్చి చెప్పారు. రిక్తామాసి వాళ్ళేమో అనుకున్నార తగారు....దాలోపలికి!” అంది.

సుశీల రిక్తాకి డబ్బులివ్వబోతే. “నేనిస్తారేమ్మా!....” అని రిక్తావాడిని పిల్చి తనలాల్చి జేబులోంచి చిల్లరతీసి ఇచ్చాడు జగన్నాథం.

“మీ వూళ్ళో అంత కులాసాగా ఉన్నారా సుశీలమ్మా?” అని పరికరించాడు రామరాజు.

“ఁ! అంతా కులాసాయే మామయ్యా!” అంది సుశీల.... అన్నపూర్ణ చేతుల్లోవి లక్ష్మినెత్తుకుంటూ.

“మీ ఆయన్ని కూడా వెంటబెట్టుకురాకపోయావే పిల్లా!” అన్నాడు నారాయణుడు నవ్వుతూ.

“ఆయనకు రేపు హైదరాబాదు ప్రయాణం వుంది మామయ్యా! ఏదో ఇంటర్వ్యూకి వెళ్ళాలట!” అంది సుశీల.

కోడల్ని కూతుర్ని మార్చి మార్చి చూసి. “పదవే లోపలికి!” అని తనూ రేచింది మహాలక్ష్మి.

వాళ్ళు లోపలికి వెళ్ళిపోయాక. “....వ్వు! ఈ రోజుల్లో ఇంటర్వ్యూలు దొరుకుకున్నాయేకాని....ఉద్యోగాలు మాత్రం దొరకటంలేదు!” అన్నాడు పరంధామయ్య.

“మా బావ ఏమన్నా అనుకుంటే అనుకోవచ్చుగాని....సుశీలకి శంకరానికి అంత త్వరగా పెళ్ళిచేయటం చాలా తప్పుయిందయ్యా!” అన్నాడు రామరాజు.

“అతను మాత్రం ఏం చేస్తాడు? పెళ్ళి చేస్తారా లేనా అని ప్రాణాలు తీసింది వర్తనమ్మ. మేనరికమేకదా-విప్పుడయితేనేం అని పెళ్ళి చేసాడు. కోడలాస్తే పనికి అసరాగా ఉంటుందని అవిడనుకుందే కాని....కొడుక్కిముందు ఉద్యోగం రావాలని చూసుకోలేదు. ఆ తప్పు అవిడది!” అన్నాడు నారాయణుడు.

జగన్నాథం పేకముక్కలు చూస్తూ కూర్చున్నాడే కాని ఏమీ మాట్లాడలేదు.

“అహః! నేననేది....ఉద్యోగమో—ఉద్యోగమో అని ఆ అబ్బాయి ఇలా ఊరూరూ తిరక్కపోతే చక్కగా ఆ వున్న పొలం లోనే ఏ కూరలో పండించవచ్చుగా? లేకపోతే, కోళ్ళఫారం పెట్టొచ్చు. చదువుకున్న వాళ్ళందరికీ ఉద్యోగాలు రావాలంటే మాటలా? తెలివితేటలతో ఎంతమంది ఎన్ని బిజినెస్లు చేయటం లేదు?....వాళ్ళమ్మకీ నాన్నకీ తోచకపోతే....నువ్వయినా మార్గం చెప్పవచ్చుగా బావ? ఎంతయినా పిల్లనిచ్చిన మామగారివి!” అన్నాడు రామరాజు.

జగన్నాథం పేలపంగా నవ్వాడు. “పిల్లనిచ్చిన మామగార్ని కనుకనే నా మాటలు అసలు రుచించవు....ఏమిటో చాదస్తం కొద్దీ నువ్వంటున్నావు. నేను పడుతున్నా కాని....మనం హైరానపడి తాభంలేదోయ్! పిల్లల్ని కన్నాంచావి-వాళ్ళ కర్మల్ని కనలేదు మనం!”

అప్పుడే సైకిలు తీసుకుని బయటకు పచ్చాడు సూర్యం.

“సూర్యం కుటుంబం బరువంతా ఎలా మోస్తున్నాడో? పగ లంతా బ్యాంకులో పని చేస్తున్నాడా-సాయంత్రం ఇంకెక్కడో శ్రమ పడుతున్నాడు. అదిగో, కొడుకంటే అలా ఉండాలి!” అన్నాడు రామరాజు.

ఎందుకో సూర్యం ముఖం ఎర్రనయింది. చటుక్కున తల త్రిప్పుకొని సైకిలెక్కాడు. మరుక్షణంలో సైకిలు కనుమర్చుగై పోయింది.

“అందుకనే ఇంత తీరుబడిగా పేచాడుతున్నాడు జగన్నాథం బావ!” అన్నాడు నారాయణుడు నవ్వుతూ.

“ఏమిటోయ్! ఈ పూట అటమాని కబుర్లెక్కువ మొదలెట్టారు!” అన్నాడు జగన్నాథం.

మళ్ళీ అటలో పడిపోయారు వాళ్ళు.

త్రయపులిమీద చప్పుడయి వెళ్ళి తీసింది రుక్మిణి. గుమ్మంలో నిలబడి వుంది అన్నపూర్ణ. ఆమె ముఖం ఎర్రగా వుంది.

“అదేమిటి అన్నపూర్ణా? అలాగే నిలబడిపోయావ్? రా లోపలికి!” అంది రుక్మిణి. లోపలికి తొంగిచూస్తూ. “అన్నయ్యగారు వెంకటాపురం వెళ్ళిపోయారా?” అని అడిగింది అన్నపూర్ణ.

“అవును” అని అన్నపూర్ణ లోపలికి రాగానే తలుపులు దగ్గరగా వేసింది రుక్మిణి.

అన్నపూర్ణ తప్పుచేసిన దానిలా నిలబడిపోయింది.

రుక్మిణి దగ్గరగావచ్చి ఆమె భుజంమీద చెయ్యివేసింది. “ఏమిటి అన్నపూర్ణా? ఎందుకలా ఉన్నావు?”

అన్నపూర్ణ వెంటనే ఏమీ మాట్లాడలేకపోయింది. ఆమె చురుకైనదండ్రుల చీకటిపెట్టి ఎత్తింది రుక్మిణి. వీళ్ళు నిండిన ఆమె కళ్ళు వర్షించటానికి సిద్ధంగా ఉన్నాయి.

“పూర్ణా! ఎందుకమ్మా ఈ కన్నీళ్ళు? నిస్పృహతలో చూసి నేను భరించగలనా?” అంటూ తన చీరచెంగుతో ఆమె కళ్ళొత్తింది రుక్మిణి. “....చెప్పు ఏం కావాలి? నాదగ్గర వీకింకా నందేహమేనా? చెప్పమ్మా!” అంటూ బుజ్జగింపుగా ఆమె భుజం వూపింది.

“సుశీల వచ్చింది....” అతికష్టంమీద ఎలాగో గొంతు సెగుల్చుకుంది అన్నపూర్ణ.

రుక్మిణి ఆమెనోక్షణం పరీక్షగా చూసింది. గాఢంగా విట్టూర్చి. “అర్థమయింది. వాళ్ళాయన దేనికో ఇంటర్వ్యూకి వెళుతున్నాడని... డబ్బు కావాలంటుంది. అంతేగా?”

అన్నపూర్ణ తల వూపింది.

“ఎంతకావాలి?”

“వంద....చావి....ఈవేళ శీను, భవాని వస్తున్నారు. వీకూ తెలుసుకదా! వాళ్ళకి వెళ్ళేముందు ఎంతో కొంత ఇవ్వాలి!”

“సూర్యానికి చెప్పకపోయావా?”

రుక్మిణి చూపులకి తట్టుకోలేక తల దించుకుంది అన్నపూర్ణ.
“చెప్పాను.”

“ఏమన్నాడు?”

ఆమె పలక లేదు.

“మాట్లాడడు. అంతేగా అవునమ్మా! ఈ బరువంతా
మోసేదానివి నువ్వున్నావు. ఇంకెవరికీ అక్కర్లేదు! సరే,
మొత్తం ఎంతకావాలో చెప్పు?”

“నుశీల ఈ సాయంత్రమే వెళ్ళి పోతుందట.”

“సరే. ఆ వందా నా దగ్గరున్నాయి, ఇస్తాను. మరి
తక్కినది?”

“రెండు వందలయినా శీను కివ్వాలి. పాపం! వాళ్ళక్కడ
ఇబ్బంది పడుతున్నారో ఏమో?”

“అలాగే. మీ అన్నయ్య గారితో ఈ రాత్రే చెపుతామ. రేపు
తెప్పించి పెట్టమని చెపుతాను.”

అన్నపూర్ణ సజల నేత్రాలతో అంది- “నీ ఋణం నేనెప్పటికీ
తీర్చుకో లేను వదినా!”

రుక్మిణికి కూడా కళ్ళు చెమర్చాయి. “నువ్వీబాడయి పడు
తుంటే చూస్తూ ఏమీ చేయలేక పోతున్నాను. నాలాంటి చేతకానిది
మరెవ్వరి ఉండదు” అందామె నిస్సహగా.

అన్నపూర్ణ చటుక్కున చీర చెంగుకి కళ్ళొత్తుకుంది. “లేదు
వదినా! ఈ పాటికి మీరుకాక మరెవరయినా అయితే నా మర్యాద,
ఇంటి పరువు మంట కల్పిపోయిందేవి. మంచి రోజుల్లో పెంచు
కున్న స్నేహం మర్చిపోకుండా అన్నయ్య గారటు - నువ్విటు నన్ను
కాపాడుతున్నారు. సొంత చెల్లెల్ని కాకపోయినా ఏ అన్నయ్యా
చెల్లెల్ని చేయలేనంత ఉపకారం చేస్తున్నారాయన. ఇంతకంటే
నాక్కావల్సిందే ముంది!”

రుక్మిణి గాఢంగా విట్టూర్చింది. అల్మారా తెరిచి వంద నోటు
తెచ్చి యిచ్చింది.

“వస్తాను వదినా!”

“ఒక కప్పు కాఫీ తాగి వెళ్ళు!”

“ఇంట్లో వాళ్ళంతా ఎదురు చూస్తుంటారు. ఈ మాటోచ్చి నవుడు తప్పకుండా తాగుతాను. మరేమనుకోకు.”

“అలాగే....నీకు తీరిక అయ్యేనరికి మరెన్నాళ్ళు పడుతుందో చూడాలి!” అని జాలిగా నవ్వింది రుక్మిణి.

ఆమె చేతులు పట్టుకొని కళ్ళ కద్దుకుంది అన్నపూర్ణ. “వెళ్ళొస్తా!” అని కదిలింది. వీధి గుమ్మందాకా వచ్చి ఆమెను సాగ నంపింది రుక్మిణి. వడి వడిగా వెళ్ళి పోతున్న అన్నపూర్ణ కనిపించ కుండా ఆమె చూపులకడ్డం వచ్చింది కన్నీటి తెర—“ఆమె కష్టాలు గట్టెక్కించు దేవుడా!” అని కనపడని దేవుడిని కళ్ళు మూసుకొని అరించింది రుక్మిణి.

7

రోకిరికి దగ్గరయింది గుర్రబృందం.

“మీ అత్తారిల్లు దగ్గర పడింది వదినా!” అని మేలిమాడింది ముందు కూర్చున్న భవాని.

శ్రీనివాస్ కవ్వంపు చూపులు గ్రుచ్చుకొని సునంద బుగ్గలు ఎరుపెక్కాయి.

“ఊ! ఏమిటిలా మీద పడిపోతున్నావ్?” అన్నాడతను కొంటెగా నవ్వుతూ.

“మీద పడుతున్నది నువ్వా-నేనా? ఇది మరి బావుంది!” అంది సునంద చిరుకోపంతో.

భవాని ముసి ముసిగా నవ్వింది.

“అబ్బాయి గారూ! కొంచెం పైకి జరగండి....బండి ముందు తేలి పోతోంది.” అన్నాడు బండివాడు.

“అవును మరి! ముందు కూర్చున్న వాళ్ళు ఏడు మల్లె పువ్వు లెత్తు పిల్లలు. మరి తేలిపోదూ?” అని - మరి కొంచెం పైకి జరి గాడు శ్రీనివాస్. పని కట్టుకొని సునంద భుజాన్ని తన భుజాలతో గుద్దాడు....బండివాడు నవ్వుకున్నాడు.

అన్నపూర్ణ

“మీ యద్దరి మధ్య శాండ్విచ్ అయిపోతున్నాను.” అంది సునంద ముడుచుకుర్చుంటూ.

“మా అన్నయ్యకి శాండ్విచ్ అంటే మహాయిష్టం” అని మరో చెణుకు విసిరింది భవాని.

“అబ్బబ్బ! ఈ రోడ్డంతా గతుకులేమిటో!” అంది సునంద విసుగ్గా.

“ఇకనుంచి అత్తింటికి - పుట్టింటికి మధ్య తిరగల్సింది ఈ రోడ్డు మీదే వదినా!”

“ఊఁ!”

“నువ్వు ఊఁ- అన్నా తప్పదు, ఆఁ- అన్నా తప్పదు. అత్త వారి వూరు, ఈ రోడ్డు మీద ప్రయాణం, ఈ అర్థ మొగుడు - ఆ పుల్ మొగుడు....” అని పక పకా నవ్వింది భవాని.

సునంద బుగ్గలు కెంపులయ్యాయి. భవాని చేతిమీద గిల్లింది.

“అమ్మో! గండు చీమ!”

“జాగ్రత్త!” అని బెదిరించింది సునంద.

మరి కాసేపు చూపులతో మాట్లాడుకున్నారు, పోస్ట్లాడు కున్నారు, కవ్వించు కున్నారు, నవ్వించుకున్నారు.

“అబ్బ! నోరెండిపోయింది!” అంది సునంద ఉస్సరు మంటూ.

“ఇది పట్నం కాదు పిల్లా! టక్కున వెళ్ళి టాప్ విప్పి తెచ్చు కోటానికి!” అన్నాడు శ్రీనివాస్.

తన ముఖమెంత వాడిపోయిందో తెలియని భవాని వదిన ముఖం వాడి వత్తయి పోవటం చూసింది. ఆమె పెదవులతో నాలుక తడుపు కోవటం చూసింది-తన గొంతు ఎండిపోయిన విషయమే మరచి.

“మరీ దాహంగా ఉందా వదినా?” అని జాలిగా అడిగింది.

గుటకలు మ్రింగుతూ తల వూపింది సునంద. ఆమె నుదుట చిరు చెమటలు పట్టాయి.

వాళ్ళిద్దర్నీ చూసేసరికి శ్రీనివాస్కి జాలేసింది. “ఈ పూట మరీ ఎండ ఎక్కువగా ఉంది. మరో వది విమిషాలు ఓర్చుకుంటే

ఎలాగో ఊళ్ళో పడిపోతాం." ఆ మాట అన్నాడే కాని....వాళ్ళనా స్థితిలో చూశాక అలా ఉండమనటం అతనికి భావ్యమనిపించలేదు.

బండిలోంచి తల బయటకి పెట్టి పొలాల వైపు దృష్టి సారించాడు. ఏదో గుర్తుకు వచ్చినట్లు తల పంకించాడు. "బండి కొంచెం ఆపవోయ్!" అన్నాడు.

బండి వాడు ఆపాడు.

శ్రీనివాస్ క్రిందకి దిగాడు - "అదిగో ఆ కనిపిస్తున్నదే నారాయణుడు మామయ్యగారి చెరుకు తోట. అక్కడ బోరింగ్ పంపు వుంది. నేను వెళ్ళి నీళ్ళు తెస్తాను...." అని కదలిపోయాడు.

"అక్కడ్నించి తేవటానికేదయినా ఉంటుందో లేదో? పోనీ మేమే వస్తాం బాబూ!" అంది సునంద.

"నువ్వు రాగలవా అని?" అని మందహాసం చెసాడు తను.

"ఇక్కడ కూర్చుని ఈ బాధ పడటం కన్నా నీళ్ళు దొరుకుతాయన్న ఆశతో నడపటమే సుఖం."

"సరే, దిగండి."

ఇద్దరూ దిగారు.

"మీరు వెళ్ళిరండి బాబూ! నేనిక్కడే బంధావుతాను." అన్నాడు బండి వాడు.

గది గబా పొలాల కద్దంగా అడుగులు వేసాడు శ్రీనివాస్.

"నెమ్మదిగా నడు అన్నయ్యా! ఈ పట్నం మహారాణి నడవ లేక పోతోంది." అని వెనుక నుంచి కేక పెట్టింది భవాని.

శ్రీనివాస్ అగి నడుంమీద చేతులు పెట్టుకొని నిలబడ్డాడు. అడ పిల్లలిద్దరూ వచ్చారు.

"నడవగలవా? ఎత్తుకొనేదా?" అన్నాడు.

సునంద పిగ్గుగా నవ్వింది. "ఫర్వాలేదు....పద...."

ఆమె పెదవులు పొడారి పోయాయి. మాటకూడా తడబడింది.

"అదిగో అదే వదినా! మామయ్యగారి తోట. రెండడుగులు వేస్తే చేరిపోతాం." అని ఆమె చేయి పట్టుకొని నడిచింది భవాని.

మరో ఐదునిమిషాల్లో నారాయణుగారి తోట చేరారు. బెల్లం

తయారీ చేసే వాళ్ళంతా పని ఆపి మధ్యాహ్నం భోజనాలు చేస్తున్నారు.

అంత దూరం నుంచే శ్రీనివాస్ని గుర్తుపట్టాడు నారాయణుడు కొడుకు రామ్మూర్తి. ఎదురు వచ్చి “ఏమోయ్ దాక్టరు బావా! అమ్మాయిల్ని తీసుకొని మిట్టమధ్యాహ్నంవేళ ఇలా పొలాలకడ్డం పడ్డావేంటి? వెన్నెలను కున్నావా ఏం?” అని పరిహాస మాడాడు.

“లేదు బావా! ఇప్పుడే పట్నం నుంచి వస్తున్నాం. మంచి నీళ్ళయితేను.... రోడ్డుమీద బండాపి యిటొచ్చాం!”

“ఒరేయ్! మంచినీళ్ళు పటండ్రా!” అని పనివాడిని పురమాయించాడు రామ్మూర్తి.

ఇంతలో అమ్మాయి లిద్దరూ అక్కడికి చేరారు.

“ఏం మరదలు పిల్లా! బాగా చదువుకుంటున్నావా?” అని పరికరించాడు రామ్మూర్తి.

భవాని తలూపింది.

పనివాడు మంచినీళ్ళు తెచ్చి శ్రీనివాస్ కందించాడు. అతను భవాని కందించాడు. భవాని సునంద కందించింది.

“నువ్వు తాగు....” అంది సునంద.

“ఫర్వాలేదు....ముందు నువ్వుతాగు.” అంది భవాని.

రామ్మూర్తి గలగలా నవ్వాడు. “వాదులాట మాని ముందే పరో ఒకరు త్రాగండి!....పావం, ఎలా ముఖాలు వాడిపోయాయో! ఇంతెందలో బయలుదేరారేంటి బావా!....”

“బండి లేటయింది....బస్సు వెంటనే దొరకలేదు....” అన్నాడు శ్రీనివాస్.

“భోజనాలు చేసారా?”

“వెంకటాపురంలో టిఫిన్ తిన్నారే!”

“అరేరే!....పోనీ, కొంచెం చెరుకు పానకం తాగూడదూ?”

“మళ్ళీ దాహం అని వీళ్ళంటే ఇక సాయంత్రం దాకా నా పని పొలాల మీద మంచివీళ్ళకి తిరగనే సరిపోతుంది” అని శ్రీనివాస్ నవ్వాడు.

అప్పటికి ఆడపిల్లలు దాహం తీర్చుకోవటం అయింది.
శ్రీనివాస్ కూడా తాగాడు,

“మరిక వెడదాం అన్నయ్యా!” అంది భవాని.

“మంచి నీళ్ళు తాగిన వెంటనే బయలుదేరకూడదు.... ఓక్షణం
ఆగండి” అన్నాడు రామ్మూర్తి.

అంతలో నారాయణుడు వచ్చాడు. “ఒర్రీ! మీరిక్కడికి
వచ్చారా?.... పావం! మీ అమ్మ ప్రొద్దుట్టించీ ఇంకా రాలేదేమిటా
అని తెగ ఇదయిపోతోంది.... ఏమిటీ, బండి రేటయిందా?”

“అవును మామయ్యా! దారిలో విన్ను చూసి పోదామని
ఇబ్బొచ్చా” అని నవ్వాడు శ్రీనివాస్.

నారాయణుడు గలగల నవ్వాడు- “మామయ్యా మీద ప్రేమెం
తుందో చూస్తాగా?.... చూస్తున్నావా అమ్మాయీ! వీడినెలా అదుపులో
పెడతావో మరి!”

సునంద పిగ్గుగా నవ్వింది.

“నాలు రోజులుంటారా?” అని అడిగాడు నారాయణుడు.

“ఉంటాం. మరిక వస్తాం మామయ్యా!” అంది భవాని.

“త్వరగా వెళ్ళండి మీ అమ్మ ఎదురు చూస్తోంది. రేపో
సారిటు రండి.... కడుపు నిండా చెరుకు రసం త్రాగి వెడుదురుగాని”

భవాని తల వూపింది. తిరుగు ముఖం పట్టారు.

“అదేమిటన్నయ్యా! మన కోసం అమ్మ ఎదురు చూస్తోం
దంటాడు మామయ్యా! మనం వస్తున్నామని అమ్మా వాళ్ళ కెలా
తెచ్చా?” అని ఆశ్చర్యంగా అడిగింది భవాని.

శ్రీనివాస్ చిన్నగా నవ్వాడు. “మొన్న పద్మనాభం బావ ఏదో
పని మీద పట్నం వచ్చాడటే. నేనే వస్తున్నామని కబురు పెట్టాను”

భవాని మూతి ముడిచింది. “మంచి పనే! ముందు ప్లాను
వేసుకొనే తర్వాత నాతో చెప్పావన్న మాట! మన ప్రయాణం
సంగతి తనకి ముందు చెప్పాను కానని వదిన నన్ను కొట్టినంత పని
చేసింది తెలుసా?”

“మీ అన్నయ్య ఎప్పుడూ ఇంతే” అంది సునంద అతన్ని
చురుక్కున చూస్తూ.

“నేను చెప్పకపోతేనేం? మీరే గెలిచారుగా!” అన్నాడు శ్రీనివాస్ నవ్వుతూ.

అడవిల్ల లిద్దరూ ముఖా ముఖాలు చూసుకుని నవ్వుకున్నారు. మరో ఐదు నిమిషాల్లో గుర్రబృందాని చేరారు.

“మంచిసీళ్ళు తాగరా బాబూ?” అని అడిగాడు బండివాడు.

“అః! కడుపు విండా తాగి వచ్చాం.” అంది భవాని.

“పోయిన ప్రాణాలు తిరిగి వచ్చినట్టున్నాయి,” అంది సునంద.

శ్రీనివాస్ కి తాము చేసిన తప్పు తెల్పి వచ్చింది “....అరే, నీకు తేలేదు....”

అతని మాటల కడ్డు వచ్చాడు బండివాడు - “ఫర్వాలేదు బాబూ!....మాకీ ఎండా, దాహం....అంతా అలవాటే. బండెక్కడి,”

ముగ్గురూ బండి ఎక్కారు. బండి కదిలింది.

“....మనం చదువుకున్నాం కాని మన చదువు మనకి స్వార్థం మాత్రం నేర్పింది.” అన్నాడు శ్రీనివాస్ నెమ్మదిగా.

ఆ మాటలు విననట్టు బండివాడు గుర్రాన్ని అదలించటంలోనే మునిగిపోయిన్నాడు.

ఎర్రబడిన శ్రీనివాస్ ముఖం చూసారు అమ్మాయిలు. అంత కన్నా ఎక్కువగా జేవురించాయి వాళ్ళ ముఖాలు. ఎవ్వరీ ఏమీ మాట్లాడాలని పించలేదు....

మరో పది నిమిషాల్లో గోపాలపురం ఊళ్ళో ప్రవేశించింది బండి. మిట్ట మధ్యాహ్నం మూలాన చాలా మంది ఇళ్ళలో విశ్రాంతి తీసుకుంటున్నట్టున్నారు. అప్పటికీ, అరుగుల మీద కూర్చున్న వాళ్ళు బండి వైపు తొంగి చూస్తూనే ఉన్నారు.

ఒకరు ఊళ్ళోంచి పొరుగుారికి వెడితే క్షణాల మీద తెలుస్తుంది. ఎవరయినా ఊరికి తిరిగి వస్తే విమిషాల మీద తెలుస్తుంది. ఎవరెందుకు వెడుతున్నారో-ఎందుకు ఎవరు వస్తున్నారో, అందరికీ తెలుస్తుంది....అంటే, ఒక్కరికి తెలిస్తే చాలు-ఆ నోటా ఆ నోటా ఆ కబురు పూరంతటికీ పాకుతుంది. మంచయినా చెడయినా ఇట్టే ఊరంతటినీ చుట్టడెడుతుంది. ఇది పల్లెటూరు లక్షణం.

గుర్రబృందా జగన్నాథం గారింటి ముందు అగేసరికి అరుగుల

మీద సందడి లేదు. అంతా మధ్యాహ్నం భోజనాలయ్యాక విశ్రాంతి తీసుకుంటున్నారు.

రామరాజుగారి భార్య మంగమ్మ వాళ్ళ వీధి అరుగుమీద కూర్చుని ఎవరితోనో మాట్లాడుతున్నది బండిని చూసి వచ్చింది. ముందు దిగిన శ్రీనివాస్ని చూసి, “ఏమిటబ్బడా కులాసాయేనా?” అని పలకరించింది. గబగబా జగన్నాథం గారింటి మెట్లెక్కి “వదినా! వదినా!....పిల్లరొచ్చారు....” అని కేక పెట్టింది.

అప్పటికే పక్కళ్ళ వాళ్ళంతా అరుగుల మీదకి చేరి చోద్యం చూడసాగారు.

అందరికన్నా ముందు హడావిడిగా బయటకు వచ్చింది మహాలక్ష్మి. బండి దిగిన వాళ్ళని చూపేసరికి ఆవిడ అపరిమితానందంతో ఊగినలాడి పోయింది. “వచ్చారా! ఇంతాలశ్యమయిందే మర్రా?”

“రై లూ-బస్సు రెండూ లేచే అయ్యాయమ్మా!” అని పరుగు పరుగున వచ్చి తల్లిని కౌగలించుకుంది భవాని.

“అత్తారింటికి వచ్చేసినట్టేనా. అమ్మాయ్?” అని మంగమ్మ సునందని అడిగింది నవ్వుతూ.

సునంద తలదించుకొని బిడియంగా క్రింద మెట్టు మీద నిలబడి పోయింది.

“చిన్న కోడల్ని గుమ్మంలోనే నిలబెట్టావేంటి వదినా?” అని మేలమాడింది మంగమ్మ.

“రామ్మా!....” అని చేతులు చాచింది మహాలక్ష్మి. కూతుర్ని విడిచి దగ్గరకి వచ్చిన మేనకోడల్ని అక్కున చేర్చుకుంది.

అప్పుడే మంచి నీళ్ళ గ్లాసులతో వచ్చిన అన్నపూర్ణ, “అంతా కులాసాగా ఉన్నారామ్మా?” అని సునందని పలకరించింది.

సునంద తల వూపింది.

వదినగారు తన చేతి కదించిన గ్లాసు బండివాడిని పిల్చి ఇచ్చాడు శ్రీనివాస్. సుశీల తెచ్చిన చెంబుడు నీళ్ళూ బండివాడు త్రాగాక కాని, శ్రీనివాస్ మనస్సు శాంతించలేదు. “గుర్రానికి నీళ్ళు కావాలా?” అని అడిగాడు.

“అక్కర్లేదు బాబూ! చెయ్యవుకు తీసుకుపోయి పట్టిస్తాను

అన్నపూర్ణ

లెండి"- అని సామానుదింపి డబ్బు తీసుకొని వెళ్ళిపోయాడు బండి వాడు.

ఇంతలో కునుకు తీస్తున్న జగన్నాథం లేచి వచ్చాడు.

"ప్రొద్దున్నుంచీ వాళ్ళు రాలేదని గొడవ చేశావ్! ఇప్పుడు లోపలికి రావివ్వవా ఏమిటి?"

"ఇదమ్మా మీ మామయ్య వరన! ఈయన రిటయరయ్యాక నన్ను మహా కాల్చుకు తినేస్తున్నారు!" అని మేనకోడలితో రిపోర్టు చేసింది మహాలక్ష్మి. అంతా నవ్వుకుంటూ లోపలికి నడిచారు.

"మళ్ళీ వస్తారే వదినా!" అని చెప్పి మంగమ్మ వెళ్ళి పోయింది.

"నువ్వెప్పుడొచ్చావే అక్కా!" అని అడిగింది భవాని.

"ప్రొద్దున్న.... మీరొస్తారని నాకు తెలియదు. ఏదో చూద్దా మనిపించి...." అని నసిగింది సుశీల.

భవాని లక్ష్మి నెత్తుకొని ముద్దులాడింది. "జగ్గూ ఏడి!" అని అడిగింది.

"ఇందాకనే స్కూలునుంచి వచ్చాడు. అన్నం తిని ఎక్కడికో అటారికి పోయాడు." అంది సుశీల.

"త్వరగా స్నానాలు చెయ్యండి కీనూ! భోజనాలు చేద్దరు గానీ...." అంది అన్నపూర్ణ.

"అవును. అన్నం, నీళ్ళూ....అన్నీ చల్లారిపోయాయి. తెల్ల వారు రూము నుండి ఎదురు చూస్తున్నాము" అంది మహాలక్ష్మి.

ఆ తర్వాత ఇల్లంతా కావల్సినంత కబుర్ల సందడి.

8

మృద్యాహ్నం మూడు గంటలు కావస్తోంది.

ఇద్దరూ కూడబలుక్కున్నట్టు రామరాజు, పరంధామయ్య ఒక్క సారే వచ్చారు. అప్పటికే వీరబ్రహ్మం వచ్చి తన పనిలో పడి పోయాడు.

“ఏమోయ్ బావా! పిల్లలొచ్చారటగా?” అని గుమ్మంలో నిలబడి కేకవేసాడు రామరాజు.

“అః! వచ్చారు. లోపలికి రా అన్నయ్యా!” అంది మహాలక్ష్మి.

రామరాజు, పరంధామయ్య లోపలికి వచ్చారు. శ్రీనివాస్ కుర్చీలుతెచ్చి వేశాడు.

“నిలబడి పోయారేంటమ్మా! మీరూ కూర్చోండి!” అన్నాడు రామరాజు.

భవాని, సుశీల చాపమీద కూర్చున్నారు. భవాని సునందని కూర్చోమని సంజ్ఞ చేసింది. “ఇప్పుడే వస్తా!” అని సునంద అన్నపూర్ణ దగ్గరకి వంటింట్లోకి వెళ్ళిపోయింది- పిగ్గువల్ల కాబోలు. మహాలక్ష్మి మంచం మీద కూర్చుంది. వాలు కుర్చీలో వెనక్కి వాలాడు జగన్నాథం.

“ఏం డాక్టరల్లుడా! ఏమిటి పట్నం విశేషా?” అని నవ్వుతూ అడిగాడు రామరాజు.

“అంతా మామూలే మామయ్యా! మీ అందరి ఆశీర్వాదంతో కోర్సు చివరికి వచ్చాను. అదే విశేషం!” అంటూ నవ్వి స్టూలుతెచ్చి వేసుకొని తనూ కూర్చున్నాడు శ్రీనివాస్.

“మాసావుటయ్యా పరంధామయ్యా! నేడో రేపో ప్రాక్టీసు పెట్టుకుని ఈ చేతా ఆ చేతా సంపాదించుకుంటాడా? అయినా ఆ వినయంచూడు! పట్నం వెళ్ళాడన్న పేరేగాని మనిషి మాత్రం మారలేదు. జగన్నాథం బావ నిజంగా అదృష్టవంతుడు!” అన్నాడు రామరాజు.

“వాడ్ని పొగడితే పొగుడుకాని.... నన్ను మాత్రం పొగడకు బావా! ఉబ్బిపోయానంటే ఈ కుర్చీ పట్టదు. పాతగుడ్డ, చిరిగి పోతుంది కూడాను!” అన్నాడు జగన్నాథం.

అంతా పగలబడి నవ్వుకున్నారు.

“ఏమయినా ఉన్నమాట అంటున్నాను- రేపోద్దున్న కొడుకు సంపాదిస్తుంటే నీకిక మాతో పేకాడే తీరికెక్కడుంటుంది?

ఇక నీ పని నోట్లు లెక్కపెట్టుకోవడమే." అన్నాడు రామరాజు, పరిహాసంగా.

"అది జరిగే మాటెలా వున్నా నువ్వు చెప్తున్న కథ మాత్రం విన సొంపుగా ఉంది" అన్నాడు జగన్నాథం.

"ఇంతకీ ప్రాక్టీసు ఎక్కడ పెడదామనుకుంటున్నావు శీనూ?" అని అడిగాడు పరంధామయ్య.

తండ్రి వైపోసారి చూశాడు శ్రీనివాస్. తండ్రి కూడా తన జవాబు కోసమే ఎదురు చూస్తుండటం గుర్తించి, "ప్రాక్టీసు పెట్టట మంటే మాటలు కాదుగా!" అన్నాడు తలదించుకుంటూ.

వెంటనే ఎవ్వరికీ ఏమనటానికి తోచలేదు.

"మాటలు కాకపోయినా ఏదో ఒక మార్గం చూసుకోవాలిగా! మొదలంటూ పెడితే.... ఆ తర్వాత అదే దార్లో పడుతుంది! అపో సాపో చేసయినా సరే" అన్నాడు పరంధామయ్య.

"అప్పు చేయవల్సిన అవసరం ఏముండయ్యా! పిల్లనిద్దా మనుకుంటున్నాడుగా మేనమామ! అదంతా అతనే చూసుకుంటాడు." అన్నాడు రామరాజు - జగన్నాథంవైపు ఏమంటావన్నట్టు చూపి.

జగన్నాథం మాట్లాడలేదు. కొడుకువైపు చూశాడు, శ్రీనివాస్ ముఖం ఎర్రగా కందిపోయింది. అతను దించిన తల ఎత్తలేదు.

"ఏం శీనూ! మాట్లాడవేంటి? ఎలాగా మీ మామయ్య కట్నం యిస్తాడు. అది పెళ్ళి ఖర్చులకవి దూబరా చేయకుండా దీనికి వాడుకుంటే బావుంటుందని నా ఆశ్రిప్తాయం.... నేనేం తప్పుగా అన్నేదు కదా?" అన్నాడు రామరాజు.

"అబ్బే! అదేంలేదు...." అని తలమెత్తి ఏదో ఆనబోయాడు శ్రీనివాస్

"లోకంలో రివాజయిన మాటే నేనూ చెప్పాను. అంతెం దుకు? కొద్దోగాపో మీ అన్నయ్య పుచ్చుకోలేదా? భర్గవి మొగుడికి మీ నాన్న ఇవ్వలేదా? ఎటొచ్చి సుశీలకి మేనరికం కదాని అట్టే ఇవ్వలేదుకాని.... కట్నాలు పుచ్చుకోవటం, ఇవ్వటం మన యిళ్ళలో కొత్తేంకాదు."

“నాకు కట్నం పుచ్చుకోవటమంటే ఇష్టంలేదు మామయ్య!” అన్నాడతను ధృఢ స్వరంతో.

కొన్ని క్షణాలపాటు నిట్టూర్పులు వినిపించేంతగా ఇల్లంతా నిశబ్దమైపోయింది.

“ఓహో, ఈ మధ్య కట్నాలు పుచ్చుకోకూడదంటూ నాయకులు నినాదాలు చేయటం.... ఆడపిల్లలు, మగపిల్లలు అంతా ప్రతిజ్ఞలు చేయడం వింటున్నాము. బహుశా అలాంటిదేమన్నా చూశావేమిటలుడూ?” అని పెద్దగా నవ్వాడు రామరాజు.

శ్రీనివాస్ ముఖం జేవురించింది - “నువ్వేమనుకున్నా నాకు పర్వాలేదు. నా విర్ణయం నేను చెప్పాను.”

అతని గంభీర కంఠం వాతావరణాన్ని యిబ్బందిలో పెట్టింది.

“కోప్పడకలుడూ! ఏదో సరదాకన్నాను! కట్నం పుచ్చుకో కుండా ఉండటం మంచిదే. కానీ, నేననేది నువ్వడుగుతున్నావని కాదు. మీ మామయ్య యిస్తాడంటున్నాను. కష్టపడికాదు, ఉన్నంతలో కొంత. నీకూ దాని అవసరం ఉన్నప్పుడు పుచ్చుకోవటంలో తప్పేముంది?” అన్నాడు రామరాజు.

“అవసరం వచ్చిందని మనస్సు మార్చుకోవటం నాకిష్టం లేదు. ప్రాప్తీను పెట్టుకోలేకపోతే, ఏ హాస్పటల్లోనో చేరి ఉద్యోగం చేస్తాను.”

వెంటనే ఎవ్వరూ ఏమీ మాట్లాడలేకపోయారు.

“మేనమామ యింట్లోఉండి చదువుకోటానికే అధిమాన పడినవాడు.... కట్నం పుచ్చుకుంటాడా రామరాజూ?” అన్నాడు పరంధామయ్య.

“ఎం బావా! నువ్వు పెదవి కదిపావేకాదు?” అన్నాడు రామరాజు.

జగన్నాథం పల్చగా నవ్వాడు. “నేను రిటయరైపోయాను.”

“బలేవాడివే! అడక్క అడక్క విన్నే అడగాలా నేను.... ఏం చెల్లెమ్మా! అంతా వింటున్నావా?” అన్నాడు రామరాజు మహాలక్ష్మిదైపు చూస్తూ.

ఆవిడ అందర్నీ కలయజూసి గాఢంగా విట్టూర్చి, పల్చగా

నవ్వింది. “వినటమే నా వంతు. చెప్పటానికి వాళ్ళేమన్నా చిన్నవాళ్ళా? వాళ్ళకాలోచించటం తెల్పు. ఆడుగు వేయటమూ తెలుసనే అనుకుంటున్నాను. ఏమయినా, మీ బావగారన్నట్టు.... ఆయనే కాదన్నయ్యా నేనూ రిటయిరై పోయాను. పెద్ద కోడలు ఉంది, పెద్ద కొడుకున్నాడు, ఇంటి బాధ్యదంతా వాళ్ళదే. ఇదీ వాళ్ళే చూస్కుంటారు. వాళ్ళేం చేస్తే మనమది అవుననటమే.”

ఇంతలో వంటింట్లో రుక్మిణి గొంతు వినిపించింది.

“అక్కడే ఉండిపోయారేంటి ఇంటికోడళ్ళూ! ఇలా రండి.”

అని గొంతెత్తిపిలిచాడు రామరాజు.

అన్నపూర్ణ, రుక్మిణి బయటకు వచ్చారు.

రుక్మిణినిచూసి “పెద్దాడపడుచు కూడా వచ్చిందన్నమాట!”

అని నవ్వాడు రామరాజు.

రుక్మిణికి ఆ యింటి ఆడబడుచుకిచ్చినంత గౌరవంఇస్తారు....

ఇంట్లోవాళ్ళు, చుట్టుప్రక్కల వాళ్ళు.

“రామ్మా రుక్మిణీ!” అని దగ్గరికి పిలిచింది మహాలక్ష్మి.

రుక్మిణి వచ్చి మహాలక్ష్మి ప్రక్కనే మంచంమీద కూర్చుంది.

“మీ ఒంట్లో కులాసాగా ఉందోండా పిన్నీ?”

“అః నాకేం విజేవంలా ఉన్నానమ్మా! ఏమిటో రావటమే లేదు నువ్విటు?”

“ఏదో పనితో తీరక....” అని నవ్వింది రుక్మిణి.

“అన్నపూర్ణమ్మా! మీ చెల్లాయిని వంటింట్లో దాచేసావేమిటి?”

అన్నాడు రామరాజు.

వంటింటి గుమ్మంలో నిలబడిన అన్నపూర్ణ “పిగ్గు పడుతోంది బాబాయిగారూ!” అంది.

అప్పుడే దొడ్డివైపునుంచి వచ్చింది మంగమ్మ. “మీరంతా బైరాయించారిక్కడ! ఎలా వస్తుంది!” అంటూ వంటింటిలోకి చూసి నవ్వింది.

“అదేమిటి! చదువుకున్న పిల్లకూడాను....” అన్నాడు రామరాజు.

“బాగానే వుంది మీరనేది. చదువుకున్న వాళ్ళంతా సిగ్గుపడ
రనా? అడపిల్లకి సిగ్గేసింగారం.”

“నువ్వెక్కడో పల్లెటూళ్ళో కూర్చుని చిలకపాకలు
పలిక్కు. పట్నం వెళ్ళినప్పుడు కళ్ళెట్టుకుచూడు. ఈనాటి అడ
పిల్లరెలా ఉంటారో తెలుస్తుంది.” అని గలగలా నవ్వాడు రామరాజు.

“ఏమో, ఎవరి సంగతో మనకెందుకు? మన పిల్ల బుద్ధిమంతు
రాలు. ఎక్కడెలా ఉండాలో తెల్పు!” అని భర్తని సవాల్ చేసింది
మంగమ్మ.

“ఇక్కడున్నవాళ్ళు పరాయివాళ్ళు కాదని చెప్పి బయటకు
తీసుకురా మరి.”

మంగమ్మ కదలిక ముందే అన్నపూర్ణ చెప్పిన మాట విని
సునంద బయటకు వచ్చింది.

“కూర్చోవమ్మా!” అన్నాడు రామరాజు.

సునంద సుశీల ప్రక్కనే ఒదిగి కూర్చుంది.

భవానికి సంజ్ఞచేసి వంటింట్లోకి పిలిచింది అన్నపూర్ణ. ఆమె
అందించిన కాఫీ తెచ్చి అందరికీ ఇచ్చింది భవాని.

“ఏం వదినా! క్రొత్త కోడలిచేత ఓ పాట పాడించు” అంది
మంగమ్మ కూడా చాపమీద కూర్చుంటూ.

“ఓసి నీ యిల్లు బంగారంగానూ....అప్పుడే కోడలు అత్తా
రింటికి వచ్చేసినట్టు మాట్లాడున్నావేమిటి?” అంది మహాలక్ష్మి.

“ఇప్పుడు వచ్చిందా లేదా-ఆ మాట చెప్పు? ఆ మాటకొస్తే
సునంద పుట్టటంతోనే నీ కోడలిగా పుట్టింది. ఆ సంగతి తెలియం
దెవరికి? మరి అట్టే బతిమాలించుకోక ఓ పాట పాడమని చెప్పు.”

మహాలక్ష్మి సునందవైపు చూసింది. ఆమె కలిదించుకొని
కూర్చుంది. కెంపురంగు రంగరించుకున్న ఆమె ముఖం, సిగ్గు చిందిం
చిన స్వేదంతో తళుక్కున మెరుస్తోంది.

మహాలక్ష్మి అన్నపూర్ణ వైపు చూసింది. అన్నపూర్ణ వెళ్ళి
సునంద వెళ్ళగా కూర్చుని చెవిలో చెప్పింది.

కొన్ని క్షణాలపాటు ఇంట్లో విశృంఖలం తాండవమాడింది.

సునంద కంఠం విప్పింది. దిడియంతో వణికిన కంఠం

క్రొత్త శ్రుతులు చేసుకుంది. ఆమె గుండెల్లో నిండిన మాధుర్యం కాబోలు పాటకి తీపి దనాన్నిచ్చింది, ఆ పాటకి గుండె కుదుళ్ళవరకు పరవళింపజేసే శక్తి ఉన్నట్టుంది:

మరుక్షణంలో ఆమె మధురగానంలో లీనమై అంతా ఇల్లు, ఒళ్ళు మరచిపోయారు. అంతవరకూ బిడియంతో తలదించుకున్న శ్రీనివాస్ కూడా తలఎత్తి ఆమెవైపే కనురెప్ప వేయకుండా చూస్తుండిపోయాడు.

“ఎంత చక్కగా పాడావమ్మా! ఇకనుంచి నీచేత చక్కగా పాటలు పాడించుకుంటుంది మీ అత్తయ్యా! మా మాలక్ష్మమ్మ వదిన్ని చూస్తే నాకు మహా అసూయగా ఉంది సుమా!” అంది మంగమ్మ నిండుగా నవ్వుతూ.

సునంద ఓరగా తలెత్తిచూసింది. శ్రీనివాస్ కొంచె చూపులు గిలిగింతలు పెట్టాయి. చటుక్కున పైకిలేచి లోపలి గదిలోకి పరుగున వెళ్ళిపోయిందామె.

“ఏం బావా! ఈ పూటకి మన నభ చాలిద్దాం.” అని లేచాడు రామరాజు.

జగన్నాథం నవ్వి కుర్చీలోంచి లేచాడు.

9

“బ్రాక నేను వెదతానమ్మా!” అంది సుశీల.

“పోనీ, ఈ పూటకుండి పొద్దున్నే వెళ్ళి కూడదచే?” అంది మహాలక్ష్మి.

“లేదమ్మా! పొద్దున్నే మీ అల్లాడికి హైద్రాబాద్ ప్రయాణం. అందుకని....”

“బావకి దేనికే ఇంటర్వ్యూవస్తా?” అని అడిగింది భవాని.

“ఏమోనే. నాకదేం తెలియదు....” అని నసిగింది సుశీల.

“ఇదిగో అత్తయ్యా!” అని వందనోటు అందించింది అన్నపూర్ణ.

మహాలక్ష్మి అది తీసుకొని సుశీలకిచ్చింది. “జాగ్రత్త!....”

“డబ్బు జాగ్రత్తే కాదమ్మా! భావని ఇంటర్వ్యూ కూడా జాగ్రత్తగా చేయమని చెప్పమను!” అంది భవాని.

ఎవ్వరూ మాట్లాడ లేదు. మహాలక్ష్మి గాఢంగా నిట్టూర్చింది. అన్నపూర్ణ ఏదో సంచినిండా పెట్టి సుశీలకిచ్చింది.

“రికె వచ్చిందమ్మా!” అన్నాడు వీరబ్రహ్మం.

“తిరిగి పట్నం వెళ్ళేముందు మా యింటికోసారి వచ్చి వెళ్ళు వదినా!” అంది సుశీల సునందతో.

సునంద తల వూపింది,

“పోనీ నేను వచ్చి దిగబెట్టినా చెల్లాయ్?” అన్నాడు శ్రీనివాస్.

“అక్కర్లేదన్నయ్యా! వెంకటాపురం ఎంతదూరమని?.... వెళ్ళొస్తావమ్మా!” అని తల్లితో చెప్పి, వదినగారికి సంజ్ఞ చేసి బయలు దేరింది సుశీల.

వీధి అరుగుమీద తండ్రితో చెపితే, “జాగ్రత్త!” అని హెచ్చరించాడాయన.

వాళ్ళంతా చూస్తుండగానే సుశీల ఎక్కిన రిక్సె శ్రమమరుగై పోయింది.

వీరువ గ్రంథాల సంఖ్యలు :: 10

మంచి చీకటి పడింది.

వీరబ్రహ్మం బిచాజా కట్టివేసి యింటికి వెళ్ళిపోయాడు. జగన్నాథం సాయంత్రం షికారుకు వెళ్ళాడు. వీధి అరుగులు ఖాళీ అయ్యాయి.

సునంద, భవాని అరుగుమీద కూర్చుని కబుర్లు చెప్పుకుంటున్నారు.

“ఈ చీకటిలో ఈ యిల్లు, వీధి....గమ్మత్తుగా ఉన్నాయి” అంది సునంద గుండె విండుగా గాలి పీల్చుకుంటూ.

“పట్నంలో హడావిడికి, నాయన్కి విసుగెత్తి పోయింటావు. అందుకని నీకలా అవిపిస్తోంది” అంది భవాని.

ఇంతలో “భవానీ!” అంటూ ఎవరో మెల్లమీద పిలిచారు.

అన్నపూర్ణ

“ఎవరూ?” అంటూ వీరి గడప మీదున్న హరికెన్ లాంతరు యెత్తి చూసింది భవాని. “ఓహో పార్వతా! రావే, అక్కడే నిలిచి పోయావేమిటి?.... ఇదిగో మా చిన్న వదిన!”

పార్వతి మెల్లెక్కి వచ్చి సునందని ఆపాదమస్తకం పరిశీలించి చూసింది. “బావుంది! మీ పట్నం వదిన ముద్దొచ్చేలావుంది.”

భవాని వైపు చిత్రంగా చూసింది సునంద.

భవాని నవ్వింది. “ఇదెప్పుడూ అంతే! ఉన్నమాట టక్కున ముఖాన అనేస్తుంది!.... మేమిద్దరం ఎవిమిదో తరగతివాకా చదువు కున్నాం ”

“నువ్వొచ్చావని తెల్సినా.... చీకటి పడేదాకా రాలేక యానే.” అంది పార్వతి.

భవాని జాలిగా చూసింది. సునంద కి దేమిటో అర్థం కాలేదు.

“ఒక్కసారొస్తావా? అలా వెళ్ళి కబుర్లు చెప్పుకుందాం.” అంది పార్వతి.

“అబ్బ! పట్నం బెళ్ళాక ఆ అలవాటు పోయిందే! అలా వెళ్ళాలంటే ఏమిటో సిగ్గుగా ఉంటుంది” అంది భవాని.

“చీకటే కదా! ఫర్వాలేదు.” అంది పార్వతి.

“మరి నువ్వో వదినా?” అంది భవాని.

సునంద తల అడ్డంగా త్రిప్పింది. “బాబోయ్! నేను రాలేను. నాకంత చీకటంటే భయం.”

“అయితే, నేవెళ్ళి చెంబు తీసుకొస్తానుండు.” అని హడావిడిగా వెళ్ళిపోయింది పార్వతి.

“కబుర్లు చెప్పుకుందామంటూ చెంబు పట్టుకొస్తా నంటుందే మిటి ఆ అమ్మాయి?” అంది సునంద.

“రెండు పనులూ కల్పొస్తాయని!” అని పక పకా నవ్వింది భవాని.

సునందకి నవ్వాచ్చింది. “బాగానే ఉంది.... అన్నట్టు, చీకటి పడే దాకా రాలేక పోయానంటూ ఎంతో యిదిగా ముఖం పెట్టిందా అమ్మాయి?.... ఏమిటది?”

అంతలోనే భవాని ముఖంలో కళ తప్పింది. “ఏం చెప్పను వదినా! దానికి పదేళ్ళప్పుడే పెళ్ళి చేసేశారు. ఆ పిల్లాడి కయినా పయస్సెంత! పన్నెండో, పదమూడో, అంతే. పాపం! పెళ్ళయిన ఏడాది లోగానే కాలుజారి చెరువులో పడి చనిపోయాడు.”

“అయ్యో పాపం!”

“అప్పుడు పెళ్ళంటే ఏమిటో తెలియక పోయినా, ఇప్పుడు వైధవ్యం అంటే ఏమిటో తెల్పివస్తోంది దానికి. పగలు వీధిలోకి రాదు. పండగలకీ, పేరంటాలకి, నలుగుర్లోకి రాదు. ఆ జీవితం ఎంత దుర్భరమో ఊహించలేము....”

“మళ్ళీ పెళ్ళి చెయ్యనంటారా పెద్దలు!”

భవాని పేలవంగా నవ్వింది. “పల్లెటూళ్ళల్లో అది అసంభవం. కాలం మారింది కాని....మనుషులు మారలేదు. సాంప్రదాయాలు, అలవాట్లు మారలేదు. ఇప్పట్లో మారతాయన్న ఆశలేదు.....”

సునంద కేమనాలో తోచలేదు. గాఢంగా నిట్టూర్చింది.

11

లక్ష్మిని గుండెల మీద పడుకోపెట్టుకొని జోకొడుతూ వాలు కుర్చీలో పడుకున్నాడు శ్రీనివాస్. పిల్ల ఎప్పుడో నిద్రపోయింది.

వీధి అరుగుమీద కూర్చుని జగన్నాథం, మహాలక్ష్మి, భవాని వీవో కబుర్లాడుకుంటున్నారు.

వాకిట్లో దీపందగ్గర కూర్చుని చదువుకుంటున్న జగదీష్ ని పాఠంలో ప్రశ్నలుపేస్తోంది సునంద.

శ్రీనివాస్ ఒళ్లోంచి పిల్లనితీసి ఎత్తుకొని, “నువ్వు కూడా అన్నానికి లే శీనూ!” అంది అన్నపూర్ణ.

“అన్నయ్య వచ్చాక తింటాను. వాళ్ళకు పెట్టువదినా!” అన్నా డతను.

గదిలో మంచంమీద పడుకోబెట్టి వచ్చింది అన్నపూర్ణ. “ఆయన వచ్చేసరికి బాగా ప్రొద్దుపోతుంది. ఎప్పుడొస్తారో ఏమో! నువ్వుతినెయ్.” అని వంటింటివైపు వెళ్ళిపోయిందామె.

అన్నపూర్ణ

53

మరి కాసేపట్లో అందర్కీవడ్డించానని వచ్చి చెప్పిందామె. అంతా వంటింట్లోకి వచ్చారు.

“నేను నీతో తింటానక్కయ్యా.” అంది సునంద.

“ఫర్వాలేదమ్మా! నువ్వు కూర్చో.....నా కిప్పు డప్పుడే అయిందా?”

భవాని సంజ్ఞచేసింది. సునందకి కూర్చోక తప్పలేదు. అన్నపూర్ణ వడ్డిస్తుండగా అవీ ఇవీ కబుర్లు చెప్పుకుంటూ అంతా భోజనాలు చేశారు.

భవాని పక్కలువేసి మేనల్లుడిని దగ్గర పడుకోపెట్టుకొని ఏవో కబుర్లు మొదలుపెట్టింది.

వంటింట్లో అన్నపూర్ణకి ఆనరాగా ఉండిపోయింది సునంద.

“బావ వచ్చేవరకు నువ్వు తినకుండా ఉండాలా అక్కా?”

సునంద ముఖంలోని అమాయకతకు నవ్వువచ్చింది అన్నపూర్ణకి. ఆమె నవ్వి నందుకు సునందకి కోపం వచ్చింది. “బయటకి వెళ్ళినవాడు ఏదోటి తినకుండా ఉంటాడేమిటి?”

“రేపు పెళ్ళయ్యాక....ఇలా నిరీక్షించటం ఎందుకో నీకే తెలుస్తుందిలే!”

సునంద సిగ్గుపడింది.

“నువ్వు పగలు ప్రయాణంచేసి అరిసిపోయావు కాని, కొంచెం పెందరాశే పడుకో.”

“అలాగే. ఒక్క షరతుమీద. ప్రొద్దున్న నువ్వు లేచినప్పుడే నన్ను రేపాలి.”

“అలాగే.” అని చెల్లెలి ముఖం చేతుల్లోకి తీసుకొని ప్రేమగా ముద్దుపెట్టుకుంది అన్నపూర్ణ.

12

క్రోధి కూతకి ముందే యధావిధిగా అన్నపూర్ణ లేచింది. నూతిలో చేదవేసింది.

జగన్నాథంకి మెలకువ వచ్చింది. మగతనిద్రలో ఉన్న

సునందకి తెలివివచ్చింది. ఆయన పక్కమీదనుంచి లేవటానికి ముందే సునందలేచి దొడ్లోకి నడిచింది.

“అప్పుడే లేచేసావేం? కాసేపు పడుకోపోయావా?” అంది అన్నపూర్ణ నవ్వుతూ.

“నువ్వు లేపవని నాకుతెల్పు. అందుకని నేనే లేచాను” అంది సునంద చిరుకోపంతో.

“రాత్రి సరిగ్గా నిద్రపట్టలేవా?”

“ఎలా పడుతుందమ్మా? ఇక్కడ దోమలుంటాయి, ఉక్కిగ ఉంటుంది....పట్నంలో ఫేను అరివాటాయె.” అప్పుడే దొడ్లోకి వచ్చిన జగన్నాథం నవ్వుతూ అన్నాడు.

సునంద బిడియంగా తల దించుకుంది.

“మనంకూడా కరెంటు పెట్టించుకుందాంలే - సునంద పెళ్ళి నాటికి.” అని గలగలా నవ్వాడాయన.

అన్నపూర్ణ నీళ్ళచెంబు ఆయన కందించింది. ముట్టించిన చుట్ట పీల్చుకుంటూ బయటకు వెళ్ళిపోయాడు జగన్నాథం.

ఇక అక్కడ్నించి అన్నపూర్ణ వెనకనే తిరిగింది సునంద. ఆమె ప్రతి పనిలోను వాటా పంచి పుచ్చుకుంది. ఆమె ఆపుపాలు పితుకుతుంటే, తను దూడను పట్టుకుంది. వెంకమ్మకి అంట్లువేసింది. నీళ్ళకాగు క్రింద మంటపెట్టింది. వీధిలోను, మెట్లమీద ముగ్గులు పెట్టింది. తులసికోట ముందు పేడతో అలికి, రంగవల్లులు పెట్టింది. స్నానం చేసివచ్చి తులసి పూజచేసింది. పిల్లల్నిలేసి - వాళ్ళచేత ముఖాలు కడిగించింది. నీళ్ళుపోసి బట్టలువేసింది.

ఆమె పనులుచూసి వెంకమ్మ ముచ్చటపడింది. ఆ పూట ఆదనంగా కావల్సిన పాలుపోసిన నూకాలు, “ఆ అక్కకి చెల్లివే!” అని ముచ్చట్లాడివెళ్ళింది. వీధిలో చూసిన నలుగురూ కళ్ళ విందు చేసుకున్నారు. ఇంట్లో అన్నపూర్ణ చేతిలో పనల్లా ఆమె అంది పుచ్చుకుంటుంటే మహాలక్ష్మికి పరమానందమే కలిగింది. ఇక అన్నపూర్ణ నంతోషానికి అంతే లేదు.

పక్కమీంచి లేచివచ్చిన భవాని “నన్ను లేపకపోయావా వదినా!” అంది.

“సుఖంగా నిద్ర పోతున్నావని.” అని నవ్వింది అన్నపూర్ణ.

“అన్నయ్యలింకా లేవనట్టుందే.”

“ఇద్దరూ లేవలేదు....” అంది సునంద.

“అయితే, ఎవరి భర్తల్ని వాళ్ళే వెళ్ళి లేపండి మరి!”

సునంద చెయ్యెత్తి కొట్టబోతే భవాని తప్పించుకొని గలగలా నవ్వింది.

అప్పుడే అక్కడికి వచ్చిన మహాలక్ష్మి, “ఏమిటే అంత నిద్రా వాడు?.... శీనుని లేపి రావే సునందా!” అంది.

“ఇప్పుడే మంటావ్?” అని పకపక నవ్వుతూ భవాని ముఖం కడుక్కుంటానికి వెళ్ళిపోయింది. సునంద బుగ్గలు కెంపులయ్యాయి. అక్కగారి వైపు చూసింది. అన్నపూర్ణ సంజ్ఞ చేసింది. సిగ్గుతో ముడుచుకు పోయి శ్రీనివాస్ పడుకున్న గదిలో అడుగు పెట్టింది సునంద.

మెలకువ వచ్చినా అలాగే కళ్ళు మూసుకొని బద్ధకంగా పడు కున్నాడు శ్రీనివాస్. ఒంటి మీద చేతి స్పర్శకి చటుక్కున కళ్ళు విప్పి చూశాడు.

సునంద ముగ్ధ మోహన సౌందర్యం ప్రత్యక్షమయింది. క్షణం పాటు రెప్పవేయకుండా చూస్తుంది పోయాడు.

గబుక్కున ఆమె చేయి పట్టుకొని తన గుండెల మీద పెట్టు కొని కళ్ళు మూసుకున్నాడు “కలమో - వైష్ణవ మాయయో?” అంటూ.

“కల కాదు. కళ్ళు తెరువ్” అని నవ్వింది సునంద.

“లేదు లేదు మోహినీ! కళ్ళు తెరిస్తే నా తపస్సు వృధా అయి పోతుందేమో? ఈ పుత్రుడి బొమ్మ అంతర్ధానమయి పోతుందేమో? నన్నిలాగే ఉండనీ డేవీ! నువ్విలాగే ఉండు.”

“భర్తా! నీ భక్తికి మెచ్చితిని లెమ్ము.”

శ్రీనివాస్ కళ్ళు తెరిచాడు. ఆమె అందాన్ని కన్నుల విందు చేసుకున్నాడు. “నన్నను గ్రహింప వచ్చితివా డేవీ?” అంటూ దగ్గరగా లాక్కోబోయాడు.

“ఏయ్ బావా! కిటికీ తలుపులు తెరిచున్నాయి. పీడి అరుగు

మీద అంతా ఉన్నారు. కలలు కట్టి పెట్టి ఇకలే...." అని అతన్నుంచి తన చేతిని వెనక్కి లాక్కుంది సునంద.

"దగ్గరకి రావా?" అన్నాడతను చూపుడు వేలితో బెదిరిస్తూ.

"రాను." అందామె తల అడ్డంగా త్రిప్పుతూ.

"నీతో మాట్లాడను పో."

"అత్తయ్య లేవమంది, లేపాను, లేవకపోతే బబోప్పే. నాకేం?"

"నీకూ నాకూ కచ్చి." అన్ని చిన్న పిల్లవాడిలా బుంగమూతి పెట్టాడు శ్రీనివాస్.

ఫక్కున నవ్వింది సునంద.

"ఏమిటి వడినోయ్.... ఇంటి నిండా నవరత్నాలు కురిపించే స్టన్నావ్?" అంటూ వచ్చింది భవాని.

ఇక శ్రీనివాస్ కి మంచం మీద నుంచి లేవక తప్పలేదు.

13

శ్రీనివాస్ లేచినప్పుడే సూర్యం కూడా లేచాడు. ఇద్దరూ ముఖాలు కడుక్కోటానికి దాదాపు ఒకే సారి నూతి దగ్గరకి వెళ్ళారు. చిరు నవ్వులతో పలకరించుకున్నారు.

"రాత్రి నువ్వు వచ్చేసరికి బాగా ప్రొద్దు పోయిందను కుంటాను!" అన్నాడు శ్రీనివాస్.

తల త్రిప్పుకుంటూ "ఊ!" అన్నాడు సూర్యం. "శలవలా?" అన్నాడు అతనే.

"చెల్లాయికి శలవలు. నాకూ మిమ్మల్ని చూడాలనిపించింది."

అంతే! ఆ తర్వాత మళ్ళీ సూర్యం మాట్లాడలేదు. శ్రీనివాస్ కన్నా ముందు ముఖం కడుక్కొని వెళ్ళిపోయాడు. స్నానం చేసాడు. అన్నపూర్ణని అన్నం పెట్టమన్నాడు. శ్రీనివాస్ స్నానం చేసి వచ్చే సరికి బయటకు వెళ్ళటానికి సిద్ధమయ్యాడు.

"వెళ్ళొస్తారా!" అన్నాడు ముక్తసరిగా.

శ్రీనివాస్కి చాలా నిరుత్సాహమయింది. నిలకడగా నిలబడి నాలుగు మాటలయినా మాట్లాడని అన్నయ్య వెళ్లొస్తానంటే ఏమన గలడు?

“అంత ప్రొద్దున్నే వెళ్ళిపోయాడేమిటి పదినా?” అని అడిగాడు.

అన్నపూర్ణ తల త్రిప్పుకుంటూ అంది- “కొట్లో పని ఉందట.”

“ఈ మధ్యవాడికి బొత్తిగా తీరటం లేదు రా....” అంది మహాలక్ష్మి.

ఇంతలో అరుగుమీద నుంచి జగన్నాథం కేక పెట్టాడు. మహాలక్ష్మితో పాటు శ్రీనివాస్ కూడా అరుగు మీదకి వచ్చాడు. మెట్ల మీద నిలబడిన మవిషిని చూసేసరికి మహాలక్ష్మి ముఖం జేవురించింది.

“ఓహో! అప్పన్న మహారాజాగారు దయచేసారేమిటి?” అంది వెటకారంగా.

“అః! దేశాన్నుద్ధరించటం అయిపోయిందట. ఇక మనల్ని ఉద్ధరిద్దామని వచ్చాడు.” అన్నాడు జగన్నాథం కోపంతో.

అప్పారావు తలదించుకొని నిలబడ్డాడు.

“ఏమయింది నన్నా?” అని అడిగాడు శ్రీనివాస్.

“ఏం మనకార్యం చేసొచ్చాడో వాడినే అడుగు శీనూ!” అన్నాడు రామరాజు.

“ఏం చేసావు అప్పన్నా!” అని అడిగాడు శ్రీనివాస్.

అప్పారావు ముఖం ఎర్రబడిపోయి ఉంది. “నేను చేసింది తప్పేబాబూ! కానీ....”

“ఇంకా కానీ అంటావేమిటా అప్రామ్యుడా! అన్నెం పున్నెం ఏరుగని అమ్మాయిని రేవదీసుకుపోయింది చాలక. ఇంకా ఏ ముఖం పెట్టుకొని నమర్దించుకుందామని వచ్చావు? నువ్వు చేసిన పాడు పనికి నీకెక్కడా అన్నం, వీళ్ళు పుట్టవ్! మాస్టారి దగ్గర చదువుకున్నందుకు ఆయన పేరుకూడా చెడగొట్టావ్.” అంది మహాలక్ష్మి కోపంతో వణికిపోతూ.

“అసలేం జరిగింది మామయ్యా?” అని అడిగాడు శ్రీనివాస్.

“నీకు తెల్సిందే కద శీనూ! మిషన్ పెట్టి బట్టలు కుట్టుకునే వాడుగా....” అని అగాడు రామరాజు.

“అవును. తర్వాత కూనవరంలో పని చేసుకుంటున్నాడని విన్నాను.”

“ఉన్న వూరు విడిచి వెళ్ళకురా అని అప్పుడే చెప్పాడు మీ నాన్న. అక్కడేదో పడబొడి చేద్దామని వెళ్ళాడు. వెళ్ళినవాడు చక్కగా వుండవచ్చునా? ఏడాదిపాటు పనీ అదీ బాగానే చేసు కున్నాడు. నమ్మకస్తుడనిపించుకున్నాడు. మరెలా స్నేహం సంపాదించాడో మనకి తెలియదు. ఆ వూళ్ళో రంగారావుగారి అమ్మాయితో స్నేహం కలిపాడు. అంతటితో సరిపెట్టుకుండా ఉన్నట్టుండి ఓ రోజున ఆ పిల్లని లేవదీసుకుపోయాడు....”

రామరాజు మాటలకి అడ్డువచ్చాడు అప్పారావు - “మేం పెళ్ళి చేసుకుందామనే అన్నవరం వెళ్ళామండీ!...”

“నోర్ముయ్యరా! ఇంకా ఏగ్గులేక చెప్పొచ్చావ్. పట్టుపడ్డాక లేవదీసుకు పోయినవాడు లేవదీసుకుపోయానంటాడేమిటి?....పోనీ, ఆ పెళ్ళి చేసుకుని ఏడిసాడా అంటే అదీలేదు. ముందు విశాఖపట్నం వెళ్ళి షికార్లు తిరిగి అన్నవరం చేరాడు. అప్పటికి రంగారావు వల వేసి వీళ్ళని పట్టాడు. నాల్గు తన్ని వీడ్చి తగలేసి కూతుర్ని వెనక్కి తెచ్చుకున్నాడు. గవ్ చిప్ గా వారం తిరక్కుండా ఆ పిల్లకి పెళ్ళి చేసే సాడు....ఇప్పుడు వీడాపూరు వెడితే వాళ్ళు కాళ్ళు విరక్కొడతారు. ఇక్కడ వీడ్చి ఎవ్వరూ గుమ్మం తొక్కవివ్వటంలేదు. రెంటికి చెడ్డ రేవడిలా అయింది బతుకు. మన ఊరి పరువు గంగలో కలిపాడు వెధవ!....” అన్నాడు రామరాజు మండిపడిపోతూ.

అప్పారావు దించిన తల యెత్తలేదు. కాసేపు ఎవ్వరికీ గొంతు పెగలేదు.

“ఇందరిచేత చీ అనిపించుకోవాల్సి వస్తోందే! ఆ పాటు పని ఎందుకు చేసావురా?” అన్నాడు శ్రీనివాస్ విస్పృహగా.

అప్పారావు తలెత్తాడు. అతని కళ్ళల్లో నీళ్ళు విలిచి ఉన్నాయి. “తప్పు చేయలేదని నేననలేదు బాబూ! కాని, అలా చేయటానికి

కారణం వుంది. కాని, నామాటలెవరూ నమ్మటంలేదు. నేనేంచేయను చెప్పండి?”

“ఏమిటా ఆ కారణం?” అన్నాడు రామరాజు వెటకారంగా.

“వాళ్ళేదో పెళ్ళి సంబంధం నిశ్చయించారండి. ఆ అమ్మాయికా పెళ్ళి యిష్టం లేదండి. అందుకే నన్ను ఎక్కడికేనా తీసుకు పొమ్మని చెప్పింది. తన్నెలాగయినా కాపాడమంది....అమె బాధ చూడలేక అందుకు తెగించాను. లేచిపోయిందన్న చెడ్డపేరామెకు రాకూడదనే పెళ్ళిచేసుకుందామనుకున్నాను. మీరు నమ్మినా నమ్మక పోయినా ఇది నిజం.”

“చూడవోయ్ బావా! నీ శిష్యుడు ఎంత చక్కని కథ చెబు తున్నాడో!”

జగన్నాథం అప్పారావు వైపు అసహ్యంగా చూశాడు. అది భరించలేక పోయాడతను. అంతవరకు బలవంతంగా ఆపుకున్న కన్నీళ్ళు బుగ్గలమీదకు జారి వచ్చాయి—“నాకెవ్వరూ లేకపోయినా మీరున్నారనుకుంటూ వచ్చాను మాష్టాచూ! నేను చెప్పింది ఎవ్వరు నమ్మకపోయినా నాకు బాధనిపించలేదు. కాని, మీరు కూడా నన్ను నమ్మనంటున్నారు. మీచేత చీ అనిపించుకున్నానంటే....నన్నీ లోకంలో ఇంక ఆదరించేవాళ్ళంటూ ఎవ్వరూ లేరు....”

గుమ్మంలో నిలబడిన అన్నపూర్ణ దృష్టి అప్పారావు మీదనే వుంది.

చొక్కాచేతులకు కళ్ళు వత్తుకున్నాడు అప్పారావు—“నిజం నిలకడమీద తేలుతుందంటారు. కాని, నాలాంటి దర్మిద్రుడికి ఆ నిజాన్ని నిరూపించుకునే శక్తి ఉండదు. నాలో మంచంటూ ఏద యినా మిగిలుంటే మీరు, అమ్మగారు గుర్తిస్తారు అనుకుంటూ వచ్చాను. నాకీ చివరి ఆశకూడా పోయింది. నేనెవరికోసం బ్రత కాలి?....” అంటూ దుఃఖం పొంగుకు రాగా చేతులతో ముఖం కప్పు కొని బావురుచున్నాడు.

అంతవరకూ అతన్ని తిట్టిన రామరాజుకూడా చునస్సు మెత్త పడింది.

“ఊర్కో అప్పన్నా! ఊర్కో.” అంది అన్నపూర్ణ.

అంతా ఆమెవైపు తిరిగారు.

“అప్పన్న చెప్పతున్నది నాకు విజయనిపిస్తోందత్తయ్యా!”

ఎవరికీ వెంటనే ఏమనటానికి తోచలేదు. మహాలక్ష్మి సందిగ్ధంలో పడింది.

అప్పారావు చటుక్కున తల ఎత్తాడు. చొక్కాతో గబగబా ముఖం తుడుచుకున్నాడు. అన్నపూర్ణకు చేతులెత్తి నమస్కారం చేశాడు. “చాలమ్మగారూ! చాలు. మీరొక్కరయినా నన్ను నమ్మారు. నాకంటే చాలు. ఇంక నాకేమైపోయినా ఫర్వాలేదు....”

అప్పారావు కళ్ళక్లోకి నీళ్ళు చిమ్మాయి. ఈ మాట విని దుఃఖంతో ఉబికినవి కావు, ఆనందంతో పొంగి వచ్చినవి. అప్పుడతన్ని చూస్తే అందర్కీ చిత్రమే అనిపించింది. “వెళ్ళి వస్తానమ్మగారూ! వెడతాను మాష్టారూ....” అంటూ అందర్కీ దండంపెట్టి ఓ మెట్టు దిగాడు అప్పారావు

“ఎక్కడికి వెడతావు అప్పన్నా?” అని అడిగింది అన్నపూర్ణ.

“ఏమోనమ్మా! ఎక్కడికి వెడతానని చెప్పను? ఎవరి దగ్గరకు వెడతానని చెప్పను? నాకెవరున్నారని....”

“పిచ్చివాడా! ఎవరూ లేరంటావేమిటి? మేమంతా లేమా? ఎక్కడికీ వెళ్ళకు. నువ్విక్కడే వుండు.”

“వద్దమ్మగారూ! నావల్ల మాష్టారికి చెడ్డపేరు రావటం నాకేష్టం లేదు. నన్ను వెళ్ళనివ్వండి.”

“మీరు చెప్పండి మావయ్యా అప్పన్నకి. మనం మరో అవకాశం ఇద్దాము. ఆ మంచి విలబెట్టుకోవాల్సిన బాధ్యత వాడిది.”

పదేళ్ళ క్రితం వీరబ్రహ్మం గుమ్మంలో నిలిచినప్పుడు.... అన్నపూర్ణ ఇలాంటి మాటలే అంది. ఈ మాటలన్నీ వింటున్న బ్రహ్మాంకి అప్పటి సంఘటన గుర్తుకు వచ్చింది. పరమానందంతో అతని మనస్సు పులికరించింది. కళ్ళు అర్ధత చెందాయి. “అప్పుడు అమ్మగారు పెట్టిన బిక్షే నన్నీవేళ ఒక మనిషిగా విలబెట్టింది బాబుగారూ! అప్పన్న అదృష్టాన్ని కూడా పరీక్షించుకోనీయండి” అన్నాడు.

మహాలక్ష్మి ముఖంలో ఇప్పుడు కోపంలేదు. రామరాజు మరి

మాట్లాడలేకపోయాడు. జగన్నాథం ముఖం తేటపడింది. “ఇక్కడే ఉండరా అప్పన్నా!” అన్నాడు.

“బాబుగారూ!” అప్పారావు కళ్ళు ఆనంద బాష్పాలు పర్షిస్తున్నాయి.

14

“ఈ ప్రొద్దున్న కూడా నారాయణుడు మామయ్య రమ్మని చెప్పి వెళ్ళాడు. వాళ్ళ చెరుకుతోటకి వెడదామా అన్నయ్యా?” అంది భవాని.

సునందవైపు చూసాడు శ్రీనివాస్ - “ఏం పిల్లా చెరుకు పానకం తాగుతావా?”

“పానకం మాపెల్లాఉన్నా ఒక్కసారి అలా పొలాలమీద తిరిగి కమ్మని గలి పీచుకోవాలని ఉంది” అంది సునంద.

ముగ్గురూ బయలుదేరారు. వీధిపొడుగునా ఎవరో ఒకరు వలకరించేవారే. కళ్ళప్పగించి చూడేవారే. ఎలాగయితేనేం - ఊరు చాటి పొలాలమీద పడ్డారు.

“అబ్బ, వాళ్ళ ప్రశ్నలతో ఉక్కిరిబిక్కిరయిపోయాను.” అంది సునంద.

“వాళ్ళడిగింది నన్ను. జవాబు చెప్పింది నేను. మధ్యలో నీకేం?” అన్నాడు శ్రీనివాస్.

సునంద చురచురా చూపింది. “అబ్బ! వాళ్ళలా చూస్తారేమిటి. ఏదో జంతువును చూపినట్లు?”

“జంతువు కాదు వదినా-బొమ్మ. నువ్వూ దంతం బొమ్మలా ఉన్నావని” అంది భవాని.

“పోదూ!”

“అయితే నేను పోనా?” అని అగిపోయింది భవాని.

“ఊ!” అని ఆమె చెయ్యి పట్టుకొని లాగింది సునంద. గల గలానవ్వింది భవాని.

“గదిగదా నడు. చీకటిపడేలోగా తిరిగి రావాలి మరి. ఇలా పెళ్ళినడక నడిస్తే కాదు” అని మేలమాడాడు శ్రీనివాస్.

“అబ్బ! ఏమిటి తరుముతున్నావు?”

“తరమటం అంటే అలా కాదు ఇలా” అని ఆమె వీపు మీద చిన్నదెబ్బ కొట్టాడతను.

“ఊ! ఏమిటా మోటునరసం?”

“సరే నరసం మాని సల్లాపాలాడదామా?”

వాళ్ళలా మాట్లాడుకుంటూ నడస్తుండగా వీరబ్రహ్మం భార్య మాణిక్యం కనిపించి పరికరించింది. ఆమెతో కబుర్లు చెప్పతూ ఓ అడుగు ముందు వేసింది భవాని.

నెమ్మదిగా నడుస్తూ కొంచెం వెనకపడ్డారు సునందా శ్రీనివాస్‌లు.

“నిన్నోటదగనా బావా?”

“అడుగుదామనే నెమ్మదిగా అడుగువేస్తున్నావుగా! నాకు తెచ్చులే. అడుగు.” అని నవ్వాడతను.

“పరిహాసం కాదు. నిజం.”

“అడుగు. అడుగులేస్తూ అడుగు.”

“కట్నం పుచ్చుకోనని ప్రతిజ్ఞ ఎప్పుడు చేసావ్?”

చటుక్కున ఆగి నొసలు చిట్లించాడు అతను.

“కోప్పడకు. నిన్న నన్నావుగా కట్నం పుచ్చుకోవటం ఇష్టం లేదని.” అని నవ్వింది సునంద.

“నా మాటకేం కాని, బై దిబై ఇస్తామని నువ్వు, మీనాన్న ప్రతిజ్ఞలేం చేయలేదు కదా?”

“పోదూ బడాయి.”

“బడాయిలేదు, లడాయిలేదు.”

“వేళాకోళం కాదు సీరియస్‌గా అడుగుతున్నా. చెప్పు?”

“అడుగు, చెప్తా.”

“నీకు కట్నం అక్కర్లేదు. గుడ్. హేట్సాప్ టుయూ. చక్కగా మాప్రెండ్స్‌తో కూడా గర్వంగా చెప్పుకుంటాను. కాని, మానాన్న నాకు సంతోషంగా ఏదోటి ఇస్తాడు కదా?”

“ఇస్తాడు. నువ్వు సంతోషంగానే పుచ్చుకుంటావు కదా?”

“యూనాటీ! లిసన్.”

“ఎస్. మేడమ్!”

“మరి నాడబ్బు నీడబ్బేకదా? నువ్వెందుకు తీసుకోకూడదు?”

“నీడబ్బు నాడబ్బెలా అవుతుంది? నీది నీదే, నాది నాదే.”

అన్నాడతను మూతి బిగిస్తూ.

సునంద చిత్రంగా చూసింది. “అదేంమాట? భార్యకీ భర్తకీ విడివిడిగా అంటూ ఉంటాయా?”

“పెళ్ళి చేసుకొందే నువ్వు నేనూ భార్యభర్తల మెలా అవుతాం?”

సునంద చురుక్కున చూసింది-“ఆదే, అయ్యకనే.”

“నిన్ను నేను పెళ్ళి చేసుకుంటానని ఎప్పుడు చెప్పాను?”

సునంద చటుక్కున ఆగిపోయింది. ఆమె ముఖం చూసి పక పక నవ్వాడతను. ఆమె చెయ్యెత్తి కొట్టబోయింది. అతను తప్పించు కున్నాడు. అమె తరిమింది. అమె కందకుండా అతను పరిగెత్తాడు.

అలా ఒకర్నొకరు కవ్వించుకుంటూ.... కేరింతలాడుతూ.... నారాయణిగారి చెరుకు తోటకి చేరుకున్నారు.

“ముందొచ్చేసావేం?” అని అడిగింది సునంద గోముగా.

“మీ పానకంలో పుడకలా నే నెందుకని?” అని కొంటెగా నవ్వింది భవాని.

నారాయణుడు చెరకు పానకం తెప్పించాడు. కడుపునిండా త్రాగారు. కబుర్లాడారు. కొంతసేపు కాలక్షేపం చేసారు.

ప్రొద్దు వలింది. “మరిక వెడతాం మామయ్యా!” అని నారాయణితోచెప్పి శ్రీనివాస్ లేచాడు. అమ్మాయిలు వెంటనంటి నడిచారు.

ప్రొద్దున్న వెంకటాపురం కెళ్ళి సాయంత్రానికి తిరిగివచ్చే వల్ల పడుచులు దారిలో కలిసారు.

“ఓ శీనుబాబూ! పప్పన్నం ఎప్పుడు పెట్టిస్తావ్?” అని అడిగింది కూరలమ్మే నాంచారమ్మ.

“ఇదిగో ఈపిల్లనడుగు.” అని సునందని చూపించి నవ్వాడు శ్రీనివాస్.

“ఇదిగో బుద్ధెమ్మా! బేగే పెళ్ళి చేసుకోండి. మీకాపరం పెట్టుకున్నాక మీకు రోజూ నేనే కూర తెచ్చిపెడతా.” అంది నాంబారమ్మ.

“పూలు తేలేదని డాక్టరు బాబుని సాధించకు చిట్టెమ్మా! రోజూ బుద్ధెడు పూలుతెచ్చి నీఒళ్లో గుమ్మరిస్తా.” అంది పూలమ్మే పాపమ్మ.

“నువ్వు చక్కగా పాడతావంట. ఒక్కపాటినిపించు వరాల తల్లీ! నీయింట ఊర్కెనే పాలుపోసిపోతా.” అంది పాలమ్మి నూకాలు.

ఆ పల్లె పడుచుల మాటల్లో తొణికిసలాడే మమకారం వాళ్ళ హృదయ నై ర్మాల్యానికి అద్దం పట్టింది. సునంద మనస్సు పురి విప్పి నాట్యంచేసింది. అవలీలగా అమె తియ్యని కంఠంనుండి గాన మాధుర్యం సొనలై ఒలికింది. మనుషులే కాదు ...వకు పక్ష్యాదులు కూడ వీనుల విందు చేసుకున్నాయి.

15

మర్నాడు ప్రొద్దున్న కుడి అరుగుమీద చతుర్ముఖ పారాయణం మొదలవటానికి ముందే అప్పారావు తనకుట్టు మిషను తెచ్చుకొని ఎడమ అరుగుమీద పని ప్రారంభించాడు. వీరబ్రహ్మం తన సామాను కొందెం మూలకి జరిపి చోటిచ్చాడు.

“మీ అరుగులు పుష్పక విమానాల్లా ఉన్నాయేబావా?” అంటూ వచ్చాడు నారాయుడు.

“మన కున్నంతలో కాస్తచోటు చూపించాము. ఇందులో పెద్దగొప్ప ఏముందని?” అన్నాడు జగన్నాథం.

“అలా అనక ఏమంటావు? అసలు నీకెస్తేటులేకపోయింది కాని....లేకపోతే, ఊరందర్నీ పిల్చి అందులో ఉండమనే వాడివి.”

“ఏమయినా, మనల్నీ అరుగుమీంచి కదిలిపోమ్మని అన్న పూర్ణమ్మ అనకుండా ఉంటే అంతే చాలు,” అన్నాడు రామరాజు నవ్వుతూ.

“అలాగంటే సత్యాగ్రహం చేద్దాం.” అన్నాడు నారాయుడు.

“నత్యగ్రహం చేపేవాళ్ళు కాపీలు బాగా త్రాగుతారట మామయ్యా! ఇదిగో తాగండి.” అంటూ తెచ్చిన కాపీలు ఇచ్చింది భవాని.

అంతా నవ్వుకున్నారు.

“అప్పుడే ఎవలకోయ్ అన్నా, క్రొత్తగొను కుట్టేసావ్!” అని అడిగారు రామరాజు.

“లచ్చి తల్లి కండి....” అని లోపలికివెళ్ళి లక్ష్మిని తీసుకు వచ్చి కుట్టిన క్రొత్తగొను తొడిగారు అప్పారావు.

“గొను బాంది.” అంది లక్ష్మి మురిసిపోతూ.

భవాని లక్ష్మి నెత్తుకొని లోపలికి తీసుకువెళ్ళింది.

“ఈపూట మంచి దన్నారండి అమ్మగారు.... అందుకని పని మొదలెట్టాను.” అన్నాడు అప్పారావు.

“బుద్ధి కుదురుగాడంటే అప్పన్న పనిమంతుడే.” అన్నాడు రామరాజు నవ్వుతూ.

అప్పారావు వీడియంగా నవ్వాడు.

అప్పుడే సూర్యం బయటికి వచ్చాడు.

“నమస్కారం బాబూ!” అన్నాడు అప్పారావు.

“ఊ! అంతా విన్నాను. ఇక నుంచయినా సరిగా ఉండు.” అన్నాడు సూర్యం.

వినయంగా తలవూపాడు అప్పారావు.

సూర్యం సైకిలు పోలిచ్చాడు.

“ఇవేళ ఆదివారం అనుకుంటాను.” అన్నాడు నారాయణుడు జగన్నాథంవైపు చూస్తూ.

జగన్నాథం తలవూపి గాఢంగా విట్టూర్చాడు. మళ్ళీ పేక ముక్కలమీదకి దృష్టి పోలిచ్చాడు.

“ఏదో ఒక పని చేసుకునే వాడికి ఆదివారమేమిటి నారాయణూ?” అన్నాడు రామరాజు.

అప్పుడే వీధి గుమ్మంలోకి వచ్చిన శ్రీనివాస్ ఆ మాటలు విన్నాడు. అతనికి చిరాకెత్తుకు వచ్చింది. ఇంటికివచ్చి రెండురోజులయితే ఇంతవరకు రెండు వివిషాయ కూడా తనతో మాట్లాడ

లేదన్నయ్య! ప్రొద్దున్నే వెళ్ళిపోతాడు....రాత్రి ఎప్పుడో ప్రొద్దు పోయివస్తాడు. అఖిరికి ఆదివారం కదా ఇంట్లో ఉంటాడని. మన స్ఫూర్తిగా మాట్లాడుకోవచ్చని అనుకుంటే ఈపూటా వెళ్ళిపోయాడు.

శ్రీనివాస్ని, విస్పృహ చుట్టబెట్టింది. కాని, ఎవరిమీద తనకోపం చూపిస్తాడు.

"అన్నయ్య ఈవేళయినా ఇంట్లో ఉంటాడనుకున్నాను!" అన్నాడు వదినగారి దగ్గరికివెళ్ళి.

అన్నపూర్ణ మాట్లాడలేదు. ఆమె చూపుల్లోని నిర్లిప్తతకి ఆర్థమేమిటో అతని కంతు పట్టలేదు.

"రాత్రికయినా పెందరాళే వస్తాడా?" అని మళ్ళీ అడిగాడు.

"ఏమో శీనూ! అడిగితే చెప్పలేదు....పోనీ అలా ఊళ్ళోకి వెళ్ళి రాకూడదూ కాసేపు? తోస్తుంది." అంది అన్నపూర్ణ నవ్వుతెచ్చి పెట్టుకుంటూ.

ఇంతే మనగలడు? "నరే!" అని బయటికి నడిచాడు.

అప్పుడే పోస్టుమేను సుందరయ్య లాట్రీ టిక్కెట్లు రామ రాజు కందిస్తున్నాడు.

"మన సుందరయ్య ఉత్తరాలు తెచ్చినా తేకపోయినా, జగన్నాథం బావకి లాట్రీ టిక్కెట్లతేవటం మర్చిపోడు." అన్నాడు వారాయుడు నవ్వుతూ.

"శీనూ! ఈ లాట్రీ టిక్కెట్లు చూశావా! ఇది బీహారు లాట్రీ.... ఇది తగిలితే భవానికి ఒక టికెట్ కారితో పెళ్ళి. ఇది ఢిల్లీ లాట్రీ.... ఇది తగిలితే నీకు డిస్పెన్సరీ కట్టించవచ్చు. ఇది యు. పి. లాట్రీ.... ఇది తగిలితే...." అని ఇంకా ఏదో అనబోతున్నాడు రామరాజు.

"....చాల్లెవోయ్. ఇలాయయ్యా." అని విసురుగా అతని చేతుల్లోంచి లాట్రీ టిక్కెట్లు లాక్కుని తన జేబులో పెట్టుకున్నాడు జగన్నాథం.

ఆయన ముఖం ఎర్రగా కందిపోవటం చూశాడు శ్రీనివాస్.

జగన్నాథం జేబులు తడుముకొని, "ఒక్క టికెట్ అగు...." అని సుందరయ్యతో చెప్పి "అమ్మాయ్, భవానీ!" అని కేకపెట్టాడు.

భవాని వచ్చింది. "ఏమిటి నాన్నా!"

అన్నపూర్ణ

“వదిన్నదిగి ఓ నాలు రూపాయలు పట్టుకువచ్చి సుందరయ్య
యమ్మా!” అన్నాడు తలత్రిప్పి చూడకుండానే.

భవాని రోపలికి వెళ్ళి మరునిమిషంలో డబ్బుతో తిరిగి
వచ్చింది.

“వెళ్ళొస్తా మాష్టారూ!” అని సుందరయ్య డబ్బు తీసుకొని
వెళ్ళిపోయాడు.

అక్కడే విలబడి ఇదంతా చూశాడు శ్రీనివాస్.

రామరాజు అతనివైపు చూసి కళ్ళెగరేసి అర్థవంతంగా
నవ్వాడు.

“అలా ఊళ్ళోకి వెళ్ళొస్తా నన్నా!”

“త్వరగా వచ్చేయ్.” అన్నాడు జగన్నాథం పేకముక్క
ల్లోంచి తలెత్తకుండానే.

శ్రీనివాస్ మెట్టుదిగి వీధిలోకి నడిచాడు.

16 వీధి న గ్రామాలయం.

త్రుణపు మీద చేప్పడమే తీసింది రుక్మిణి. “నువ్వా శీనూ! రా
రోపలికి.” అని చిరునవ్వుతో ఆహ్వానించింది.

శ్రీనివాస్ రోపలికి వస్తూ అటూ యటూ చూశాడు. “ఏరీ?
బావగారులేరా?”

“జేరు. వెంకటాపురం వెళ్ళారు.... కూర్చో.”

“ఓహో! అయితే అన్నయ్యా. ఆయనా కలిపే వెళ్ళారన్న
మాట.” అన్నాడతను కూర్చుంటూ.

“లేదే! ఆయన ప్రొద్దున్న చీకటితోనే వెళ్ళారు. మధ్యాహ్నం
నికి రావచ్చు. అయితే సూర్యం కూడా వెళ్ళాడన్నమాట?”

“అలా అనడంకన్నా అన్నయ్య ఎప్పుడింట్లో ఉన్నాడు. అని
అడిగితే బావుంటుంది.”

రుక్మిణి మాట్లాడలేదు.

“రెండు రోజుల్నుంచి చూస్తున్నాను - ఒక్క ఐదునిమిషాలూ
విలబడి నాతో మాట్లాడతాడేమోనని. నా ఆశ తీరలేదు. పట్నం

నుంచి అసలెందుకు వచ్చానా అనిపిస్తోంది నాకు." అన్నాడతను నిరుత్సాహంగా.

రుక్మిణి ఉలక్కుండా పలక్కుండా కూర్చుంది.

"ఒక్కటడుగుతాను చెపుతావా అక్కయ్యా?"

"అడుగు బాబూ!" ఆమె కంఠం ఎందుకో వణికింది.

"అసలన్నయ్య మీ యింటికి వస్తున్నాడా?"

రుక్మిణి బలవంతంగా నవ్వింది. "బరేవాడివే! నీకా సందేహం ఏందుకు వచ్చింది?"

"ఆవేళ పట్నంలో కనిపించటమేకాని ఈ రెండుదోజుల్నుంచి బావగారు మా యింటికి రావటం నేను చూడలేదు. అఖిరికి ఈవేళ ప్రొద్దున్న వెళ్ళేటప్పుడు కూడా రాలేదు. నేను చెప్పేదాకా అన్నయ్య కూడా వెంకటాపురమే వెళ్ళాడని నీకు తెలియదు. ఇదంతా భూస్తుంటే.... వాళ్ళిద్దరి మధ్యా ఇంకా ఆ స్నేహం, ప్రేమ ఉన్నాయంటే నాకు నమ్మశక్యం కావటంలేదు."

రుక్మిణి తలత్రిప్పుకుని అంది, "చాలే. అనవసరమైన ఆలోచనలు పెట్టుకుని నీ బుర్ర పాడుచేసుకోకు. ఉద్యోగాల్లు చేసుకుంటున్నవాళ్ళు, ఎవరి బాధ్యతలు వాళ్ళకున్నాయి. ఎవరి వీలువిబట్టి వాళ్ళు పనులు చేసుకుంటారు. అంతమాత్రాన ప్రేమాభిమానాలు ఎక్కడికి పోతాయి?"

ఆమెవై పే దీర్ఘంగా చూస్తూందిపోయాడు శ్రీనివాస్.

ఆ మౌనం భయంకరమేక తలయెత్తి చూసి చిన్నగా నవ్వింది రుక్మిణి. "కబుర్లలోనడి మరిచాను. మంచివీళ్ళు కావాలా?"

"వద్దు."

"ఉండు, కొంచెం కాఫీపెట్టి వస్తాను."

"ఉత్తకాఫీయేనా? అన్నం పెడతావనుకున్నాను." అని నవ్వాడతను.

"ఆంతకన్నానా? అలాగే తిను ఎన్నాళ్ళయిందో తిని." అందామె వాత్సల్యంతో.

ఇంతలో "అమ్మగారూ!" అని బయట ఎవరో పిలిచారు. రుక్మిణి వెళ్ళి మరునిమిషంలో వెనక్కి వచ్చింది. అల్మారాలోని

అన్నపూర్ణ

దబ్బు తీసుకువెళ్ళి వచ్చిన మనిషికిచ్చి వీధితలుపు దగ్గరగావేసి తిరిగి వచ్చింది.

అమె చేతుల్లోని రంగురంగుల కాగితాలు చూసి సంగతి గుర్తించాడు శ్రీనివాస్.

అమె తిన్నగా నవ్వింది. “లాట్రీ టికెట్లు.” అంది.

“మైగాడ్! నీకూ లాట్రీపిచ్చి పట్టిందా?” అన్నాడతను ఆశ్చర్యంతో తల మునకలవుతూ.

“నాక్కాదు శీనూ! మామగారికి.... సుందరయ్య మీ నాన్న గారికివ్వటం చూశావామే?”

“అః! నాల్గు టికెట్లొచ్చాడు. మరి మామయ్యగారక్కడే ఉన్నారు. ఆయనకివ్వక తెచ్చి వీకిచ్చాడేమిటి?”

“దబ్బు లిచ్చేదాన్ని నేనిక్కడన్నానుగా. అందుకని. సుందరయ్య తిన్నగా ఇక్కడికే వచ్చి ఇస్తాడు. మీ నాన్నగారు కొనటం అక్కడంతా బహిరంగంగా చూస్తారు.... మా మామగారు చాటుగా నాచేత కొనిపించుకుంటారు. అంతే తేడా.”

“వీళ్ళకి వయస్సులో లాట్రీ పిచ్చేమిటి?”

రుక్మిణి పేలవంగా నవ్వింది. “అదృష్టం కలిసొస్తే లక్షలు లక్షలు కలిసొస్తాయని ఆశ.”

“ఛ! ఇంత లోకానుభవం ఉంది. ఒకరికి చెప్పవల్సిన వాళ్ళు. వీళ్ళకే ఇంత డబ్బాక ఉంటే....”

“వాళ్ళదేముంది శీనూ! మహాఅయితే నెలకి పదో పదిహేనో వాళ్ళ పెన్షన్ దబ్బు ఖర్చుపెట్టుకుంటున్నారనుకోవచ్చు. రిటయరై పోయాక, ఏమీ తోచక ఇలాంటి చిల్లర ఖర్చు చేస్తున్నారని చూసి చూడనట్టారుకోవచ్చు. మా శేషు, మీ జగ్గు దబ్బులడిగినట్టే అనుకొని సరిపెట్టకోవచ్చు. కాని, తమ జీవితమంటూ ఏర్పాటు చేసుకోవాల్సిన వాళ్ళు. జీవితంలో ఎంతో ముందుకు వెళ్ళవల్సినవాళ్ళు దురాశతో కూడని పనులు చేస్తుంటే, ఉన్నదబ్బు తగలబెడుతుంటే పేమనాలి! లేనిపోని బాధలు తెచ్చిపెడుతుంటే ఎలా భరించాలి? వాళ్ళకి మతి పోయిందనుకోవాలా? అజ్ఞానమనుకోవాలా?”

రుక్మిణి ఆవేశం చూసేసరికి శ్రీనివాస్ వెలతెలబోయాడు.

ఏదో నోరు జారినదానిలా కంగారుగా చూపిందామె. అతని చూపుల్ని తప్పించుకోవటానికన్నట్టు ఆల్మారా దగ్గరికి వెళ్ళింది. లాట్రీ బిక్కెట్లు అక్కడ పెట్టి ఏదో సామాను నర్దుతూ నిలబడిపోయింది.

“ఎవరి గురించక్కయ్యా- నువ్వంటున్నది?” అన్నాడతను దిదానంగా.

“ఫలానా వారని కాదు. లోకంలో వింటున్నదీ కంటున్నదీ చెపుతున్నాను.”

“అమె మాటలు తడబడటం ఆతడు గుర్తించాడు. “నానుంచి నువ్వేదో దాస్తున్నావు?”

“బలేవడివే! నీనుంచి దాచటం ఎందుకు?” అని నవ్వేయబోయింది ఆమె.

అతను లేచి ఆమె దగ్గరగా వచ్చాడు. “చూడక్కయ్యా! నేనింకా చిన్నప్పటి శీమననే అనుకుంటున్నావా బెలిపించి మరిపించటానికి! నువ్వు నోటితో చెప్పలేకపోతున్నది.... నీ కళ్ళు చెపుతున్నాయి. నన్నిలా నడిగ్గంలో పెట్టక విజం చెప్పు! ఎవరడి? డబ్బా శతో బాధపెడుతున్నా రంటున్నావు- ఎవర్ని బాధపెడుతున్నాడు?”

ఆమె తల త్రిప్పుకుంటూ అంది. “ఏంలేదు శీమా! నందర్నం వచ్చి మాట వరసకన్నాను.”

“మనసులో ఏదో బాధ లేనిదే మాట వరసకూడా నువ్వు నోరు జారవు.... నువ్వు చెప్పకపోయినా కొంత కళ్ళతో చూసాను. చెవులతో విన్నాను.” అని ఓ క్షణం ఆగాడతను.

రుక్మిణి కంగారుగా చూసింది. “ఏమిటి?”

“మొన్న సుశీల వచ్చింది. వందరూపాయలు పట్టుకు వెళ్ళింది....”

“అదే. వాళ్ళాయన ఏదో హైద్రాబాదు ఇంటర్వ్యూకి వెళ్ళారట....”

అతని ముఖం జేవురించింది. “ఇంటర్వ్యూకి కాదు, రేసులికి.”

“ఆ సంగతి నీకు తెలుసా?” అంది రుక్మిణి అప్రయత్నంగా.

ఈమాటాశ్చర్య పోవటం అతని వంతయింది. “అంటే, మీ అందరికీ తెలుసన్న మాట?”

అన్నపూర్ణ

“అందర్కీ తెలియదు. నాకు, అన్నపూర్ణకి, మీ బావగారికి తెల్సు....”

“మీ బావ లండన్ కారేమిటోయ్—రేసుగ్లో డబ్బు తెగబట్టు పెడుతున్నాడు—అని హైదరాబాద్ వెళ్ళొచ్చిన మా ప్రెండు అడిగాడు. వివరాలు చెప్పమన్నాను. శంకరంగారి ఇంటర్వ్యూల మన కార్యం స్పష్టంగా చెప్పాడు. ఈ సంగతి ఇక్కడెవరికీ తెలియదనుకుంటున్నానింత వరకు.”

“మీ బావకి ఎవరో ఇలాగే చెప్పారు. ఉండబట్టలేక నేను మీ వదినతో చెప్పాను.....శంకరంతో పోలిస్తే మీ పెద్దబావ వెయ్యి రెట్లు నయం. పండగలకి పిల్చినా అత్తారింటికి రాడు. భర్తవివి కూడా అస్తమానం పంపించడు. ఉద్యోగం లేకపోయినా శంకరానికి మేనరికమని సుశీల నిచ్చారు. కట్నం పుచ్చుకో లేదన్న పేరేకాని... అంతకి పదింతలు వసూలు చేస్తున్నా దీప్పుడు.”

“అంటే, ఇది మొదటి సారి కాదన్న మాట?”

“మొదటి సారా! నయం. పదోసారో పదిహేనోసారో.”

“వదిన అమ్మతో ఎందుకు చెప్పలేదు?”

“చెప్పి ప్రయోజన మేముంది బాబూ! ఆడవడుచుకి దబ్బివ్వటానికిష్టం లేక అలా కల్పించి చెప్పతోందని మీ అమ్మగారపార్థం చేసుకుంటారు కూడా. అందుకే ఆ బాధంతా తనే పడుతోంది అన్నపూర్ణ.”

“ఇలా ఎంత కాలం? దీనికి అంతంటూ లేదా?”

రుక్మిణి గాఢంగా నిట్టూర్చింది. “దీనికి కాలమొక్కటే జవాబు చెప్పాలి.”

“కాలం! చేతకాని పాళ్ళనే మాటది.”

“ఒక విధంగా మంచి మనస్సున్న వాళ్ళని లోకంలో అలాగే అంటారేమో శీనూ!” అంది రుక్మిణి ఏదో ఆలోచిస్తూ.

మంచి మనస్సున్నది మనల్ని మనం మంటల్లో దగ్ధం చేసుకోటానిక్కాదక్కయ్యా! తప్పు తోవన వెడుతున్న వాళ్ళని మంచిదారిన పెట్టటానికి, ఒక విధంగా అది మన బాధ్యత కూడా.”

“అది నువ్వనుకున్నంత సుఖవూ కాదు, సాధ్యమూకాదు.”

“ఎందుక్కాదు?” అదే తీవ్రస్వరంతో అడిగాడతను.

ఒక్క క్షణం ఆగి, “మీ నాన్నగారి చేత లాట్రీలు మాన్పించ గలవా?” అని అడిగింది రుక్మిణి నెమ్మదిగా.

శ్రీనివాస్ తెల్లబోయాడు. అతనికి వెంటనే జవాబు దొరకలేదు.

“లాట్రీ అనేది ఒక చాన్స్! లక్షమందిలో ఒక్కడిని అదృష్టం వరిస్తుంది. ఒక విధంగా లక్షమంది దగ్గర డబ్బు వసూలు చేసి ఒక్కడికి ఘట్ట చెపుతున్నారని అర్థం. ఇదంతా మీ నాన్నగారికి, మా మామయ్యగారికి తెలియదంటావా? తెచ్చు....అలా ఆశపడటం ఒక బలహీనత అని కూడా వాళ్ళకి తెచ్చు. లాట్రీల మీద ఖర్చుపెట్టే డబ్బుపెట్టి ఏ పళ్ళో, టానిక్కో కోనుక్కోమని మనం అనొచ్చు... అది వాళ్ళకి రుచిస్తుందా? ఇకనుంచి కొనటం మానేస్తారా? ఉహం! ఇప్పుడు రిటయిరై పోయారు కనుక....నంపాదన లేదు కనుక మనం డబ్బివ్వటానికి ముఖం చూసుకుంటున్నామని అపార్థం చేసు కుంటారు? అందుకనే నోర్మాసుకొని ఊరుకోవటం తప్పటం లేదు.”

“సరే. నాన్నగారి సంగతి వదిలెయ్. అదేం పెద్ద సీరియస్ విషయం కాదు. కానీ, శంకరం సంగతి అలాకాదే.....వందలకి వందలు తగలేస్తున్నాడు.” అన్నాడతను తన వాదనని సమర్థించు కుంటూ.

“లేదు శిశూ! అతని వాదం కూడా అదే. అదృష్టం కలి సొస్తే రేసుల్లో లక్షలు తగులుతాయని; ఒక్కొక్కరిది ఒక్కొక్క పద్ధతి. వీళ్ళందరికీ కావల్సింది కష్ట పడకుండా వచ్చే డబ్బు. దానికో చక్కని పేరు అదృష్టం.” అని విషాదంగా నవ్వింది రుక్మిణి.

శ్రీనివాస్ ముఖం జేవురించింది. “వాళ్ళకంత డబ్బెక్కువగా ఉంటే అలాగే వాళ్ళ డబ్బు పెట్టి అదృష్టాన్ని పరీక్షించుకోమను. ఇలా మాటి మాటికి పుట్టింటి వాళ్ళ ప్రాణాలు తీయటం ఎందుకు? అమ్మ అపార్థం చేసుకుంటుందని ఎంత కాలం అన్నయ్యా వదినా ఈ బాధ పడతారు? పగలంతా బ్యాంకులోను సాయంత్రం షాహు

కారు కొద్దోను అన్నయ్య రెక్కలు ముక్కలు చేసుకుంటున్నాడే!
ఇలాంటి దారుణాన్ని భరించటావితేనా? ఇదెక్కడి న్యాయం?”

రుక్మిణి పలకలేదు.

“మాట్లాడ వేమక్కయ్యా!”

“నేనేం చెప్పను బాబూ! కొన్ని ప్రశ్నలకి జవాబులుండవు...
అంతే!” అందామె విస్పృహగా.

“అదేం మాటక్కయ్యా! వదిన చెప్పలేకపోతే పోనీ. మరి
అన్నయ్య చెప్పొచ్చుగా? శంకరం విషయం అన్నయ్యకి తెలియదా?”

“తెల్పు. తెల్పినా ప్రయోజన మేముంది?”

శ్రీనివాస్ విర్హంత పోయాడు. “ఇదెక్కడి వేదాతం
అక్కయ్యా! తను కష్టపడి సంపాదిస్తున్న డబ్బు ఎవరో అన్యాయంగా
లాక్కుపోతుంటే భరించి ఉరుకోవాలా? ఇదేనా మంచి
తనమంటే? ఈ మంచి తనానికి అసలర్థముందా?”

“ఆవేశ పడకు శీనూ! అలాంటి సందర్భమైస్తే....ఇంత
కన్నా ఎక్కువ బాధనే నువ్వు తలకెత్తు కుంటావు.” అందామె
రేపు వేయకుండా చూస్తూ.

అతని ఆవేశం ఇంకా తగ్గలేదు. “లేదు. అలా ఎప్పటికీ
చేయను. ఇలాంటి చేతకాని మంచితనం కన్నా....ఎప్పటికోప్పటికీ
పనికి వచ్చే స్వార్థం నయం.”

“మీ అన్నయ్య విషయంలో కూడా అలాగే ఉండగలవా
నువ్వు?....”

శ్రీనివాస్ ఉలిక్కి పడ్డాడు. అమె వైపు సూటిగా చూసాడు.
రుక్మిణి ముఖం తెల్లగా పారిపోయింది. గది గబా వంటింటి
వైపు వెళ్ళిపోతోంది. చటుక్కున ఆమెకడ్డం వచ్చాడతను-“ఎమి
టక్కయ్యా నువ్వనేది!”

“ఏం లేదు బాబూ! ఏం లేదు....” అందామె తల దించు
కుంటూ.

తటాలున ఆమె చేతులు పట్టుకున్నాడు శ్రీనివాస్. “నేను
బాధ పడతానని ఏదో దాచిపెడుతున్నావు.”

తన చేతులు గబుక్కున లాక్కుని వెనుతిరిగింది రుక్మిణి.

“నేనేం దాచటం లేదు... అన్నం తింటానన్నావు—రా పెడతాను.”
అని కదల బోయిందామె.

ఎంత దాచుకున్నా ఆమె గొంతులో సుడులు తిరుగుతున్న ఉద్యేగాన్ని అతను గుర్తించాడు. “నేనింత పరాయి వాడినయిపోతావనుకోలేదు.”

గబుక్కున అతని వైపు తిరిగిందామె. “అంత నిష్ఠూరం భరించలేను బాబూ! నువ్వు నాకెప్పుడూ పరాయి వాడివి కాదు. మార్యాన్ని, విన్ను ఎప్పుడూ సొంత తమ్ముళ్ళల్లా చూసుకున్నాను. అందుకనే, నాకీ ఆవేదన.” ఆమె కళ్ళల్లో నీళ్ళు తిరిగాయి.

“అయితే, నీ ఆవేదన నన్ను అర్థం చేసుకోనీ. ఆ నిజమేమిటో నన్ను తెల్పుకోనీ.”

“నన్నెంత చిక్కుల్లో పెట్టావు శీనూ!” అందామె బాధగా తల వట్టుకుంటూ.

శ్రీనివాస్ ముఖం జేపురించింది. “పోనీ, నానుంచి ఎందుకు దాచాలను కుంటున్నావో అదయినా చెప్పగలవా?”

ఆమె సజల నేత్రాలతో అతని వైపు చూసింది. “ఎవ్వరికీ చెప్పవద్దని అన్నపూర్ణ నా దగ్గర మాట తీసుకుంది.”

శ్రీనివాస్ ముఖం తెల్లగా పారిపోయింది. “అంటే: నాక్కూడానా? మీ అందరికీ నేనింత కాని వాడినయి పోయానా?”

ఆమె చీర చెంగుకి కళ్ళొత్తుకుంది. “కడుపు చించుకుంటే లాళ్ళమీద పడుతుంది బాబూ! ఆమె సమస్య ఒకళ్ళు పరిష్కరించ గలిగేది కాదు.మనం చేయగలిగిందల్లా ఆమె గౌరవం కాపాడటమే. నీ మనస్సు కూడా అకాంతి పాలవటం తప్ప నువ్విప్పుడు తెల్పుకొని ప్రయోజనం లేదు.”

“ఈ సందిగ్ధావస్థ కన్నా ఆ అకాంతి మేల. చెప్పు: ఏదీ దాచకుండా నాతో చెప్పు!”

“ఎలా చెప్పను శీనూ! ఏమని చెప్పను? నా నోటితోనే మీకీ విషయం చెప్పాల్సి వస్తుందని ఎప్పుడూ అనుకో లేదు” అందామె గాఢదిక స్వరంతో.

శ్రీనివాస్ నిశ్చలంగా చూశాడు. “చూడక్కయ్యా! వదినా

అన్నయ్యా నాకు తల్లి తండ్రి లాంటి వాళ్ళు. వదిన సహకారమే లేకపోతే, నా చదువు ఇంతవరకు సాగేది కాదు. నా జీవితంలో మా అమ్మ కన్నా ఆమెకెక్కువ ఋణపడి ఉన్నాను. ఆమె సుఖాలు పంచుకోవటం మాత్రమేనా నా సాకు? ఆమె కష్టాలు పంచుకోవటం నా బాధ్యత కాదా?"

"కాదని ఎవరంటారు బాబూ! ఆ సమయం వచ్చినప్పుడు ఆమె కోరకుండానే నువ్వా బాధ్యత స్వీకరిస్తావు. ఆ నమ్మకం నాకెప్పుడూ ఉంది."

"అయితే, నీకింకా నాతో చెప్పటానికి సందేహమేమిటి?"

"లేదు. చెప్తాను. తప్పకుండా చెబుతాను. నీ చదువు ముందు కానీ....ఆ తర్వాత"

"నాకా సంగతి తెలియటం వల్ల వదిన కష్టకారం జరుగుతుందని నీకనిపిస్తే నాకు చెప్పొద్దులే అక్కయ్యా!"

రుక్మిణి ముఖం మ్లానమయింది. "నువ్వెంత నిఘారంగా మాట్లాడుతున్నా నీ మనస్సు బాధ పెట్టే సంగతి చెప్పలేక పోతున్నాను బాబూ!"

"ఇంతకన్న వేరే బాధ ఏముంది?" అన్నాడతను కుర్చీలో కూలిబడి రెండు చేతుల మధ్యా తల దూర్చుకుని.

కొన్ని క్షణాల పాటు అతని వైపు దీర్ఘంగా చూస్తుంది పోయింది రుక్మిణి. "సరే, ఇంతవరకు వచ్చాక....ఇక నీనుంచి దాచి కూడా ప్రయోజనం లేదు...."అంటూ అల్మారా దగ్గరికి వెళ్ళింది. తాళం చెవులు తీసుకుంది. పెట్టె తెరిచి ఒక చిన్న గుడ్డ మూట తెచ్చింది. "చూడు."

ఆ మూటలోని నగలు చూసాడు శ్రీనివాస్. "ఏమిటివి?"

"ఈ నగలు గుర్తు పట్టగలిగా?"

"వదిన....వదిన నగల్లా ఉన్నాయి." అన్నాడతను అశ్చర్య పోతూ.

"వదిన నగల్లా ఉండటం కాదు, మీ వదిన నగలే! ఒక్కొక్క నగే తాకట్టు పెట్టి డబ్బు తెప్పించింది అన్నపూర్ణ."

“నీ దగ్గర తాకట్టు పెట్టిందా?” అతని పెదవులు పొడారి పోయాయి.

“ఒక విధంగా అంతే అనుకోవాలి. మార్వాడీ కొట్లో పెడితే చివరికి నగలు దక్కకుండా పోతాయని అమెక్కావల్సి నప్పుడల్లా ఆ డబ్బు నేనే ఇస్తున్నాను. నేను తెమ్మన్నప్పుడల్లా మీ బావ నోటు రాసో, బ్యాంకులో అప్పు తీసుకొనో తెస్తున్నారు....అయినా, మాకు మాత్రం అప్పెంతకాలం దొరుకుతుంది? అప్పు దొరికినా ఆలశ్యమయిన కొద్దీ అసల్ని వడ్డీలు మింగేస్తాయి. అన్నపూర్ణ నగలు కాపాడటం ఒక బాధ్యత, అమె గౌరవం కాపాడటం మరో బాధ్యత. రెంటి మధ్యా నలిగిపోతున్నాము మేము.”

“ఇన్ని నగలు తాకట్టుపెట్టాల్సినంత డబ్బువసరాలేమున్నాయి?”

“పరిస్థితు లెల్లకాలం ఒక్కలా ఉండవుగా బాబూ!....భారవి పెళ్ళికి ఇంటి మీద తెచ్చిన అప్పు ఇంకా తీరలేదు. పొలం మీద అప్పు తెస్తేనే కాని....”

“....నాకు తెల్పు? ఆ డబ్బుతోనే పట్నంలో మా చదువులు సాగుతున్నాయని.”

“అన్నీ సవ్యంగా ఉంటే, ఆ అప్పు తీర్చటం కష్టమేమీకాదు. సుశీల పెళ్ళి చేయటం, ఆ వెంటనే మీ నాన్నగారు టియరవ్వటం, మరో మూల ఆకాశాన్నంటే ధరలు....అదాయం తరిగి పోవటం-ఖర్చులు పెరిగిపోవటం-పాపం! సూర్యం చాలా అవస్థలు పడ్డాడు. అందుకనే షాహుకారు కొట్లో పార్ట్ టైమ్ పనికి చేరాడు. మరి కొన్నాళ్ళు ఓర్చుకొని ఉంటే అతని శ్రమ ఫలించేది. నేడో రేపో నువ్వు చేతి కంది వచ్చేవాడివి. ఇక నుంచి బాధలు తప్పేవి.”

“ఏమయింది?” శ్రీనివాస్ ఆతృతగా అడిగాడు.

“నీకు తెల్పుగా—మీ బావగారూ, సూర్యం ఎంత ప్రాణ స్నేహంగా ఉంటారో. తన కష్ట సుఖాలన్నీ మా దగ్గర చెప్పుకుంటాడు కదా. మా సలహా తీసుకొందే ఒక్కడుగయినా ముందుకు వేసేవాడు కాదు కదా.”

“అవును. ఏం చేసాడు?”

“ఓ సారి మీ బావకి జ్వరం వచ్చింది. ఆయన వారంరోజు

అన్నపూర్ణ

అపీసుకి వెళ్ళలేదు. ఒంటరి వాణ్ని చూసి గణపతి వల వేశాడు. తన విషవలయంలోకి లాక్కున్నాడు."

"గణపతి అంటే అన్నయ్యతో వాళ్ళ ద్యాంకులో పనిచేస్తాడు. అతనేనా?"

"అవును, అతనే. ఎన్నో రోజులుగా సూర్యం ఒంటిగా ఎప్పుడు దొరుకుతాడా అని కాచుకొని ఉన్నాడు కాబోలు! మీ బావ గారు వెంటలేనప్పుడు ఈ అమాయకుడు దొంగిపోయాడు. ఆ వారం లోనే సూర్యం బుర్ర పూర్తిగా సాడు చేసేసాడు గణపతి."

"ఏమయింది?"

"ఇంకా నీకర్థం కలేదా? మీ అన్నయ్య దబ్బు పెట్టి పేకాట ఆడుతున్నాడయ్యా బాబూ!" అంది రుక్మిణి చేత్తో తల మొత్తుకుంటూ.

శ్రీనివాస్ కి షాక్ తగిలినట్టయింది.

"యింటి అరుగుల మీద పేకాట జరుగుతోంది. అది పెద్ద వాళ్ళు.... కాలక్షేపం కోసం చేస్తున్న పని. కానీ, రాత్రి ప్రొద్దు పోయే దాకా వెంకటాపురంలో రహస్యంగా పేకాడి ఒక్కడూ వస్తున్నాడు సూర్యం. అంతా అతనేదో కష్టపడి పని చేసుకుంటున్నాడనుకుంటున్నారు. కానీ, పగలు వదిన కష్టాన్ని రాత్రివేళ బుగ్గిలో పోస్తున్నాడని ఎవర్కీ తెలియదు."

నోట మాట రాక శిలావ్రతిమలా ఉండిపోయాడు శ్రీనివాస్.

"ఇప్పుడు చెప్పు?.... తన కష్టార్థికాన్ని తానే మూర్ఖంగా మంట పెట్టుకుంటున్న మీ అన్నయ్య శంకరాని కేమని నలహా యివ్వగలడు? తన భర్త వ్యసన పడుడయినప్పుడు.... నీ భర్త తప్పు చేస్తున్నాడే వని సుశీలని అన్నపూర్ణ అడగగలదా? ఈ పరిస్థితిలో మీ వదిన ఏం చేయాలో నువ్వే చెప్పు శీమా?"

శ్రీనివాస్ ముఖం తెల్లగా పారిపోయింది.

రుక్మిణి నగలన్నీ మళ్ళీ గుడ్డలో మూట కట్టింది. తీసుకువెళ్ళి పెట్టెలో పెట్టి తాళం వేసి వచ్చింది. శ్రీనివాస్ ప్రక్కన కుర్చీలో కూర్చుంది. "బాధ పడకు బాబూ!" అంది నెమ్మదిగా.

"అన్నయ్య ఇలా ఆయిపోయాడంటే నమ్మ లేకుండా ఉన్నాను." అన్నాడతను గద్గద కంఠంతో.

“మొదట్లో అన్నపూర్ణ. నేను కూడ నమ్మలేదు....కానీ, నెల నెలా జీతం తక్కువ తెచ్చి యిస్తుంటే ఇంక నమ్మకుండా ఎలా ఉంటాము?”

“బావ చెప్పినా....”

రుక్మిణి కళ్ళొత్తుకొని పేలవంగా నవ్వింది. “మీ నాన్నగారికి లాట్రీలు, మీ బావకి రేసులు. పేకాట కూడా అదృష్టం పరీక్షించు కోటానికో మార్గమంటాడు మీ అన్నయ్య. ఎప్పుడో ఒక్కసారిగా కల్పొస్తుందట. ఒక్కొక్కరికి ఒక్కో రకం పిచ్చి! నువ్వన్నట్టు మీ నాన్నగారి లాట్రీల విషయం పెద్ద సమస్య కాదు. శంకరం సంపాదించటం లేదు కనుక అతనికి డబ్బు విలువ తెలియదని సరి పెట్టుకుందాం. మరి, తను కష్టపడి సంపాదిస్తుండి కూడా సూర్యం ఇలాంటి వ్యసనానికి రోనయ్యాడంటే ఏమనుకోవాలి? కేవలం మన దురదృష్టం. అంతే!”

శ్రీనివాస్ నేల చూపులు చూస్తూ ఉండిపోయాడు.

“ముందు నాల్గు రోజులు డబ్బు వచ్చింది. మళ్ళీ ఆరాగే ఓ రోజున వస్తుందంటాడు సూర్యం. అదంతా వీలాంటి వాళ్ళకి డబ్బు మీద ఆశ కలిగించటానికి గణపతి లాంటి వాళ్ళు చేసే పన్నాగం.... పోయిందేదో పోయింది. ఇక నుంచయినా ఆ తప్పు దారి వదిలి పెట్టు-అని మీ బావ ఎంతో చెప్పారు. గణపతి ప్నేహం పట్టాకనే అప్పలరాజు లంచాలు పుచ్చుకొని పట్టుబడి జైలు పాలయ్యాడు. బ్రహ్మానందం పుట్టింటి నుంచి డబ్బు తెమ్మని పెళ్ళాన్ని చావగొడు తుంటే అవిగా డెబ్బల బాధ పడలేక ఆ పుట్టింట్లోనే ఉండిపోయింది. ఇలా ఎంతో మంది ఎన్నో విధాల పేకాట వ్యసనంలో పడ్డాక నాశన మైపోయారు. వాళ్ళ కుటుంబాలు వీధిన పడిపోయాయి. పెళ్ళాం బిడ్డలు ఆకలి బాధతో మలమల మాడి పోతున్నారు. అవన్నీ సూర్యానికి గుర్తు చేసారు మీ బావ. ఉన్న దానితో తృప్తిపడని భార్య ఉందంటే-నువ్విలా పేరాళ పడబానికయినా అర్థముంది. అన్నపూర్ణ అలాంటి ఇల్లాలు కాదురా. ఆమె కంట పీరు చిందితే మీ యింటికి జయం కాదరా-అని చిలక్కు-చెప్పినట్టు చెప్పారు. బ్రతి మాలారు, బామాలారు. అఖిరికి ఎందుకూ కొరగకుండా పోతావు

రా-అని భయపెట్టేరు. తన స్నేహాన్ని త్రెంచేసుకుంటానని బెదిరించాడు. వ్వు! ఆయన ప్రయత్నాలన్నీ వృధా అయిపోయాయి బాబూ! ఆయన ప్రార్థనలు, బోధనలు, బెదిరింపులు, ఏవీ అతని తల కెక్కలేదు.... ఎప్పుడో వందలకి వందలు డబ్బు సంపాదించి అప్పులన్నీ తీర్చివెయ్యవచ్చును కుంటున్నాడే కాని.... ఇప్పుడు కట్టుకున్న భార్యని విప్పుల్లో నిలబెడు తున్నానని అతనెక్కడా గుర్తించే స్థితిలో లేడు. పోయిన డబ్బు రాబట్టుకోవాలన్న తపనే కాని, ఇంకా ఇంకా డబ్బు పోతోందన్న స్పృహ, జ్ఞానం లేకుండా పోయింది. పూర్తిగా మూర్ఖుడై పోయాడు బాబూ!”

శ్రీనివాస్ ముఖంలో కళాకాంతే లేవు.

“మీ అన్నయ్య మా యింటి గుమ్మం తొక్కి....నాతో మాట్లాడి ఆరునెల్లయింది శీనూ!” అంది రుక్మిణి కళ్ళ పీళ్ళు పెట్టుకుంటూ.

“అక్కయ్యా....”

“అందుక్కడా నేను బాధపడను బాబూ! మనమంతా అన్న పూర్ణ తర్వాతి వాళ్ళమే. ఇంటికి రావాలి కనుక రావటం, తినాలి కనుక నాలు మెతుకులు తినటం, అఫీసుపని, కొట్లోపని, ఆపేక్కాట.... ఆ స్నేహాలు, ఇదే అతనికి జీవిత స్తైర్యపోయింది కాని, కట్టుకున్న భార్యతో మనసిచ్చి ఒక్క ముక్క మాట్లాడాలని - ఈ సంసారం ఈదటాని కామె ఎన్నో అవస్థలు పడుతోందని అతను గుర్తించటం లేదు. పిల్లల్ని దగ్గరకి తీయటంలేదు. స్నేహితులతో మంచీ మాటా లేదు. నవవీతంలాంటి అతని మనస్సు ఇప్పుడిలా పాషాణం అయి పోయింది. ఎప్పటికి మనలో పడతాడో అర్థం కావటంలేదు....అదే నా బాధ.”

“....నా కివేవీ తెలియ వక్కయ్యా!” అన్నాడు శ్రీనివాస్ గద్గడ కంఠంతో. అతని కళ్ళల్లోనూ పీళ్ళు చిందాయి.

“పిచ్చివాడా! ఇవి తెల్పుకోక పోవటం సీతప్పా?....అసలు వీకిదంతా చెప్పానని తెలిస్తే అన్నపూర్ణ ఎంతో నొచ్చుకుంటుంది. చెప్పేదాకా నన్నూపిరి తీసుకోనిచ్చావు కాదు. అనవసరంగా నిన్ను బాధపెట్టిందాన్నయ్యాను, ఆమెకిచ్చినమాట తప్పినందాన్నీ అయ్యాను.”

“ఇప్పుడేం చేయాలి?....” తనలో తను గొణక్కుంటున్నట్లు అన్నాడతను.

“ఏం చేయగలం? హనమేం చేయగలం? అతనేమన్నా చిన్న పిల్లాడా చెప్పిరించి చెప్పటానికి? స్నేహంతో, చనువుతో మీ బానగారు చేసిన ప్రయత్నాలు వృథా అయిపోయాయి. అన్నపూర్ణ ప్రార్థనలు, కన్నీళ్ళు నిష్ప్రయోజనాలయ్యాయి.... ఇంట్లో ఎవరు తప్పుచేసినా సరిదిద్దొచ్చు, నచ్చచెప్పొచ్చు. ఇంటిపెద్దే తప్పుదారిని నడిస్తే ఎవరేం చెప్పగలరు? ఇంటిపరువు ఎక్కడ బజారున పడిపోతుందో అని ప్రాణాలు అరచేతబెట్టుకొని బ్రతుకుతోంది ఆ పిచ్చితల్లి. ఎప్పుడూ చిరునవ్వులు చిందే ఆమె ముఖమే చూస్తున్నారు కాని.... ఆమె గుండెల్లో అగ్నిపర్వతాలు బ్రద్దలవుతున్నాయని ఎవ్వరికీ తెలియదు. అందుకనే, నేనన్నది.... ఆమె సమస్యని కాలమొక్కటే పరిష్కరించాలని.”

ఆతను చేతులతో ముఖం కప్పుకున్నాడు.

రుక్మిణి లేచి వచ్చింది. ఆతని తలమీద చేయిపేసింది. “బాబు పడకు శీను బాబూ!.... నువ్వే అన్నావు—అన్నపూర్ణ నీ తల్లిలాంటిదని. ఏదో ఒకరోజున ఆ తల్లికష్టాలు నీవల్లనే గట్టెక్కుతాయేమో?”

శ్రీనివాస్ తలయెత్తాడు. కన్నీళ్ళతో అతనిముఖం కళావీహీనమై ఉంది.

“నిన్నీస్థితిలో ఎవరయినా చూస్తే బావుండదు. లేచి ముఖం కడుక్కో.”

ఆతనింకా అలాగే కూర్చుండి పోయాడు.

“తలుపు వేసొస్తాను....” అని వాకిట్లోకి వచ్చి, తలుపు ప్రక్కన గోడకు బల్లిలా అంటుకుపోయిన భవానిని చూసి నిర్భాంత పోయింది రుక్మిణి. “భవానీ!”

“అక్కయ్యా!....” అంటూ రుక్మిణిని కావలించుకొని బావురుముంది భవాని.

“ఏమిటి? ఎందుకేడుస్తున్నావు?....” అని కంగారుగా అడిగింది రుక్మిణి.

శ్రీనివాస్ గబగబా లేచి వచ్చాడు. “భవానీ! ఎందుకే? ఏమయింది?” అని ఆత్రుతగా అడిగాడు.

వెక్కునాపుకుంటూ, “అక్కయ్య నీతో చెప్పిందంతా విన్నా నన్నయ్యా!” అంది భవానీ.

ఇద్దరూ తెల్లబోయారు.

“ఛ! ఎంత పొరపాటయిపోయింది! నే నింక అన్నపూర్ణ ముఖం ఎలా చూడను?” అంది రుక్మిణి నొచ్చుకుంటూ.

“అసలు నువ్వెందుకు వచ్చావిక్కడికి?” అని అడిగాడు శ్రీనివాస్ విసుగ్గా.

“పార్వతి వాళ్ళింటికి వెళ్లాను. తిరిగివస్తూ అక్కయ్యని చూడాలనిపించి ఇటువచ్చాను. మీ మాటలు వినిపించాయి లోపలికి రావటానికి నాకు కాళ్ళాడలేదు.” అంది భవానీ కళ్ళు తుడుచుకుంటూ.

“ఛ! తలుపులు తీసి ఉన్నాయన్న స్పృహలేకపోయింది నాకు. ఇంకెవరైనా పనివుంటే ఎంత అప్రతిష్ట! అన్నపూర్ణ నన్నెంత అసహ్యించుకొనేది! ఈ వేళేమిటో నాకు పూర్తిగా మతిపోయింది. నీతో ఈవిషయం చెప్పటమే ఒకపెద్ద పొరపాటయింది శీనూ!” అంది రుక్మిణి.

“నీకు మాట తెప్పించనులే అక్కయ్యా! ఈ బాధంతా ఇక్కడే దిగమ్రింగి వెళ్ళిపోతానులే!” అంది భవానీ ముఖం తుడుచుకుంటూ.

“ఒక విధంగా నువ్వీ సంగతిచెప్పి నాకళ్ళు ఇప్పుడే తెరిపించావు అక్కయ్యా!” అన్నాడు శ్రీనివాస్ ఏదో ఆలోచిస్తూ.

రుక్మిణి ఆయోమయంగా చూసింది.

“చెల్లాయి, నేనూ చేతనయితే వదినబాధ తగ్గించటానికి ప్రయత్నిస్తాము. అంతేకాని, ఆవిడ మనస్సు చిన్నబుచ్చుకొనే పనేదీ చేయం. ఈ సంగతి మా పెదవుల్ని దాటనివ్వం. నా మాటనమ్ము!” అని శ్రీనివాస్ భవానీవైపు చూసాడు.

రుక్మిణి చేతులు పట్టుకుంది భవానీ. “అవునక్కయ్యా! అది మా బాధ్యత కూడా.”

రుక్మిణి ముఖం జేబుపడింది.

అ మర్నాడు ప్రొద్దున్న సూర్యం బయటకు వెళ్ళబోతున్నవేళ.

“ఈవేళ మేము వెళ్ళిపోదామనుకుంటున్నాము అన్నయ్యా!”

అన్నాడు శ్రీనివాస్.

సూర్యం అన్నపూర్ణవైపు చూసి, “నువ్వు నాకు చెప్పలేదేం?” అని అడిగాడు.

అమె నోరు విప్పటానికి ముందే శ్రీనివాస్ అన్నాడు. “నేనింకా ఎవరికీ చెప్పలేదు. ముందు నీతోనే” అన్నాడు.

సూర్యం కంగారుగా అన్నాడు. “అదేమిటి? అప్పుడే వెళ్ళి పోవటం? ఇంకా భవానికి శలవులున్నాయిగా?....”

“నాకు చదుకోవాల్సిన పాఠాలున్నాయి అన్నయ్యా!” అంది భవాని తలదించుకుని.

“నాకూ ఇక్కడ తోచడంలేదు.....” అన్నాడు శ్రీనివాస్.

వాళ్ళిద్దర్నీ మార్చిమార్చి చురచురా చూసింది సునంద. కాని, నోరు విప్పి ఏమీ చెప్పలేకపోయింది.

ఓ క్షణం అగి, “సరే మీ యిష్టం.” అన్నాడు సూర్యం.

సైకిలు తీసుకొని వీధిలోకివెళ్ళి స్టాండు వేసి ఓ క్షణం ఏమాలోచించుకున్నాడో తిరిగి లోపలికి వచ్చాడు. తిన్నగా తన గదిలోకివెళ్ళి “పూర్ణా!” అని పిలిచాడు.

అన్నపూర్ణ వచ్చింది.

“మరి.... నా దగ్గరేం డబ్బులేదు.” అన్నాడు.

అమె విశ్చలంగా ఓ క్షణంపాటు అతనివైపు చూసింది.

“నా దగ్గరలేదు. ఇలా అవసరం వస్తుందనే అప్పుచేసి తెప్పించాను.”

సూర్యం ముఖం తేటపడింది. “పోస్తే, ముందు పని జరిగింది....” అన్నాడు.

అమె మాట్లాడలేదు.

“రెండు మూడు రోజుల్లో ఏదయినా డబ్బొస్తే నీకిస్తాను.”

అన్నపూర్ణ

“ఎవరయినా బాకీ యివ్వాలా?”

అంతలో అతని ముఖం ముడుచుకుంది. “కాదు....” అన్నాడు ముక్తసరిగా.

మరియేమిటి? - అని ఆమె అడగలేదు. గాఢంగా నిట్టూర్చింది.

“పెడతాను....” అని ఓ అడుగువేసి మళ్ళీ వెనక్కి వచ్చాడు.

“మరి.... వాళ్ళకి బట్టలు పెట్టొద్దా?” అన్నాడు.

భర్తకా మాత్రం స్పృహ కల్గినందుకే ఎంతో పరమానంద పడింది అన్నపూర్ణ.

“అవి కూడా తెప్పించాను.”

భార్యవైపు ప్రేమగా చూశాడతను. “పాపం! అన్నీ నువ్వే చూసుకుంటున్నావు.”

ఆ మాటకే ఆమె ఎంతో తృప్తిపడింది. ఆనందాక్రమణి కళ్ళల్లో నిలిచాయి.

“నన్ను క్షమించు.” అన్నాడు సిగ్గుపడుతూ.

చటుక్కున అతని నోరు మూసిందామె. “అంత మాటన కండి....”

“మన, బాధలెప్పుడూ ఇలాగే- ఉండిపోవు. మంచిరోజులు వస్తాయి.

ఈ పూట ఇంతసేపు నిలబడి అతనన్ని మాటలు మాట్లాడటమే ఆమెకు చిత్రంగా ఉంది. “అవును. మంచిరోజులు తప్పకుండా వస్తాయనే ఎదురు చూస్తున్నాను.” అంది. ఆ మంచిరోజులు వచ్చినంత పరమానందమే కలిగింది ఆమెకు.

భార్యవైపు వాత్సల్యంగా చూశాడతను.

“పాపం! మీతో కబుర్లు చెప్పాలని ఎంతో ఇదవుతున్నాడు మీ తమ్ముడు. పోనీ, ఈ పూటకి శలవు పెట్టలేరా?” అని అడిగింది అన్నపూర్ణ ఎంతో ప్రాదేయ పూర్వకంగా.

ఆమె కళ్ళల్లోని ఆశ, ప్రార్థన అతని మనస్సుని కదిలించాయి.

“మీకు వీలయితేనే!....” అంది మళ్ళీ.

“సరే. అలాగే శలవు పెడతాను.”

అన్నపూర్ణ పారవశ్యానికి వట్ట పగ్గాలు లేకపోయాయి. చటుక్కున అతని చేతులు పట్టుకొని కళ్ళకెద్దుకుంది. ముద్దుపెట్టుకుంది.

సూర్యం చితంగా చూశాడు.

“ఉండండి.... శీనుకో చెప్పతాను” అని గది బయటకి పరిగెత్తింది. “శీనూ = శీనూ!” అని కేకపెడుతూ అతని గదిలోకి వెళ్ళింది.

శ్రీనివాస్ బట్టలు నర్దుకుంటున్నాడు. భవాని చీరలు మడత పెడుతోంది. సునంద ముఖం ముడుచుకొని మంచం మీద ఓరగా తల దించుకొని కూర్చుంది. అన్నపూర్ణ పిలుపుకి అంతా తలలు తిప్పి చూసారు.

“మీరీజేళ వెళ్ళొద్దు. మీ అన్నయ్య శలవుపెడతానన్నారు.”

అందరి ముఖాలు పుచ్చపువ్వుల్లా విచ్చుకున్నాయి.

“నిజమా వదినా!” అంది భవాని ఇంకా ఆశ్చర్య పోతూనే.

“అవునమ్మా! నిజం. కావాలంటే నువ్వెళ్ళి అడుగు...”

విన్న విషయం కన్నా అన్నపూర్ణ ముఖంలోని ఆనంద పారవశ్యం శ్రీనివాస్ ని ఎక్కువ సంతృప్తి పరిచింది. అతని తల మీద నుంచి పెద్ద బరువు దిగిపోయి నట్టయింది.

ఇక సునంద సంతోషానికి పరిమితమే లేక పోయింది. ఆక్కగార్ని ప్రేమగా కౌగిలించుకుంది.

అంతా సూర్యం గదిలోకి వెళ్ళారు.

“మీ తమ్ముడు మీ నోటి వెంటే వినాలను కుంటున్నాడు.”

సూర్యం చిన్నగా నవ్వాడు. “మరేదయినా ప్రోగ్రాము వెయ్యండి.”

“ఏం చేద్దా?... ” అని అందరి ముఖాలు కలయ జూపింది భవాని- “చిన్న వదినా! నువ్వు చెప్పు...”

“ఇక్కడ మనకు వెంటనే దొరికేవి ఏముంటాయి?... పోనీ, మనమూ పేకాట చేద్దా.” అంది.

సూర్యం ముఖం నల్లబడిపోయింది. అన్నపూర్ణ ముఖం ఎర్రనయింది. శ్రీనివాస్ అవస్త ఇక చెప్పక్కర్లేదు... అందరికన్నా

అన్నపూర్ణ

ముందు తేరుకుంది భవాని, “చ. అదొద్దు—నాకు రాదు, ఇష్టము లేదు.”

అంతా అలా యెందుకయి పోయారో అర్థం కాక తెల్లబోతూ చూసింది సునంద. “ఎం చేద్దాం?”

“కర్ణం గారింట్లో కేరంబోర్డుంది. అప్పన్నని తెచ్చిపెట్ట మంటా.” అంది భవాని చటుక్కున.

“అలాగే, ముందు మీరు కూడా భోజనాలు కానివ్వండి.” అని కదిలింది అన్నపూర్ణ.

భోజనాలయ్యే సరికి అప్పారావు కేరంబోర్డు తెచ్చిపెట్టాడు.

“నువ్వు కూర్చో భవాని!” అంది అన్నపూర్ణ.

“ఉహూ.. మీరు నల్లరూ ఆడండి... నేను అంపైర్ గా ఉంటాను” అంది భవాని.

“మరి యెవరెవరు జట్టు?” అన్నాడు సూర్యం.

“ఎవరి జంటతో వాళ్ళు.” అని నవ్వింది అన్నపూర్ణ.

“అలాగయితే నువ్వు పెద్దన్నయ్యా ఓడిపోతారు వదినా! చిన్నవదినకి స్ట్రైకికర్ వస్తే మరింక ఎవ్వర్కీ దొరక నివ్వదు.” అంది భవాని.

“అయితే, వదినా నేను జట్టు.—ఏమంటావ్ పిల్లా?” అన్నాడు శ్రీనివాస్.

సునంద సిగ్గుగా నవ్వి తలూపింది.

అటసాగింది. చిన్న పిల్లల్లా కేరింతలాడుతూ వాళ్ళలా ఆడు కుంటుంటే మహాలక్ష్మికి ముచ్చటయింది. “ఎన్నాళ్ళకి ఈ యిల్లు కళ కళలాడుతూ ఉంది.” అనుకుంది.

గతమంతా ఒక పీడకల. ఇకనుంచి సూర్యం మారిపోయి నట్టేనేమో అని ఆశపడింది అన్నపూర్ణ.

క్రితం రోజున రుక్మిణి చెప్పినదంతా కల్పన కాదుగదా— అని నండేహించే వరకు వెళ్ళారు భవానీ శ్రీనివాస్లు.

కాని, అంతా తమ భ్రమేనని ఆ రాత్రే వాళ్ళకి తెల్సి వచ్చింది.

కొంతసేపు కేరమ్స్ అడక.... “ఇంకేదయినా ప్రోగ్రాము

“వేదము అక్కయ్యా!” అంది సునంద.

“సాయంత్రం శివబయానికి వెడదాం.” అంది భవాని.

“నేనూ అదే మాటనబోతున్నానే అమ్మయ్యా!” అంది మహాలక్ష్మి.

అన్నపూర్ణ సూర్యంవైపు చూసింది. “అలాగే!” అన్నాడతను.

శ్రీనివాస్ కి కూడా సంతోషమయింది. కాని, సాయంత్రం నాలుగంటల వేళ “ఒకసారి షాహుకారు కొట్టుకి వెళ్ళాలిరా!” అన్నాడు సూర్యం.

శ్రీనివాస్ కి ఏమనటానికి పాలుపోలేదు.

“పోనీ, త్వరగా వెళ్ళి వచ్చేయ్యన్నయ్యా!” అంది భవాని.

“చీకటి పడకముందే వచ్చేస్తానులే.” అని చెప్పి సూర్యం వెళ్ళిపోయాడు.

సంజ పడకముందే అంతా బట్టలు మార్చుకొని తయారై కూర్చున్నారు. తన పని కట్టిపెట్టి వీరబ్రహ్మం వెళ్ళిపోయాడు. అప్పారావు కుట్టుపని చాలించి ఊళ్ళో తిరగటానికి పోయాడు. అఖిరికి కుడి అరుగుమీద పెద్దలు ఆ పూట పేకాటకు స్వస్తిచెప్పి సాయంత్రపు వాహ్యానికి వెళ్ళారు.

అన్నపూర్ణ దీపాలు వెలిగించింది. సూర్యం తిరిగి వచ్చే సూచనలెక్కడా కనిపించలేదు.

“మనం గుడికి వెడదామమ్మా!” అన్నాడు జగదీష్.

“అబ్బాయివస్తే పంపిస్తాను.... పోనీ, మీరు వెళ్ళిరండమ్మా అన్నపూర్ణా!” అంది మహాలక్ష్మి.

నలుగురూ పిల్లలతో గుడికి వెళ్ళారు. దైవ దర్శనం చేసుకున్నారు. కాసేపు గుడి అరుగుల మీద కూర్చున్నారు, తిరిగివచ్చారు. వాళ్ళమధ్య మాటా మంతి అన్నది లేకపోయింది. ఎవరూ ఏమీ మాట్లాడకపోయే సరికి సునందకీ నోరు పెగలలేదు.

రాత్రి భోజనాల వేళయినా సూర్యం రాలేదు.

ఎప్పటిలాగే “మీరు భోజనాలకి లేవండి శీనూ!” అంది అన్నపూర్ణ.

అన్నపూర్ణ

మారు మాటాడకుండా లేచి నాలుగు మెతుకులు తిని వచ్చాడు శ్రీనివాస్. ఆ రాత్రి ఎంతో సేపటికాని అతనికి నిద్రపట్టలేదు.

ఇంటికి ఎడమ వైపునుంచి సందుఉంది. ఆ సందుగుండా సూర్యం గది ప్రక్కనుంచి దొడ్లోకి వెళ్ళవచ్చు. రాత్రిళ్ళు ఆ దారి వెంటే వెళ్ళి తన తలుపు తడతాడు సూర్యం....

ఆ రాత్రి సూర్యం తిరిగి వచ్చేసరికి ఎప్పటిలాగే బాగా ప్రొద్దు పోయింది. తలుపు తట్టవోయాడు. నిద్రకళ్ళతో రోజుమాదిరి అన్న పూర్వ తలుపు తీయలేదు. దగ్గరగా వేసివున్న తలుపు అదే దారి యిచ్చింది.

పైకిలు తెచ్చి గదిలో పెట్టాడు. తలుపు వేసి వచ్చాడు. ఇంటి లోపలి తలుపు దగ్గరగా వేసిందో లేదో చూసి వచ్చాడు. మంచం మీద చూస్తూ పడుకున్న అన్నపూర్ణ పైకి లేచింది. అతని ముఖంలో ఎక్కడయినా పశ్చాత్తాపం లాంటిది కనిపిస్తుండేమో నన్నట్లు చూసింది. అదేమీలేదు సరికదా అతని ముఖంలో ఏదో సంతోషం, సంతృప్తి కనిపించాయి. ఆమె దగ్గరగా వచ్చాడు. "ఇలారా." అని మంచం దగ్గరకి తీసుకువెళ్ళాడు. "కూర్చో!" అని ఆమెని కూర్చోబెట్టాడు. జేబులోంచి నోట్లు తీసి ఆమె చేతుల్లో పెట్టి గర్వంగా చూశాడు.

నోట్లవైపు, అతనివైపు మార్చిమార్చి చూసిందామె.

"లెక్కపెట్టు."

ఆమె లెక్కపెట్టలేదు. నిర్లిప్తంగా చూసింది.

"నే లెక్కపెడతా నిలాయయ్యి...." అని లెక్కపెట్టి....

"ఎనవై ఎనిమిది. చూశావా ఈవేళ లాభం." అని గర్వంగా నవ్వాడు.

ఆమె తల దించుకుంది.

"ఏమిటి అలా ఉన్నావు?"

"ఏమీలేదు."

"ఇన్నాళ్ళూ కొన్ని కిటుకులు తెలియక పోయింది కాని....

ఇకనుంచి చూస్తూండు.... ఎంత సంపాదిస్తానో?"

"వద్దు. నాకలాంటి సంపాదనలేవీవద్దు. మీరు నాకు దూరం

కాకండి. నాకన్యాయం చెయ్యకండి." అందామె కన్నీళ్ళతో.

"పిచ్చివానా! ఇన్నాళ్ళూపోయింది. ఇప్పుడు వస్తున్నప్పుడు సంతోషించాలి కాని...."

"లేదు. నన్నిది సంతోషపెట్టటంలేదు. భయపెడుతోంది."

"....అన్నట్టు మీరంతా గుడికి వెళ్ళారా?" అని ప్రస్తావన మార్చాడు సూర్యం.

అన్నపూర్ణ తల వూపింది. "మీకోసం ఎంతో ఎదురు చూశాము. పాపం! వాళ్ళు ముఖాలు చిన్నబుచ్చుకున్నారు."

సూర్యం మాట్లాడలేదు.

అన్నపూర్ణ నిరాశ చేసుకుంది. "లేవండి అన్నం పెడతాను" అని తల తిప్పుకొని కళ్ళు తుడుచుకుంది.

నేల

లేన

10

అ సున్నాడు మంగళవారం.

శనివారం

రాత్రి సరిగా నిద్రలేకపోయినా ప్రొద్దున్నే త్వరగా మెలుకువ పచ్చింది శ్రీనివాస్కి. స్నానం చేసి బట్టలు వేసుకున్నాడు. సునంద భవానీ కూడా తయారయ్యారు.

అన్నపూర్ణ క్రొత్త చీరలు తెచ్చి బొట్టుపెట్టి వాళ్ళకిచ్చింది. "కట్టుకోండమ్మా!" అంది.

"ఇప్పుడెందు కక్కయ్యా?" అంది సునంద బిడియంగా.

"కట్టుకోమ్మా! అక్కపెట్టింది వద్దనకూడదు." అంది మహాలక్ష్మి.

ఇద్దరూ కట్టుకు వచ్చారు. చూడ ముచ్చటగా ఉన్నారు. మహాలక్ష్మి చెప్పింది- అందర్నీ నమస్కారాలు చేశారు.

"బావకి...." అని నవ్వింది సునంద.

అన్నపూర్ణ వాళ్ళని సూర్యం గదిలోకి తీసుకుపోయింది. అప్పుడే అతను ముఖం కడుక్కొని వచ్చాడు. "కాళ్ళు పట్టండి." అంది అన్నపూర్ణ.

అతని కాళ్ళకి ఇద్దరూ ప్రణామం చేశారు.

అన్నపూర్ణ

“వెళ్ళొస్తా బావా!” అంది సునంద.

“మళ్ళీ ఎప్పుడు వస్తావు?” అని నవ్వుతూ అడిగాడు సూర్యం.
పిగుపడుతూ నవ్వింది సునంద.

“అక్కయ్యగారింటికి వెళ్ళొద్దాం పదండి.” అన్నాడు శ్రీనివాస్ - గుమ్మంలోకి వచ్చి.

అన్నదమ్ముల చూపులు కలుసుకున్నాయి. తమ్ముడి చూపులకి తట్టుకోలేక తల త్రిప్పుకున్నాడు సూర్యం.

ముగ్గురూ పరంధామయ్య గారింటికి వెళ్ళారు. ఆయన మెట్లు దిగుతూ ఎదురు వచ్చాడు. “శుభం!.... పట్నం ప్రయాణమేమిటరా?” అని అడిగాడు.

శ్రీనివాస్ తల వూపాడు. పరంధామయ్య చతుర్ముఖ పారాయణానికి జగన్నాథం గారింటికి వెళ్ళిపోయాడు.

“అప్పుడే ప్రయాణమా?” అని పలకరించాడు పద్మనాభం.

“శ్రీనివాస్ నవ్వులో జీవంలేదు.

“ఇంకెంత.... ఐదారునెల్లు. హాయిగా ఓచోట కూచుని ప్రాక్షీను పెట్టుకోవచ్చు” అని మళ్ళీ పద్మనాభమే అన్నాడు.

“చెప్పి వెడదామని వచ్చామక్కయ్యా!” అంది భవాని.

“జాగ్రత్తగా చదువుకోమ్మా!” అంది రుక్మిణి అర్థవంతంగా నవ్వుతూ.

“పట్నం వచ్చినప్పుడు నా ముఖం కూడా కాస్త చూసిపొండి దావగారూ!” అంది భవాని చిరునవ్వుతో.

“తప్పకుండానమ్మా. మొన్న వచ్చినప్పుడు బొత్తిగా ఖాళీలేక రాలేకపోయాను. ఈమాటొస్తాగా.” అన్నాడు పద్మనాభం.

రుక్మిణి రెండు జాకెట్లు గుడ్డలుతెచ్చి ఇద్దరికీ పెట్టింది.

“అయ్యో! ఏమిటండీ ఇది?” అంది సునంద బిడియంగా.

“నేను మీయింటి పెద్దాడ పడుచుని....” వస్తే క్రొత్త చీర కట్టుకొని కాని మరీవెళ్ళను. తెలుసా?” అని నవ్వింది రుక్మిణి.

అక్కడ మరికాసేపు వుండి ముగ్గురూ తిరిగి వచ్చేసారు. వస్తూనే తిన్నగా తన గదిలోకి వెళ్ళిపోయాడు శ్రీనివాస్. అప్పటికి తయారయి వున్నాడు సూర్యం. తమ్ముడి గదిలోకి వచ్చి. “ఈపూట

వెళ్ళిపోతున్నారా?" అన్నాడు.

ఈ కొట్టాడు శ్రీనివాస్. "మరి నేను త్వరగా వెళ్ళాలి. వెళ్ళనా?" అన్నాడు సూర్యం. మళ్ళీ ఈ కొట్టాడు శ్రీనివాస్.

సూర్యం వెళ్ళిపోయాడు.

అన్నపూర్ణ వచ్చింది. "అన్నం తిందుగాని రా శీనూ!"

అంది.

తల యెత్తకుండానే, "ఆకలిగాలేదు వదినా!" అన్నాడు.

"ఏదో అయినంతే తీను. పోనీ నా తృప్తి కోసం!"

ఇంకేమీ అనలేకపోయాడు. అమె వెంట వంటింట్లోకి వెళ్ళాడు. ముగ్గుర్కీ పెట్టింది అన్నపూర్ణ. ఏదో దిగులు అందర్నీ చుట్టబెట్టింది. బాధతో నిండిన కడుపులు తిండికి చోటిచ్చాయి కాదు. తిన్నామనిపించుకుని లేచిపోయారు.

శ్రీనివాస్ దగ్గరకు వచ్చింది అన్నపూర్ణ. డబ్బు అందిస్తూ. "తీసుకో శీనూ!" అంది.

అతని ముఖం కళతప్పింది. అమె తన ప్రాణాలు అరచేత పెట్టి యిస్తున్నట్టనిపించిందతనికి.

"స్వయిఫండు వస్తోందిగా! నా దగ్గర ఉంది వదినా!...." అన్నాడు తడబడుతూ.

"పట్నంలో ఉన్నవాళ్ళు మీరు. ఏదో ఒక ఖర్చుంటుంది. ఉంచు బాబూ!" అంది అన్నపూర్ణ.

"ఇంతక్కర్లేదు. ఒక వందయియ్యి.... చాలు!"

"రేపు నువ్వు సంపాదించటం మొదలుపెడితే ఇవ్వటం వీవంతు- పుచ్చుకోవటం నావంతు...." అని నవ్వింది అమె డబ్బుందిస్తూ.

తట పటాయస్తూ అందుకోబోయాడు. చేయి వణికింది.

అన్నపూర్ణ కంగారుపడింది. "ఏమిటి బాబూ! అలా ఉన్నా వేమటి?...." అంటూ అతని చేయిపట్టుకు చూసి, "ఒంట్లో బాగాలేదా?" అని ఆత్రుతగా అడిగింది.

వెనకనుంచి వచ్చిన భవాని నవ్వు తెచ్చిపెట్టుకుంటూ అంది.

"మిమ్మల్నందర్నీ వదలి వెళ్ళిపోతున్నాం కదా! అందుకని అలా

అన్నపూర్ణ

“ఉన్నాడన్నయ్య!” అంటూ అన్నగారికి కళ్ళతోనే పంజ చేసింది.

శ్రీనివాస్ గుండె దిటవు చేసుకున్నాడు. చటుక్కున పదిగారి చేతిలోంచి డబ్బు తీసుకొని జేబులో పెట్టుకున్నాడు.

“గుర్రం బందొచ్చింది!” అంటూ పరిగెత్తుకు వచ్చాడు జగదీష్.

అంతా గది బయటకి వచ్చారు. బండివాడు సామాను తీసుకు వెళ్ళి బండిలో పేళాడు.

“ఉత్తరం వ్రాస్తూండండి బాబూ!” అంది మహాలక్ష్మి చెమర్చిన కళ్ళతో.

“అలాగేనమ్మా! అన్నయ్య వ్రాయకపోయినా నేను రాస్తాను.” అంది భవాని నవ్వు తెచ్చిపెట్టుకుంటూ.

అమ్మాయిలిద్దరూ ముందు బండెక్కారు. కొన్ని క్షణాలపాటు వడినగారి వైపు దీర్ఘంగా చూశాడు శ్రీనివాస్. “నీ ఆరోగ్యం జాగ్రత్త వదినా!” అన్నాడు.

అన్నపూర్ణ చిత్రంగా చూసింది.

అతను చటుక్కున తల తిప్పుకొని, “వెళ్ళొస్తా నన్నా!.... వెళ్ళొస్తా మామయ్యా!” అని అందర్కీ పేరుపేరునా చెప్పి బండెక్కాడు.

బండి వీధి మలుపు తిరిగే వరకూ అంతా అక్కడే నిలబడి పోయాడు.

లోపలికి వచ్చాక “అదేమిట తయ్యా! శీను అలా వున్నాడు?” అంది అన్నపూర్ణ.

అమె ప్రశ్న ఆవిడకర్థం కాలేదు. “ఏమిటమ్మా! ఎలా వున్నాడు?” అంది మహాలక్ష్మి.

“ఏమిటో ముఖం చిన్నబోయి వుంది. ఆ పరాకుతన మేమిటో? ఆరోగ్యం జాగ్రత్తని మీతో చెప్పటంపోయి నాతో చెప్పాడు..”

మహాలక్ష్మి అన్నపూర్ణ వైపు పరీక్షగా చూసింది. “అవు నమ్మాయ్! నా చూపు పాడుగాను. నిత్యం చూస్తున్నా గుర్తించానే కాదు.... నువ్వేమిటలా అయిపోయావ్? బొత్తిగా ప్రాణాలు కొల

కుర్చో ఉన్నాయి."

అన్నపూర్ణ నవ్వింది. "బాగానేవుంది! అతని మాట పట్టుకొని నాకనారోగ్యం అంటారేమిటి? నిక్షేపంలా ఉంటేను."

"ఏమయినా వాడు డాక్టరు! వాడి మాటలకి అర్థం లేదనకు."

"మీ డాక్టరబ్బాయిగారి పరాకుతనానికి కారణం వేరే ఉంద త్రయ్యా!" అంది అన్నపూర్ణ.

"ఏమిటి?"

"మీ తమ్ముడిగారికి కబురంపి త్వరగా ముహూర్తాలు పెట్టించండి!" అని నవ్వింది.

మహాలక్ష్మికి కూడా నవ్వు వచ్చింది. అన్నపూర్ణ అక్కడ్నించి వెళ్ళిపోయింది.

19

"విష్పడూ పేసరు పట్టుక్కార్చోవటమే కాని మీకేం పని లేదు." అంటూ విసుక్కుంది వరలక్ష్మి.

పేపర్లోంచి తలెత్తకుండానే. "....తిడితే నన్ను తిట్టుగాని, నా పేపర్ని తిట్టకు" అన్నాడు వెంకట్రావు నవ్వుతూ.

"కొంచెం ఇంటి విషయాలు కూడా పట్టించుకోవాలి."

"ఇప్పుడేం కావాగో చెప్పు" అన్నాడతను పేసరుషడిచి టీపాయ్మీద పెడుతూ.

"ఈమధ్య మీ అల్లుడు ఇంటికి రావటంకూడా మానేశాడు చూస్తున్నారా?"

"ఇంక రెండునెల్లు ఆగవే! ఆ పట్టా చేతికి వస్తుంది. ప్రాక్టీసు పెట్టుకుంటాడు. ఇక మన మాట వినకమానడు."

"నేననేది అతనిచేత ఊరి అనిపించుకుంటే మనం ఈలోగా బాంబూలాలు పుచ్చుకొని రావచ్చు. పెళ్ళి ఏర్పాట్లకి మనకి వాళ్ళకీ కొంత వ్యవధి అంటూ ఉండాలిగా?"

"సరే. నీ మామెండకు కాదనాలి? ఈ సాయంత్రమే పెళ్ళి అబ్బాయితో మాట్లాడి వస్తాను. సరేనా?"

అన్నపూర్ణ

“రా అన్నయ్యా! అన్నం పెట్టేస్తాను....” అంది భవాని.

పుస్తకంలోంచి తలెత్తి చూసాడు శ్రీనివాస్ “వస్తున్నా.... పద....”

భవాని కదలబోయి గుమ్మంలో అడుగుల చప్పుడై అటు తిరిగింది. అక్కడ చిరునవ్వు నవ్వుతూ నిలబడిన వ్యక్తినిచూసి. “ఎవరు కావాలండీ?” అని అడిగింది.

“భవాని కావాలండీ” అంటూ నవ్వుతూ అతను గది లోపలికి అడుగుపెట్టాడు.

శ్రీనివాస్ అతన్ని చూసి గుర్తుపట్టాడు. “అరే ప్రసాద్! నువ్వా!” అన్నాడు కుర్చీలోంచి లేస్తూ.

భవాని ఆశ్చర్యంగా చూసింది “ప్రసాద్....నువ్వు....నువ్వు ప్రసాద్వా?” అంది తడబడుతూ.

ప్రసాద్ నవ్వాడు.

“రా యిలా కూర్చో!” అని కుర్చీ చూపించాడు శ్రీనివాస్.

ప్రసాద్ కూర్చున్నాడు.

“అవును:...అప్పుడు బక్కగా ఉండేవాడివి. రెండేళ్ళక్రితం విన్ను చూసుండకపోతే నేనూ గుర్తుపట్టేవాణ్ణి కాదు. ఏమయినా ఉత్తరానికి వెళ్ళాక తెల్లబడ్డావ్, లావెక్కావ్!” అని శ్రీనివాస్ నవ్వాడు.

ప్రసాద్ గలగల నవ్వాడు. భవాని జుగ్గులు ఎర్రనయ్యాయి.

“ఇప్పుడెక్కడుంటున్నావ్?” అని అడిగాడు శ్రీనివాస్.

“హైద్రాబాద్ ట్రాన్స్‌ఫర్ అయి నాల్గునెలలయింది. ఒకసారి మిమ్మల్నిందర్నీ చూడాలనిపించి బయలుదేరి వచ్చాను. నిన్ననే గోపాలపురం వెళ్ళాను. మీరిక్కడే ఉన్నారని మాస్టారు చెప్పారు. మిమ్మల్ని కూడా చూసినట్టుంటుందని ఇలా వచ్చాను.”

“సమయానికి వచ్చావ్....ప్రసాద్ కి కూడా అన్నం పెట్టు చెల్లాయ్” అన్నాడు శ్రీనివాస్.

“అబ్బే, ఇప్పుడెందుకులే శీనూ!”

“మొహమాట పడుతున్నాడన్నయ్యా” అంది భవాని.

ఆమెవైపు కొన్ని క్షణాలపాటు దీర్ఘంగా చూసాడు ప్రసాద్.
“కొన్ని సంవత్సరాలపాటు మీ యింట్లో తిన్నవాడిని. నాకు మొహమాటమేమిటి భవానీ?”

“లే ప్రసాద్! సరదాగా కబుర్లు చెప్పుకుంటూ తిందాం” అన్నాడు శ్రీనివాస్.

ప్రసాద్ కి లేవక తప్పలేదు, ఇద్దరూ కంచాలముందు కూర్చున్నారు.

“మరి నీకో?” అన్నాడు ప్రసాద్.

“ముందు మీరిద్దరూ తినండి. నేను వడ్డిస్తాను” అని నేతిగిన్నె పట్టుకుంది భవాని.

ప్రసాద్ ఆమెవైపు ఆరాధనగా చూశాడు.

“ఏమిటలా చూస్తావ్?” అని నవ్వింది భవాని.

అతని కళ్ళముందు చిన్ననాటి భవాని ప్రత్యక్షమైంది. “మీ ఇంట్లో అన్నం తినే రోజుల్లో నువ్విలాగే వడ్డించేదానివి. యింకా వేయించుకోమని బలవంతంచేసి తినిపించేదానివి.”

ప్రసాద్ ఆర్ద్రనయనాలు చూసి భవాని చలించింది. “అబ్బ! ఇప్పుడవన్నీ ఎందుకు? నీ అంతటివాడివి నువ్వయ్యావు” అంది బిడియంగా.

“లేదు భవానీ! అనాథలా బ్రతుకుతున్న నన్ను చేరదీసి జీవం పోసారు. ఇవేళ యిలా ఓ మనిషిలా బ్రతగ్గులుగుతున్నానంటే మీ యింట్లో ప్రతి ఒక్కరికీ నేను ఋణపడివున్నాను.”

ప్రసాద్ వెన్నుమీద వాత్సల్యంగా తట్టాడు శ్రీనివాస్. “చ! అవేం మాటలు ప్రసాద్? మేమంతా ఉండగా నువ్వనాథవెలా అవుతావు?....నోనో. నువ్వా కాంప్లెక్స్ వదిలిపెట్టేయ్యాలి.”

“అన్నం తినండి....చల్లారిపోతోంది” అని హెచ్చరించింది భవాని. ఇద్దరూ తినటం మొదలుపెట్టారు.

“ఇంకా ఏమిటి విశేషాలు?” అని అడిగాడు శ్రీనివాస్.

ప్రసాద్ ఒక్క క్షణం ఆగి అన్నాడు. “ఏమున్నాయా

ఆఫీసు, ఇల్లు....ఎప్పుడయినా ఒక సినిమా....జీవితం ఏమి
బోరుగా ఉంది."

"పెళ్ళి చేసుకో" అంది భవాని చటుక్కున.

ప్రసాద్ తలెత్తి చూశాడు. భవాని అలా అన్నందుకు సిగ్గు
పడింది.

"చెల్లాయి అన్నమాట నిజమే. ఒంటరితనానికి మందు అదో
క్క-టే" అని నవ్వాడు శ్రీనివాస్.

ప్రసాద్ చిన్నగా నవ్వాడు. "నేనూ అదే పనిమీదవచ్చాను."

"అంటే?" అన్నా చెల్లెళ్ళిద్దరూ ఒక్కసారే అడిగారు.

"ఈ ఊళ్ళో ఏదో పెళ్ళినబంధం ఉందట. ఈవేళ పెళ్ళి
చూపులకి రమ్మని ఉత్తరం వ్రాసారు."

"మరి అసలు విషయం చెప్పకుండా జీవితం బోరుఅంటూ
దొంక తిరుగుడెందుకో?" అంది భవాని నవ్వుతూ.

"పెళ్ళికొడుకు కదా-సిగుపడ్డాడు" అని నవ్వాడు శ్రీనివాస్.

"ఆ అమ్మాయిని చూసి నేను సర్దిపై చేస్తానులే" అంది భవాని.

"నువ్వు తప్పకుండా వస్తావా భవానీ?" అన్నాడు ప్రసాద్
సంతోషంగా.

"నేనేమిటి?అన్నయ్యకూడా వస్తాడు. మేమిద్దరం నీ తర
పున పెళ్ళిపెద్దలం అనుకో."

ప్రసాద్ శ్రీనివాస్వైపు చూశాడు.

"అవును ప్రసాద్!" అన్నాడు శ్రీనివాస్. (ఇంకా వుంది)

~~~~~

దీశంబుడ్ నెల్లొ **నిజాయితీ** నవలానుబంధం

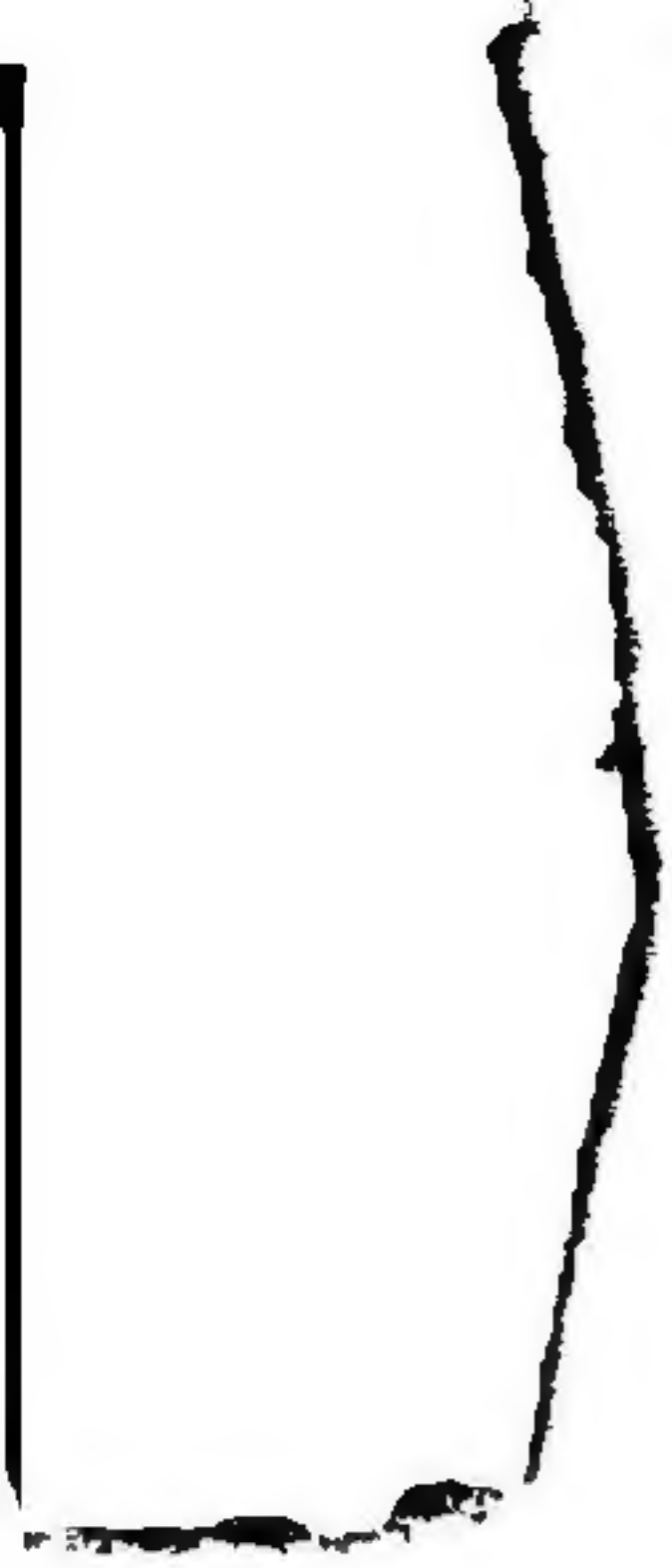
భీమలా రామం రచన

“అన్న పూర్ణ”

(రెండవ భాగం)

~~~~~

517

**“మా గ్రామం నుంచి పని
చేయడానికి ప్రతిరోజూ
సువేగా మోద పదిహేను
కిలో మాటర్లు ప్రయాణం
చేస్తాను....
బస్ కన్నా ఎంతో చౌక”**

**పూనమల్లి
గ్రామస్థుడు
మునుస్వామి**

**మోపిర్తి ఇంజనీర్ ల
తిరుపతి, ఆంధ్రప్రదేశ్**

మరికే పల్లములలో కూడా
పల్లెటూరు రోడ్లమీద
ప్రయాణం చేయడం న
లించే అనేక వదుపా
నువేగాతో కాలాన్ని
సౌఖ్యాన్ని పొందవల
విషయం, పోయిగా
నువేగా — రీటర్ని
బస్ లో ప్రయాణం చే
కొంచెం ఉపాించండి
పెట్రోల్ తో 60 కిలో
మోపెడ్ మిక్చర్ని
ప్రయాణంలో ఇంత
కలగదు. అన్నిటికన్నా ముఖ్యం,
లన్ కోసం నిర్దిష్ట వ్యర్థపదార్థ
క్రియింపిన బస్ లలో ఉపయోగప
వనికే లేదు.
అంతేకాదు. క్విక్ పిక్-అప్, దృఢ
స్టీర్ నిర్మాణం మరియు చైన్-డ్రైవ్
నువేగా మోపెడ్ వేగానికి చిరకాల
చెడరకుండా పుండడానికి నిర్మించ
పూర్తి వివరాలు మీ దగ్గరిలోనున్న
కీలర్ ని అడగండి. మోపెడ్ విషయం
కానికి అతను సిద్ధంగా ఉన్నాడు.

SVR

సువేగా భారతదేశపు అత్యధికంగా అమ్ముడవు తీన్న మో.

మహామ ఫౌండేషన్ పుస్తకాల పరిశీలనావట్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	TPLA133M134
పుస్తకం పేరు	విజయ
తారీఖు	31/10/24
ముందు అట్ట	NO
వెనుక అట్ట	YES
మొత్తం పేజీలు	99
నిర్దేశిత పేజీలు	NO
భాష పేజీలు	BCT
లేని పేజీలు	NO
తయారు చేసినది	Sowmya
పేజీలు విడదీసినది	Sowmya
స్కాన్ చేసినది	Dr. Ramya
పరీక్ష చేసినది	HASEEMA
పేజీలు సరిచూసినది	
బైండింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
పరిస్థితి	good